

• TÜRKİYE YÜZYILI SEHİRLERİ İÇİN.
AK
İCRAATLAR
21. YIL

MUĞLA İÇİN GERÇEK BELEDİYECİLİK

MİLLETE HİZMETTE 21.YIL

Milletimize hizmet için 21 yıldır aşıkla çalışıyoruz. 2002'den bugüne girdiğimiz tüm genel ve yerel seçimlerden milletimizin teveccühünü alarak galip çıkmayı başardık. Türkiye bilir, gerçek belediyecilik AK Parti'dir.

Muğla

48

Yüz Ölçümü :	12.654 km²
İlçe Sayısı :	13
Mahalle :	568
Toplam Nüfus :	1.066.736

Sevgili kardeşim,

Sizi, aile fertlerinizi, yakınlarınızı ve sevdiğinizleri en kalbi duygularımla, hasretle, muhabbetle selamlıyorum. 31 Mart'ta yapılacak mahalli idareler seçimlerinin sizler için, tüm köy, belde ve ilçeleriyle şehirlerimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Aziz milletimizin takdir ve teveccühüyle 21 yılı aşkın süredir size, illerimize ve ülkemize aşkla hizmet ediyoruz. Karşılaştığımız onca badireye, saldırıya, zorluğa, sıkıntıya rağmen hedeflerimizden sapmadık, evlatlarımız için kurduğumuz gelecek hayallerimizden asla vaz geçmedik. Önümüze çıkan engeller karşısında "ya bir yol bularak ya bir yol açarak", 81 vilayetimizin her birine sayısız eser, yatırım ve proje kazandırdık.

"Halka hizmet, Hakka hizmettir" düsturuyla 85 milyonun tamamına, hiçbir ayırım yapmadan, hiç kimseyi ötekileştirmeden hizmetkâr olmaya devam ediyoruz. İnşallah bu sene belediyeçilikte 30'uncu, iktidarda ise 22'inci yılımızı tamamlayacağız. Her biri şanla, şerefle, şehirlerimize eser kazandırmakla geçen 30 yıllık tecrübemizin ışığında milletimizin huzuruna yepyeni bir mahalli idareler vizyonuyla çıktık.

"Gerçek Belediyeçilik" programımızla şehirlerimizin refahını, huzurunu, güvenliğini ve tabii afetlere karşı direncini artırmayı hedefliyoruz. 31 Mart'ta sizlerin de desteğiyle yeni nesil dijital teknolojilere uygun altyapılar tesis ederek... Çocuklar, yaşlılar, engelliler, gençler ve kadınlar başta olmak üzere toplumun bütün kesimlerine yönelik sosyal belediyeçilik hizmetlerini genişleterek... Vereceğimiz maddi ve manevi desteklerle aile yapımızı koruyarak... Çevreye duyarlı sürdürülebilir yönetim uygulamalarını yaygınlaştırarak... Katılımcı, kaliteli, memnuniyet esaslı yönetimlerle şehirlerimizi geleceğe hazırlamakta kararlıyız.

Bugüne kadar ülkemize nasıl tarihi başarıları beraber yaşattıysak, el ele, gönül gönüle vererek 31 Mart'ta da **"Türkiye Yüzyılı Şehirleri"** için güçlü bir başlangıç yapacağımıza inanıyorum. Sosyal medya ve algı belediyeçiliğiyle günü kurtarmaya çalışanlar karşısında, sizlerden "her anınızda hep yanınızda" olacak belediye başkan adaylarımıza rekor destek bekliyoruz.

Rabbim yolumuzu, bahtımızı açık etsin diyorum. Destek ve hayır dualarınızdan bizi mahrum bırakmamanız temennisiyle, sizleri bir kez daha hürmetle, muhabbetle selamlıyor, Allah'a emanet ediyorum.

Recep Tayyip ERDOĞAN
AK Parti Genel Başkanı
Türkiye Cumhurbaşkanı

Osmanlı Bayraktar

UCUŞTAN ÖNCE ÇIKAR
REMOVE BEFORE FLIGHT

“

Muğla Kadim Medeniyetlerin Kültürleriyle Harmanlanmış Bir Medeniyet Şehridir.

”

Muğla ve çevresinin tarihi çok eskilere dayanır. M.Ö. 3.000 senelerinde Kargalıların bu bölgeye hâkim oldukları, M.Ö. 2500 senelerinde Luvilerin yerleştiği ifade edilir. Fakat bu hususta tarihi kesin deliller henüz ele geçmiş değildir. Eldeki bilgiler, bu bölgeye Hititlerin hâkim olduğunu ve Lugga ismini verdiklerini göstermektedir. Hitit İmparatorluğunun iç savaş ve iktidar kavgaları ile zayıflayıp yıkılması üzerine bölgeye Frigya Krallığı hâkim oldu. Frikya Devletinin yıkılışı ile bölge Lidya Krallığının eline geçti. Ege adalarında oturanlar bu bölgenin kıyılarında Dor Siteleri kurdular. Pers Kralı Kiros, M.Ö. 6. asırda Lidya Devletini yıkınca bu bölgeyi de işgal etti.

1071 Malazgirt Zaferinden sonra Anadolu Fatihi ve Anadolu'da Türk Devletinin kurucusu Selçuklu Kutalmışoğlu Süleyman Şahın komutanlarından Muğul Beye bağlı Türk kuvvetleri Muğla ve çevresini fethetti.

Oğuzların Türkmen kolundan olan Mentеше Beyin kurduğu Mentеше Beyliği, 1308'e kadar Konya'ya (Türkiye Selçuklu Devletine) 1308-1335 arasında Tebriz'deki İlhanlı Devletine tâbi oldu. Kânuni Sultan Süleyman Han, 1522'de Rodos'u ve Bodrum'u fethederek Osmanlı Devletine kattı ve buradaki şövalyeler Malta'ya kaçtılar. Osmanlı devrinde Muğla, merkezi Kütahya'da bulunan Anadolu Beylerbeyliğinin (eyaletinin) 14 sancağından (vilâyetinden) biri. Tanzimat'tan sonra merkezi İzmir olan Aydın vilâyetinin (eyaletinin) 5 sancağından biri oldu. 6 kazası vardı. 1867'de bağımsız sancak oldu. Muğla, yalnız şehrin adı olarak kullanıldı, il'e Mentеше denildi.

Birinci Dünya Harbinden sonra, sembolik sayıda İtalyan askerinden ibaret bir işgal kuvveti, (1920-1921) yıllarında kısa bir müddet kaldıktan sonra, Muğla'yı Millî Kuvvetlere çarpışmadan devretti. Cumhuriyet devrinde bütün mutasarrıflıklar(sancaklar) il olunca Muğla'da il oldu.

40

Muğla 2002-2023

ADALET	2 MİLYAR 991 MİLYON TL
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER	5 MİLYAR 149 MİLYON TL
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK	8 MİLYAR 479 MİLYON TL
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	19 MİLYAR 723 MİLYON TL
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR	5 MİLYAR 165 MİLYON TL
GENÇLİK VE SPOR	4 MİLYAR 789 MİLYON TL
KÜLTÜR VE TURİZM	4 MİLYAR 156 MİLYON TL
MİLLÎ EĞİTİM	1 MİLYAR 716 MİLYON TL
SAĞLIK	5 MİLYAR 890 MİLYON TL
SANAYİ VE TEKNOLOJİ	1 MİLYAR 307 MİLYON TL
TARIM VE ORMAN	31 MİLYAR 610 MİLYON TL
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI	31 MİLYAR 20 MİLYON TL

Muğla'ya
Son 21 Yılda

121 MİLYAR 999 MİLYON TL

*Toplam yatırım ve destek tutarı tam değer üzerinden hesaplanmıştır.
*Hesaplamalar; TL cinsinden yapılan yatırımlar için T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB) Yatırım Programı Hazırlama Rehberi'nin ilgili sektörüne ait deflatör katsayılara bölünerek hesap edilmiştir.

Yatırım ve Destek Sağladık.

DOĞRU ADIMLARLA DOĞRU ADIMLARLA YOLA DEVAM YOLLA DEVAM

İÇİNDEKİLER

08

Adalet

Adalet Mülkün Temelidir

16

Aile ve Sosyal Hizmetler

Güçlü Aile,
Güçlü Toplum, Güçlü Türkiye

26

Çalışma ve Sosyal Güvenlik

Yenilikçi Çalışma Hayatı

36

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği

Yeşil Çevre,
Yaşanabilir Bir Gelecek

58

Dışişleri

Girişimci ve İnsani Dış Politika

68

Diyanet

Şehrin Ruhu, Sokağın Kalbi,
Milletin Huzuru Camiler

90

Enerji ve Tabii Kaynaklar

Bağımsız Enerji,
Güçlü Türkiye

98

Gençlik ve Spor

Değişimin ve Gelişimin
Öncüsü Gençlik

“Cumhuriyetin Yüz Akı Türkiye'nin Ortak Aklı”

108 **İçişleri**
Güvenli Türkiye

118 **Kültür ve Turizm**
Türkiye'nin Dört Köşesinde
Her Mevsim Turizm

142 **Millî Eğitim**
Eğitimin Önündeki
Tüm Engelleri Kaldırdık

150 **Sağlık**
Sağlıklı Gelecek,
Sağlıkla Yeşerecek

160 **Sanayi ve Teknoloji**
Planlı Sanayileşmeyi
Destekliyoruz, İstihdamın
Önünü Açıyoruz

170 **Tarım ve Orman**
Daha Yeşil,
Daha Yaşanabilir

192 **Ticaret**
Sürdürülebilir Ekonomik Büyümeyi ve
Toplumsal Refahı Sağladık

202 **Ulaştırma ve Altyapı**
Ulaşım ve İletişimde
Türkiye'ye Çağ Atlattık

214 **Yükseköğretim**
Geleceğin Türkiye'sini Şekillendirecek ve
Yönetecek Genç Nesiller Yetiştiriyor

MUĞLA İLİMİZE

SON 21 YILDA ADALET PROJELERİNE 2 MİLYAR 991 MİLYON TL

Yatırım Yaptık

309

Hâkim ve Savcı

1.326

Toplam Adli
Personel

129

Lojman

19,69 Milyon

UYAP
Kapsamında
Yapılan Yatırım
Tutarı

Türkiye'nin dört bir köşesinde geleneksel mimarimizden esinlenen adalet sarayları inşa ettik. Hâkim ve savcılarımızın sayısını artırarak adli işlemleri hızlandırdık. Adliye personeli sayısını artırarak adli işlemleri hızlandırdık. Adliye personeli sayısını artırarak hâkim ve savcılarının iş yükünü de azalttık. Dünyada birçok ülkeden ödül alan Ulusal Yargı Ağı Projesi'ni (UYAP) geliştirdik ve vatandaşlarımızın hizmetine sunduk.

2002 - 2023

adalet

Adalet MÜLKÜN TEMELİDİR

Özgür Birey, Güçlü Toplum.

Güven veren ve erişilebilir adalet vizyonu ile adalet hizmetlerinin makul sürede ve etkin bir şekilde yürütülmesi için son 21 yılda görülmemiş reformlar yaparak yeni uygulamaları hayata geçirdik.

Milas Adalet Sarayı

Ortaca Adalet Sarayı

Bodrum Adalet Sarayı

Fethiye Adalet Sarayı

Dünyaya Örnek Olduk

UYAP Projesi'ni Hayata Geçirdik

UYAP

Uzlaştırıcı Portal

Yenilenen Yüzüyle

Hayatında

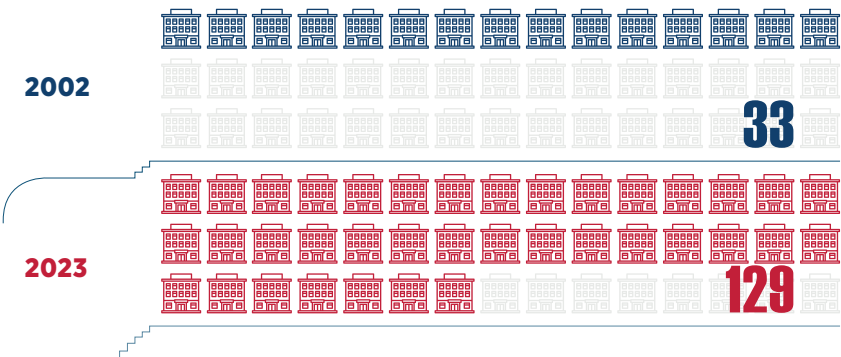

Adalet teşkilatımızı muhteşem bir yazılım alt yapısına kavuşturan UYAP ile vatandaşlarımız artık davalarıyla ilgili her aşamayı anında internet ve sms yoluyla takip edebiliyor.

2002-2023
UYAP kapsamında Muğla merkez ve ilçelerine
19.699.780 TL yatırım yapılmıştır.

LOJMAN SAYISI

Tamamlanan ve Devam Eden Projeler

Muğla'de Biten Projeler

- Bodrum Adalet Binası
- Fethiye Adalet Binası
- Marmaris Adalet Binası
- Milas Adalet Binası
- Ortaca Adalet Binası
- Fethiye Ceza İnfaz Kurumu
- Dalaman Ceza İnfaz Kurumu
- Bodrum-Milas Ceza İnfaz Kurumu

Hazırlığı Devam Eden Projeler

- Yatağan Adalet Binası

Özgür Birey, Güçlü Toplum

DAHA DEMOKRATİK BİR TÜRKİYE

Muğla'da

adli personel sayılarını artırdık.

Vatandaşlarımızın bilgi edinme hakkını anayasal ve yasal teminatlara kavuşturduk.

Aile mahkemelerini kurduk, Türkiye Adalet Akademisini kurduk.

Temel hak ve özgürlüklere ilişkin anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi halinde, milletlerarası antlaşma hükümlerinin esas alınmasını Anayasal kural haline getirdik. Hükümetlerimiz döneminde temel ceza ve hukuk mevzuatımızı tümüyle yeniledik.

Kabahatler Kanunu ile Askerlik Kanunu, Pasaport Kanunu, Orman Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu gibi kanunlarda yer alan bazı suçların mahkemeler tarafından değil idare tarafından değerlendirilmesini sağlayarak vatandaşlarımızın işlerini kolaylaştırdık.

Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini hükme bağladık.

Devlet organlarının kamu hizmetlerinden yararlanılmasında kanun önünde eşitlik ilkesine uygun davranması zorunluluğu getirdik.

Hak arama yollarını artırdık ve bu kapsamda Kamu Denetçiliği (Ombudsmanlık) yolunu getirdik. 2012 yılında ise Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu kabul edildi. Vatandaşlarımıza Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapabileme hakkı getirdik. Çocuk haklarını ilk defa anayasal koruma altına aldık.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununu değiştirerek günün ihtiyaçlarına uygun hale getirdik.

2003

2004

2005

2007

2008

2010

2011

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Dair Kanun'unu kabul ettik. Hukuk uyumsuzluklarında arabuluculuğu sistemimize kazandırdık. UYAP bünyesinde Sesli ve Görüntülü Bilişim Sistemini (SEGBİS) kurduk. Böylece; vatandaşlarımızın birçok davada ifade vermek için uzaktaki mahkemeye gitmesine gerek kalmadı.

Adli Sicil Bilişim Sistemi üzerinden doğrudan adli sicil ve arşiv kaydı alma imkânı sağladık.

2012

2013

2015

Çocuk Koruma Kanunu'nu çıkarttık ve ceza mevzuatımızda yapılan diğer değişikliklerle "çocuk ceza adaleti" sistemini geliştirdik.

Kişisel verilerin korunmasını ilk defa anayasal ve yasal bir hak olarak düzenledik (2010 yılı) ve Kişisel Verileri Koruma Kurumunu kurduk.

İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi konusunda faaliyet göstermek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunu kurduk.

Bilirkişilik Kanunu ile bilirkişilerin konunun ehli, uzmanı ve akredite olmuş kişiler arasında seçilmesini sağladık.

İstinaf incelemesi yapmak üzere 18 yerde bölge adliye mahkemelerini, 9 yerde ise bölge idare mahkemelerini kurduk.

2016

Askeri yargıyı kaldırdık ve askeri suçların sivil mahkemelerde görülmesini sağladık.

Vatandaşlarımızın lekelenmeme hakkının korunması ve mesnetsiz ihbar ve şikâyetler nedeniyle soruşturmaya maruz bırakılmaması için lekelenmeme hakkı müessesesini getirdik.

1932 yılından bu yana uygulanan çocuk tesliminin ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararlarının icra daireleri tarafından yerine getirilmesine ilişkin uygulamayı kaldırdık.

2017

Tutuklamaya azami süreler getirerek vatandaşlarımızın hukukunu koruduk.

Hafta sonu nöbetçi noterlik uygulamasını başlatarak vatandaşlara 7 gün hizmet verilmesini sağladık.

2019

2021

2022 yılında hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesini ihdas ettik.

2022

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 5 MİLYAR 149 MİLYON TL

Yatırım ve Destek Sağladık.

67.905

Aile Sosyal Destek
Programı
Kapsamında
Hane Ziyareti

49.807

Aile Eğitim
Programından
Faydalanan
Kişi Sayısı

7.489

Evlilik Öncesi
Eğitimden
Faydalanan
Kişi Sayısı

1.871

Aile Danışmanlık
Hizmeti Verilen
Kişi Sayısı

5.791

Kadın Konukevinde
Hizmet Sunulan
Kişi Sayısı

4.848

Evde Bakım
Yardımlarından
Faydalanan
Kişi Sayısı

54

Sosyal Yardım
Programı
(2023)

35.631

Sosyal Yardımlardan
Faydalanan Hane
Sayısı (2023)

2002 - 2023

aile ve sosyal hizmetler

52.719

Psikososyal Destek Verilen Kişi Sayısı

7 Adet

Sosyal Hizmet Merkezi (SHM)

1,1 Milyar TL

Sosyal Yardım Tutarı (2023)

36,2 Milyon TL

Ücretsiz Seyahat Uygulaması Kapsamında Gelir Desteği Ödemesi

Güçlü Aile, Güçlü Toplum, Güçlü Türkiye

Bireyin, ailenin ve toplumsal değerlerimizin korunması ve güçlendirilmesi için vatandaşlarımızın yanında yer aldık.

Bizim önceliğimiz medeniyet mirasımıza, inanç ve kültür değerlerimize sarılarak engellilerimizi, yaşlılarımızı, kimsesiz çocuklarımızı, dar geliri ailelerimizi sosyal yapımız içinde yaşatmaktır.

Aile ve Toplum Hizmetleri

Yaşanabilir Şehir

7 Adet

Sosyal Hizmet Merkezi

69.905 Haneye

ASDEP kapsamında ulaşılmıştır.

49.807 Kişi

Aile eğitim programından faydalanmıştır.

Uyumlu bir aile birliğini, sosyal kalkınmanın bir ön şartı görerek sağlam bir aile yapısıyla, huzurlu ve güçlü bir Türkiye için çalışmalarımız yürütülmektedir.

Sosyal Hizmet Merkezi

Çocuk, genç, kadın, erkek, engelli ve yaşlı bireyler, gaziler, şehit yakınları ve ailelerine yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, geliştirici hizmetler ile rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin bir arada ve kolay ulaşılabilir biçimde sunulduğu Sosyal Hizmet Merkezlerinde; vatandaşlarımızın durumlarına uygun sosyal hizmet müdahalesi ve takibi gerçekleştirilmektedir.

Muğla ilimizde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımıza bağlı hizmet veren 7 Sosyal Hizmet Merkezi (Bodrum, Fethiye, Köyceğiz, Marmaris, Menteşe, Milas, Yatağan) bulunmaktadır.

Aile Sosyal Destek Programı

Fert, aile ve toplumu etkileyen sorun, ihtiyaç ve risklerin yapılan hane ziyaretleri ile belirlendiği; ihtiyaç duyan vatandaşlarımızın sosyal hizmet ve yardımlar ile diğer kamu hizmetlerine yönlendirmelerinin yapıldığı, koruyucu, önleyici, destekleyici ve geliştirici Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) kapsamında 2017 yılından bugüne kadar Muğla ilimizde 60 meslek elemanı ile 67.905 haneye ulaşılmıştır.

Aile Eğitim Programı

Aile üyesi bireylerin çağın gerektirdiği temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları kapsamlı olarak edinebilmeleri için geliştirilen Aile Eğitim Programı (AEP) kapsamında 2013 yılından bugüne kadar Muğla ilimizde 49.807 kişi eğitimden faydalanmıştır.

Evlilik Öncesi Eğitim Programı

Evlilik hazırlığında olan bireylerin; evlilikle ilgili sağlıklı bilgi edinmelerine, etkili iletişim kurabilmelerine ve olası sorunlarla baş edebilmelerine yardımcı olan Evlilik Öncesi Eğitim (EÖE) Programı kapsamında 2013 yılından bugüne kadar Muğla ilimizde 7.489 kişi eğitimden faydalanmıştır.

Aile Danışmanlığı

Aile bütünlüğünü korumak ve güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile fertlerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak amacıyla yürütülen aile danışmanlığı hizmetleri kapsamında 2013 yılından bugüne kadar Muğla ilimizde 1.871 başvuruya Aile Danışmanlık Hizmeti verilmiştir.

Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Hizmetleri

Afet ve acil durumlarda ekiplerimiz tarafından birey, aile ve toplumun en kısa zamanda normal yaşantılarına dönmeleri ve psikolojik olarak en az etkilenmeleri için afet ve acil durumlarda Muğla ilimizde 52.719 kişiye psikososyal destek hizmeti verilmiştir.

Çocuk Hizmetleri

"ÇOCUK EVLERİ"

"ÇOCUK EVİ SİTELERİ"

"KORUYUCU AİLE"

"SOSYAL VE
EKONOMİK DESTEK"

Çocuk Hizmetleri

Çocuk hizmetlerimiz aile odaklı bir anlayış ve stratejiyle yürütülmekte ve çocuğun üstün yararı ön planda tutularak çocuk hakları doğrultusunda politikalar geliştirilip uygulanmaktadır.

Kuruluşlar: Kuruluş bakımındaki çocuklarımızın psikolojik ve ruhsal gelişimlerine daha elverişli, aile ortamına yakın ev tipi yatılı birimler olan çocuk evleri ve çocuk evleri siteleri modelindeki kuruluşlarımızda; sanatla, sporla, kültürel becerilerle donatılmış, özgüveni yüksek çocuklar yetiştirilmektedir.

Muğla ilimizde kuruluş bakımı altında bulunan çocuk sayısı 160 olup, kuruluş bakımı altında bulunan çocuklar için 2012 yılından bugüne kadar yaklaşık 207,1 milyon TL harcama yapılmıştır.

Koruyucu Aile: Muğla ilimizde koruyucu aile yanında bakımı sağlanan çocuklarımızın sayısı 99 olup, bu çocuklarımızın bakımını 84 aile üstlenmiştir.

Son 11 yılda koruyucu aile yanında bakımı sağlanan çocuklara 22,4 milyon TL harcama yapılmıştır.

Sosyal ve Ekonomik Destek (SED): Yoksulluk içinde olup da temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve yaşamlarını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken kişi ve ailelere çocuklarını yanında bakımına imkan sağlanması amacıyla kaynakların yeterliliği ölçüsünde yapılan ekonomik destek hizmeti ile ailelere yapılacak psiko-sosyal destek hizmeti olan sosyal hizmet desteğini kapsamaktadır.

Muğla ilimizde ailesi yanında destek verilen çocuk sayısı 1.467 olup, 2012 yılından bugüne kadar bu çocuklarımız için tahsis edilen Sosyal Ekonomik Destek miktarı yaklaşık 152 milyon TL olmuştur.

MUĞLA İLİMİZDE

AİLE YANINDA DESTEK
VERİLEN ÇOCUK SAYISI

1.467

AİLE YANINDAKİ ÇOCUKLARA
ÖDENEN SOSYAL DESTEK

152 MİLYON TL

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelemizi “Sıfır Tolerans” ilkesi ile sürdürüyoruz

Kadın Hizmetleri

Kadınlarımızın her alanda daha aktif rol almaları, hak, fırsat ve imkanlardan eşit bir biçimde yararlanmaları için “Güçlü Kadın, Güçlü Aile, Güçlü Türkiye” anlayışımız ile kapsamlı çalışmalar sürdürülmektedir.

“Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2024-2028”

Kadınların güçlenmesi için 5 temel “Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım, Çevre ve İklim Değişikliği” politika eksenini içermektedir.

Kadınlarımızın üretkenliklerini artırmak amacıyla Kadın Kooperatiflerini güçlendiriyoruz. Kadına yönelik şiddetle mücadelemizi

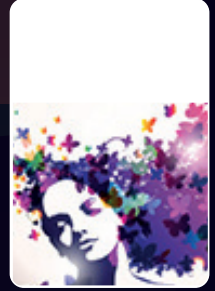
“Sıfır Tolerans”

ilkesiyle sürdürüyoruz. 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4. Ulusal Eylem Planımızı 5 ana hedef, 28 strateji ve 227 faaliyet şeklinde yapılandırdık.

Kadın Konukevi

Fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların, şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanmak suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır. Muğla ilimizde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı 1 Kadın Konukevi bulunmaktadır. 16 yılda 3.441 kadın ve 2.350 çocuk olmak üzere toplam 5.791 kişiye hizmet sunulmuştur.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi Müdürlüğü (ŞÖNİM)

Şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik güçlendirici ve destekleyici danışmanlık, rehberlik, yönlendirme ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürütüldüğü merkezlerdir. Muğla ilinde 2017 yılında hizmete açılan 6 yılda 32.101 kadın, 1.955 erkek ve 846 çocuk olmak üzere toplam 34.902 kişi hizmet almıştır.

İnsan Odaklı ve Hak Temelli Hizmet Modelleri

Engelliler ve yaşlılarımızın toplumsal hayata tam ve etkin katılımı ve bağımsız bir şekilde yaşayabilmeleri için insan odaklı ve hak temelli hizmet modelleri geliştirilmektedir. Eğitimden sağlığa, ekonomiden sosyal hayata her alanda engelli ve yaşlılarımızın sorunlarına kapsamlı çözümler geliştirilmektedir.

1.

Engelli Kuruluşları: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı; 2 Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde 137 engelli bireye hizmet sunulmakta olup, bu merkezde gündüz bakım hizmeti de verilmektedir. Ayrıca ruhsatlandırılması, finansmanı ve denetimi Bakanlığımız tarafından sağlanan 1 Özel Engelli Bakım Merkezinde hizmet alan 103 engelli vatandaşımız mevcuttur.

Yaşlı Kuruluşları: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı;

2 Huzurevi ile Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde 165 yaşlı bireye hizmet sunulmaktadır. Ayrıca, ruhsatlandırılması ve denetimi ASHB tarafından sağlanan 2 Özel Huzurevinde hizmet alan 65 yaşımız bulunmaktadır.

2.

3.

Ücretsiz Seyahat Gelir Desteği: Yaşlılarımızı, engellilerimize, şehit yakınları, gazi ve gazi yakınlarına tanıdığımız ücretsiz seyahat imkânı kapsamında, özel halk otobüsü işletmelerine ve deniz taşımacılığı yapan işletmelere devlet desteği yapılmaktadır.

Muğla iline ücretsiz seyahat uygulaması kapsamında 2023 yılında 36,2 milyon TL gelir desteği ödemesi yapılmıştır.

Evde Bakım Yardımı: Engelli bireylerin evde bakımlarının sağlanması için 2006 yılından bu yana engelli bireylerin bakımını üstlenen engelli yakını, vasi gibi üçüncü kişilere Evde Bakım Yardımı yapılmaktadır.

Muğla ilimizde Evde Bakım Yardımından 4.848 kişi faydalanmaktadır. 2006 yılından beri 1,12 milyar TL ödenmiştir.

4.

Şehit Yakınları ve Gazi Hizmetleri

Bakanlığımız şehit yakınları ve gazilerimiz için; şehitlerin hatıralarının yaşatılması, şehit yakınları ile gazilerin her türlü mağduriyet ve mahrumiyetten korunması amacıyla; ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesini koordine etme, şehit yakınları ile gazilere yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütme, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlama gibi görevleri yerine getirmektedir. Muğla ilinde 179 Şehit, 501 Gazimiz bulunmaktadır. Muğla ilimizde 251 şehit yakını, gazi, gazi yakını, vazife malulü, vazife malulü yakını kamu kurumlarında istihdam edilmiştir.

Büyüyen ve gelişen Türkiye'nin paylaşılan refahı sosyal yardımlar.

Sosyal Devlet Güçlü Millet

Bakanlığımızın hak temelli, sosyal dayanışmayı teşvik eden, hesap verilebilir, nesnel kriterlere bağlı, sürdürülebilir sosyal yardımlaşma ve dayanışma sistemi, günün gereklerine göre sürekli yenilenmektedir. Tematik sosyal yardım programları hayata geçirilmiştir.

Ülkemiz genelinde 1.003 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı her il ve ilçede ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızın yanındadır. Muğla ilimizde 14 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımız (SYDV) bulunmaktadır.

SOSYAL YARDIM PROGRAMI

2002

4

2023

54

Toplam Sosyal Yardımlar: Gıda, eğitim, sağlık, şartlı nakit transferi ile proje desteklerini içine alan sosyal yardımlar kapsamında 2003 yılında 2,6 milyon TL kaynak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır. 2023 yılında 35.631 hane sosyal yardımlardan faydalanmıştır. Sosyal yardım miktarı ise **1,1 milyar TL** olarak gerçekleşmiştir. Muğla ilimize 2003-2023 yılları arasında yaklaşık **3,72 milyar TL** sosyal yardım kaynağı aktarılmıştır.

2023 YILINDA SOSYAL YARDIM

SOSYAL YARDIMLARDAN
FAYDALAN HANE SAYISI

35.631

SOSYAL YARDIM TUTARI

1,1 MİLYAR

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 8 MİLYAR 479 MİLYON TL

Yatırım ve Destek Sağladık

213.050

İşkur Aracılığıyla
İşe Yerleşen
Kişi Sayısı

62.384

Aktif İşgücü
Programından
Yararlanan
Kişi Sayısı

2.353

İş Kulübünden
Yararlanan
Kişi Sayısı

26.146

Toplum Yararına
Programından
Yararlanan
Kişi Sayısı

577,1 Milyon TL

Kısa Çalışma
Ödeneği

402.838

Aktif Sigortalı
Sayısı

149.236

Teşviklerden
Yararlanan İşyeri Sayısı

6,3 Milyar TL
Teşvik Tutarı

962

İş Güvenliği
Uzmanı Sayısı

2002 - 2023

Çalışma ve Sosyal güvenlik

32.220

Mesleki ve
Yeterlilik Belgesi Alan
Kişi Sayısı

Norm ve standart birliği sağlayan **sosyal güvenlik reformu** **hayata geçirilmiştir**

Sosyal güvenlik kapsamının genişlemesiyle birlikte aktif sigortalı sayısı 2002 yılında 12 milyon iken 2023 yılı Ekim ayında 25,7 milyona ulaşmıştır. Toplam istihdamı 31 milyonun üzerine yükselttik.

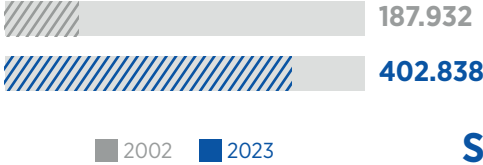

Sosyal Güvenlik

AKTİF SİGORTALI SAYISI

SON 21 YILDA

%114

SEVİYESİNDE ARTIŞ

Teşvik ve Destekler

Muğla ilinde bugüne kadar (2002-2023/Kasım)

Teşviklerden yaklaşık

149.236

işyeri yararlanmıştır.

Ödenen toplam teşvik tutarı ise

6,3 Milyar TL 'yi

aşmıştır.

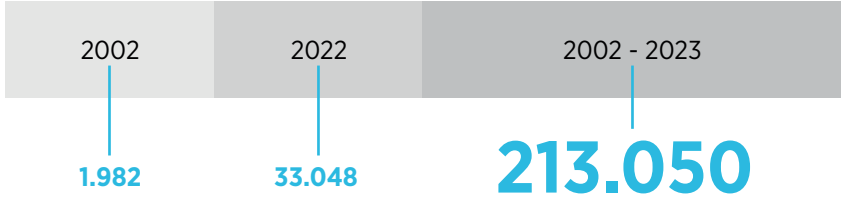

İstihdama Katılma

İŞKUR aracılığıyla 2002'de özel ve kamu sektöründe 1.982 vatandaşımızın istihdamına aracılık edilmişken 2022 yılında 33.048 kişiye, **2002 yılından günümüze kadar ise (2023/Aralık) toplam 213.050 vatandaşımızın istihdamına aracılık edilmiştir.**

İŞKUR aracılığıyla istihdama aracılık edilen kişi sayısı

İş Sağlığı ve Güvenliği

2023 yılı Kasım ayı itibarıyla;
5.879 İSG hizmeti alan
işyeri sayısı

2023 yılı Aralık ayı itibarıyla;
962 iş güvenliği
uzman sayısı

414 işyeri
hekim sayısı

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)
32.220 vatandaşımız
Mesleki Yeterlilik Belgesi almıştır.

Uluslararası İşgücü
4.917 adet
Çalışma İzni düzenlenmiştir.

İş ve Meslek Danışmanlığı

Vatandaşlarımıza yönelik danışmanlık hizmetleri kapsamında 2012'den günümüze kadar iş ve meslek danışmanlarımız aracılığıyla 400.888 bireysel görüşme, 94.829 işyeri ziyareti ve 1.942 okul ziyareti gerçekleştirilmiştir.

İş Kulübü

İlimizde açılan İş Kulübünde; 10 Eylül 2019 tarihinden itibaren ;

- **Kadın,**
- **Genç,**
- **Engelli,**
- **Roman vatandaşlar,**
- **Uzun süreli işsizler,**
- **Madde bağımlıları** gibi özel politika gerektiren bireylere, iş arama motivasyonu kazandırmak ve yöntem desteği vermek maksatlı yoğunlaştırılmış iş ve meslek danışmanlığı sunulmaktadır. Bu kapsamda, 2.353 vatandaşımız bu hizmetten yararlanmıştır.

Toplum Yararına Program

2020 yılında Muğla ilimizde istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve bunlara geçici gelir desteği sağlamak amacıyla Toplum Yararına Program kapsamında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar, Sağlık Bakanlığı fiyasyon çalışmaları olmak üzere çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında toplam 26.146 kişi TYP'den yararlandırılmıştır.

Aktif İşgücü Programları

İşgücü piyasası araştırmalarımızla işgücü piyasamızın ihtiyaçlarını tespit ediyoruz. Vatandaşlarımızın nitelik kazanarak daha kolay iş bulması için kurs ve programlar düzenliyoruz. 2002 yılından günümüze kadar toplam 62.384 vatandaşımızın mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programlarından yararlanmasını sağladık.

Kısa Çalışma Ödeneği

2005'ten günümüze kadar (2023/Aralık) 52.419 vatandaşımızı kısa çalışma ödeneğinden yararlandırarak 577,1 milyon TL ödeme yapılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlerimizin zor zamanlarında onlara destek olmaya devam ediyoruz. 2002 yılından günümüze kadar (2023/Aralık) işsizlik ödeneğine hak kazanan 136.369 vatandaşımıza 950,3 milyon TL ödeme yapılmıştır.

Ücret Garanti Fonu

2005'ten günümüze kadar (2023/Aralık) 1.578 vatandaşımızı ücret garanti fonundan yararlandırarak 4,5 milyon TL ödenmiştir.

İş Kaybı Tazminatı

2002 yılından günümüze kadar (2023/Aralık) iş kaybı tazminatı hak eden 653 vatandaşımıza 4,9 milyon TL ödenek tahsis edilmiştir.

Engelli Hibe Desteği

Kendi işinin patronu olmak isteyen engellilerimize hibe desteği sunuyor ve engellilerimizin hayallerini gerçekleştirmeleri için çalışıyoruz. Bu kapsamda 2014 yılından itibaren 25 engellimize 1,3 milyon TL hibe desteği sağladık.

Yarım Çalışma Ödeneği

Kadınlarımızın istihdamını desteklemek için 2016'dan günümüze kadar (2023/Aralık) 648 vatandaşımızı yarım çalışma ödeneğinden yararlandırarak 2,3 milyon TL ödenmiştir.

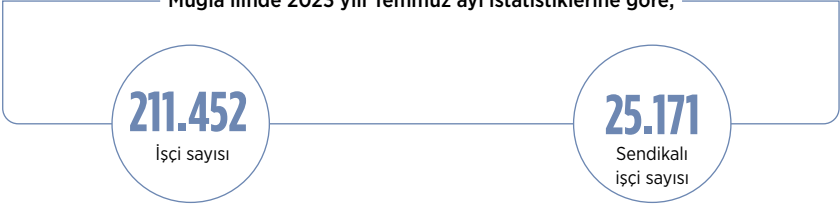
Nakdi Ücret Desteği

Pandeminin olumsuz etkisinden çalışanlarımızı koruyarak gelir desteği sağlamak için 2020/Nisandan günümüze kadar (2023/Aralık) 45.077 vatandaşımızı nakdi ücret desteğinden yararlandırarak 204,6 milyon TL ödenmiştir.

Çalışma Hayatı

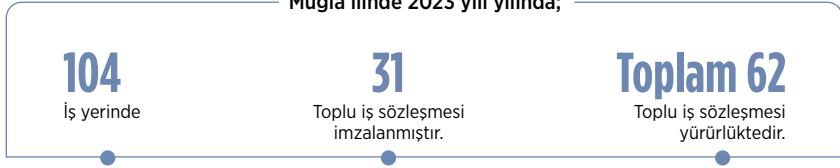
Sendikalaşma

Muğla ilinde 2023 yılı Temmuz ayı istatistiklerine göre;

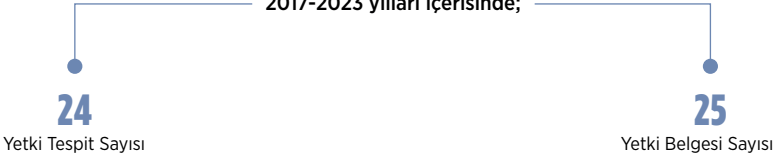
Toplu İş Sözleşmesi

Muğla ilinde 2023 yılı yılında;

Muğla ilinde 2023 yılında yapılan yetki tespit sayısı 24, verilen yetki belgesi sayısı 25'dur.

2017-2023 yılları içerisinde;

(* İşçi sayısı ve sendikalı işçi sayısı 2023 yılı Temmuz Ayı istatistiklerine göre verilmiştir. Toplu iş sözleşmesine ilişkin veriler, yetki tespiti ve yetki belgesi sayıları 2023 Yılı Kasım Ayı itibarı ile çekilmiştir.)

Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Faaliyetleri

Çocuk işçiliğiyle mücadele alanındaki faaliyetlerimizi daha etkin hale getirmek ve merkezi düzeyde üretilen politikaların yerel düzeydeki uygulanabilirliğini ve izlenebilirliğini artırmak amacıyla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinde Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimleri kurulmuştur. Muğla ili Çocuk İşçiliği ile Mücadele Biriminde; Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden görevlendirilen toplam personel sayısı 9'dur.

Yatırımlar (2002-2023)

Muğla ilinde 2002-2023 yılları arasında tamamlanan proje tutarı 18,2 milyon TL'dir.

S	İlin Adı	Proje Adı	Yatırım Nevi	Proje Bedeli (TL)	Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi	Projenin Genel Durumu
1	ORTACA	SOSYAL GÜVENLİK MERKEZİ	ETÜT-PROJE-İNŞAAT	3.860.499	2021	2023	TAMAMLANDI
2	MUĞLA	S.İ.M. ENGELLİ ASANSÖR YAPIMI	ETÜT-PROJE-ONARIM	66.000	2007	2007	TAMAMLANDI
3	MUĞLA	SGK İL MD. ISLAK MAH ONARIM İŞİ	ETÜT-PROJE-ONARIM	95.500	2008	2008	TAMAMLANDI
4	BODRUM	SOSYAL GÜVENLİK MERKEZİ	ETÜT-PROJE-İNŞAAT	2.118.516	2014	2016	TAMAMLANDI
5	FETHİYE	SOSYAL GÜVENLİK MERKEZİ	ETÜT-PROJE-İNŞAAT	564.362	2012	2012	TAMAMLANDI
6	MİLAS	SOSYAL GÜVENLİK MERKEZİ İKMAL	ETÜT-PROJE-İNŞAAT	731.063	2012	2013	TAMAMLANDI
7	YATAĞAN	SOSYAL GÜVENLİK MERKEZİ	ETÜT-PROJE-İNŞAAT	891.549	2017	2017	TAMAMLANDI
8	FETHİYE	S.G.M. MÜDÜRLÜĞÜ HİZMET BİNASI	ETÜT-PROJE-ONARIM	152.208	2010	2010	TAMAMLANDI
9	MUĞLA	S.G.İ.M. DEPREM GÜÇLENDİRME İŞİ	ETÜT-PROJE-ONARIM	3.841.813	2013	2015	TAMAMLANDI
10	MUĞLA	S.G.İ.M. LOJMAN VE EK BİNA D.GAZ	ETÜT-PROJE-ONARIM	234.600	2019	2019	TAMAMLANDI
11	MUĞLA	İSTİHDAM FUARI	FUAR	100.000	2019	2019	TAMAMLANDI
12	MUĞLA	İSTİHDAM FUARI	FUAR	120.000	2020	2020	TAMAMLANDI
13	MUĞLA	Ç.İ.K.İ.M. HİZMET BİNASI YAPIMI	ETÜT-PROJE-İNŞAAT	4.891.281	2014	2029	TAMAMLANDI
14	MUĞLA	İŞ KULÜBÜ AÇILIŞI	İŞ KULÜBÜ	59.972	2019	2019	TAMAMLANDI
15	MİLAS	Ç.İ.K.İ.M. HİZMET MERKEZİ BİN.	ETÜT-PROJE-ONARIM	136.880	2017	2017	TAMAMLANDI
16	MARMARİS	S.G.M. KİRALIK YENİ HİZMET BİN. TAD.	ETÜT-PROJE-ONARIM	189.406	2021	2021	TAMAMLANDI
17	DATÇA	S.G.İ.M. TADİLAT	ETÜT-PROJE-ONARIM	140.420	2017	2017	TAMAMLANDI
TOPLAM				18.194.069			

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 19 MİLYAR 723 MİLYON TL

Yatırım ve Destek Sağladık

6 Adet

Millet Bahçesi
(yapımı devam
etmekte)

1.003.851 m²

Millet Bahçesi
Alanı

53.529

Yapı Denetimi
Kapsamında
Denetlenen
Yapı Sayısı

26.414.355 m²

Yapı Denetimi
Kapsamında
Denetlenen Alan m²

5.737 Adet

Konut

4 Adet

Kamu Hizmeti
Binası

5

Hastane

8

Cami

2002 - 2023

Çevre ve Şehircilik

6 Adet

Ticaret Merkezi

33 Adet

Atık Su
Arıtma Tesisi

7 Adet

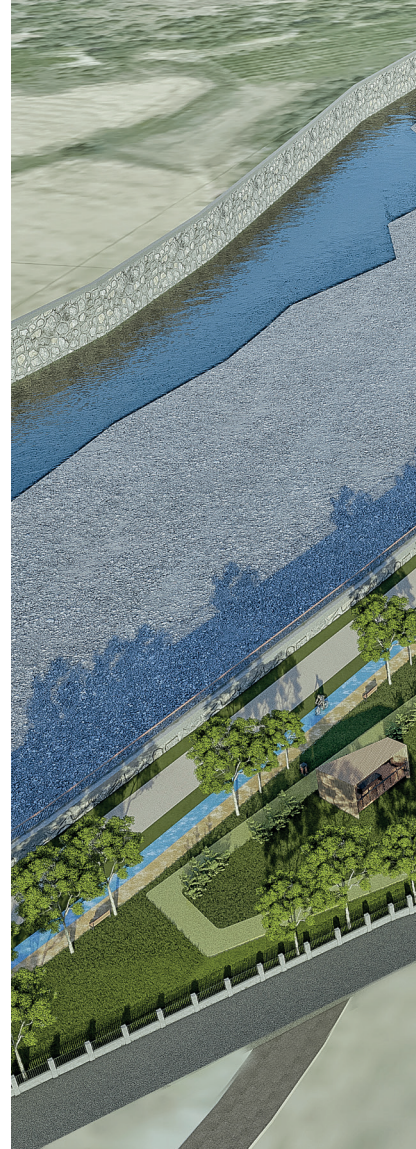
Hava Kalitesi
İzleme İstasyonu

81 İlimize Yeşil Çevre, Yaşanabilir Bir Gelecek

Milletimiz için doğayla iç içe

Geri dönüştürülebilir ve sürdürülebilir bir dünya ile şehirlerimizin kimliğini canlandırıyor; yatay ve kültürel mimariyi esas alan planlama, dönüşüm, güvenli yapılaşma anlayışıyla geleceğin dünyasını bugünden kuruyoruz.

Muğla Millet Bahçesi

Çevreyi Koruyoruz, Atıkları Değerlendiriyoruz

Halkımızın hayat kalitesini sağlıklı ve planlı bir biçimde yükseltmeyi ve çevresel şartlar konusunda refahı en üst seviyeye taşımayı hedefledik. Ülkemizi geliştirmek ve güzelleştirmek için yoğun şekilde çalışarak 20 yılda önemli düzenlemelere imza attık. Altyapı ve üstyapıda devrim niteliğindeki projeleri hayata geçirdik. Kaynaklarımızı verimli kullanarak temiz şehirler, yaşanabilir alanlar inşa ettik.

3 Adet

Ambalaj Atığı
Geri Kazanım

13 Adet

Toplama ve
Ayırma

9 Adet

Bitkisel Atık Yağ
Ara Depolama
Tesisleri

34 Adet

Atık Kabul Tesisleri

3 Adet

Adet Düzenli
Depolama-2. Sınıf
(Belediye Atıkları ve
Tehlikesiz Atık
Düzenli Depolama)

14 Adet

Tehlikesiz Atık
Geri Kazanım

1 Adet

Tıbbi Atık
Sterilizasyon

1 Adet

Atık Ara Depolama
tesislerini şehre
kazandırdık.

Altyapıyı Geliştiriyoruz Çevre Kirliliğini Bitiriyoruz

Çevre katkı paylarından yerel yönetimlere ayrılan payı artırdık.

2003-2023 yılları arasında
Muğla İli için

99.084.591 TL

ödenek ayırdık.

Dönemde Muğla
İlindeki belediyelere

76 adet

Çevre temizlik aracı hibe ettik.

Muğla ilinde ayrıca AB Çevre Proje destekleri kapsamında **196.322 Avro** tutarında yatırım yaptık.

Atık Suların Geri Dönüşümünde Önemli Adımlar Attık

ATIK SU ARITMA TESİSİ SAYISI

2002

8

2023

33

İl genelinde atıksu arıtma hizmeti alan nüfus **985.563** kişidir.

Tesis
4
Baca
9

Sürekli Emisyon
Ölçüm Sistemi
(SEÖS) İstasyon
Sayısı

17

Sürekli Atıksu
İzleme İstasyonu
(SAİS) Sayısı

7

Hava Kalitesi
İzleme İstasyonu
Sayısı

5

Kirletici Salım
ve Taşıma Kaydı
(KSTK) Tesisi
Sayısı

16

Deniz İzleme
İstasyon
Sayısı (DEN-İZ)

8

Yetkili
laboratuvar
Sayısı

Temiz Hava Sağlıklı Yaşam

<p>Muğla ilinde Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı</p> <p>7 adet</p> <p>hava kalitesi izleme istasyonu kurduk.</p> 	<p>Partikül Madde 10 ortalamasında son 15 yılda</p> <p>%39</p> <p>azalma sağlanmıştır.</p>	<p>Kükürtdioksit ortalamasında son 15 yılda</p> <p>%37</p> <p>azalma sağlanmıştır.</p>
--	---	---

Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı aracılığıyla stratejik hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla ulaşım, sanayi ve evsel ısınma kaynaklarına bağlı emisyon envanteri hesaplamaları ve modelleme/tahmin çalışmaları için 12.000'den fazla tesis ile 60.000'den fazla bacaya ait veri kaydı ve işleme gerçekleştirilmiştir.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ile 2013/37 sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi kapsamında Muğla iline ait 2020-2024 Temiz Hava Eylem Planı yürürlüktedir.

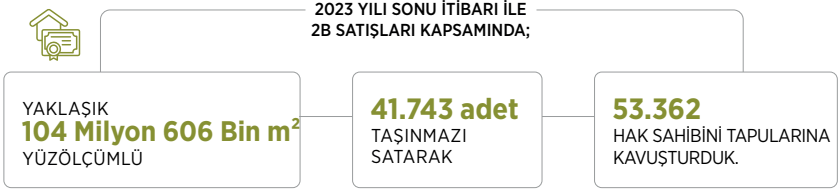
Politikalarımızı "veriye dayalı" kararlarla belirliyoruz. Çevre kirliliğinin tespiti ve iyi çevre koşulları için oluşturulan politika ve eylemlerin etkinliğini izlemek amacıyla; uluslararası standartlara uygun deniz, havza, hava ve emisyon izleme çalışmalarımızın kapsamını genişletiyor ve sonuçlarını ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar ile kamuoyuna raporluyoruz. Çevre politikalarımızı veriye ve bilime dayalı olarak belirliyoruz. Bu amaçla **Sürekli İzleme Merkezi (SİM)**'ni kurduk. SİM ile, Bakanlığımızca yürütülen çevresel izleme verilerini **700'ün üzerinde** raporlama ekranı ile tek merkezden ve etkin şekilde yönetmekteyiz.

- Kurulu kapasitesi günlük **5.000 m³** üzerinde olan atıksu arıtma tesislerinin çıkış suları **SAİS istasyonları ile Bakanlığımızca 7/24 on-line takip edilmekte**, bu sayede arıtma tesislerinin uzaktan teknolojik denetimi gerçekleştirilmektedir.
- Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) ile **390 sanayi tesisine ait 773 baca Bakanlığımız tarafından 7/24 on-line izlenmektedir**.
- 2000li yılların başında **36 istasyon ile başlayan Hava Kalitesi İzleme Ağı** günümüz itibarı ile **81 ilimizde 380 istasyon da hava kalitesi ölçüm** sonuçları web üzerinden ve geliştirilen mobil uygulama ile de cep telefonlarından tüm kamuoyu ile anlık paylaşılmaktadır.
- Ülkemizde **90'lı yıllarda 26 noktada, pilot ölçekte** başlayan deniz izleme çalışmaları; Bakanlığımızca ekosistem tabanlı ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınarak **2011 yılında Denizlerde Bütünsel Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)'na dönüştürülmüştür**. DEN-İZ Programı ile tüm denizlerimizde izleme faaliyetleri; düzenli, sürekli ve kapsamlı hale getirilmiş, **izlenen nokta sayısı 425'e ulaşmıştır**.
- EKİP Programı ile Havza bazında önlem alınmasına yönelik **Ergene, Küçük Menderes, Gediz, Kuzey Ege, Sakarya, Susurluk Havzaları olmak üzere 6 havzada dönemsel izleme çalışmaları sürdürülmektedir**. Bakanlığımızca Çevre mevzuatı kapsamında ülke genelinde **233 laboratuvar yetkilendirilmiştir**.

Tarım ve Hayvancılık Sektörünü Hazine Taşınmazları ile Destekliyoruz

Mülkiyet Sorunlarını Çözüyoruz

Tabiat Varlıklarını Koruyoruz

188 Adet

Doğal
Sit Alanı

707 Adet

Anıt Ağaç

11 Adet

Mağara

5 Adet Özel Çevre Koruma Bölgesi (Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi, Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi, Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi, Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi ile Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi)

Datça-Bozburun, Fethiye-Göcek, Gökova ve Köyceğiz-Dalyan ÖÇK Bölgelerinde kara, deniz ve kıyı alanlarında biyoçeşitliliğin araştırma projeleri tamamlanmıştır. Ayrıca Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi alanına ilişkin 2020 yılında Ankara Üniversitesi ile imzalanan protokol ile etaplar halinde endemik, nadir, nesli tehdit ve tehlike altında olan tür ve habitatların sınıflandırılması, bölgelenmesi, tehditlerin ve ihtiyaç duyulan yeni koruma önlemlerin yeniden irdelenerek ortaya konması, revize tedbirlerin alınması hedeflenmiştir. Bu bağlamda bilim ekibi tarafından yapılan titiz değerlendirmeler sonunda (III.Etap) kesin rapor hazırlanarak 2022 yılında Bakanlığımıza teslim etmiştir.

Uluslararası Sözleşmeler ile korunan nesli tehdit ve tehlike altında olan Deniz kaplumbağaları ve yumuşak kabuklu Nil kaplumbağalarının popülasyonunun izlenmesi, üreme bilgilerinin tespiti ve yuvaların korunması çalışmaları yürütülmektedir.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde yaşayan nesli tehdit ve tehlike altındaki Köyceğiz-Dalyan [Fazıla'nın Kara Semenderi (Lyciasalamandra fazilae)], Fethiye-Göcek [Fazıla'nın Kara Semenderi (Lyciasalamandra fazilae)] herpetofauna elemanlarının yaşam alanlarının bilimsel çalışmalara dayalı olarak, daha güvenilir, sağlıklı ve korunur hale getirilerek, bu türlerin popülasyonlarını artırmak, bu türlerin tehditleri ve devamlılıkları için ihtiyaçlarının neler olduğunu tespit edilerek kullanım kararlarını oluşturmak amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde İklim Değişikliğinin Denizel ve Karasal Ekosistemler Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması ve Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi" ile, iklim değişikliğinin, Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde karasal ve deniz ekosistemleri üzerindeki etkilerinin araştırılması ve uyum kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Ülkemizdeki mevcut Korunan Alanların iklim değişikliğinden kaynaklanabilecek etkilenebilirliğin belirlenmesi ve belirlenen unsurlara göre söz konusu alanlar için eylemsel yönetim planı oluşturulması önem arz etmektedir. Bu kapsamda, belirlenen eylemsel yönetim planının uygulanabilirliği için ihtiyaç duyulması muhtemel mevzuat esaslarının oluşturulmaktadır. 2021 yılında başlamış olan çalışmalar 2024 yılında tamamlanacaktır.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Su Kalitesinin ve Atıksu Arıtma Tesislerinin Verimliliğinin İzlenmesi Projesi kapsamında; Muğla ilindeki Özel Çevre Koruma Bölgelerindeki önemli göl, akarsu, deniz ve atıksu arıtma tesisi alanları olmak üzere toplamda 105 noktada fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik parametreler aylık olarak izlenerek sürekli bir veri akışı sağlanmaktadır.

ÖÇK Bölgelerinin doğal, tarihi, kültürel değerleri ve sosyo-ekonomik yapısını bütünsel alan yönetimi yaklaşımı ile sürdürülebilirlik anlayışına uygun şekilde planlayarak korumak ve yönetmek amacıyla, Gökova ve Köyceğiz-Dalyan ÖÇK Bölgelerinin yönetim planı yapılmış, Fethiye-Göcek ÖÇK Bölgesinin yönetim planı hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

İçme Suyu

Korunan alanlarda su temini için gerekli olan kuyu açılması, içmesuyu arıtma tesisi, içmesuyu deposu, içmesuyu şebeke ve isale hattı yapımı ile içmesuyu terfi hattı yapımı kapsamında **31 Adet İçmesuyu Temini Projesi**'ni gerçekleştirdik.

Kanalizasyon

Korunan alanlarda yerleşimlerden kaynaklanan atıksuların bertaraf edilmesi amacıyla **25 Adet Kanalizasyon Şebeke İnşaatı Projesi**'ni tamamladık.

Arıtma Tesisleri

Korunan alanlarda yerleşimlerden kaynaklanan atıksuların bertaraf edilmesi amacıyla **6 Adet Atıksu Arıtma Tesisi Projesi**'ni gerçekleştirdik.

Katı Atık Tesisleri

Korunan alanlarda yerleşimlerden kaynaklanan katı atıkların bertaraf edilmesi amacıyla **10 Adet Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi Projesi**'ni gerçekleştirdik.

Çevre Düzenleme Projeleri

Korunan alanlarda yaşayan insanların yaşam kalitesini ve standartlarını artıracak nitelikte sürdürülebilir koruma kullanma dengesini gözeten ortamlar sağlamak üzere **40 Adet Çevre Düzenleme Projesi**'ni gerçekleştirdik.

Söz konusu Projeler kapsamında Yerel Yönetimlere, kamu kurum ve kuruluşlarına, belediye, il özel idaresi ve birliklere 2023 yılı fiyatlarına göre toplam **641.758.713 TL** mali katkı yapılmıştır

Korunan alanlarda imar planı ve imar planına esas jeolojik/jeoteknik etüt alımları için **13.728.539 TL** yatırım yapılmıştır.

Muğla ilinde 2002-2023 yılları arasında yaklaşık 31.000 Hektarlık alanda 1/1000 ve 1/5000 ölçekli sayısal fotogrametrik halihazır harita alımı yapılmıştır.

Yine Muğla ilinde 2002-2023 yılları arasında yaklaşık 200 Hektarlık alanda belediyeler ile bakanlığımız arasında maddi destek protokolü yapmak suretiyle 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca uygulama yapılmıştır.

Kimlikli Şehirler Güvenli Yaşam Kentsel Dönüşüm

Son 21 yılda yapılan yatırım ve atılımlar Türkiye'yi ekonomik ve sosyal yönden ileriye taşıdı. Bu ilerleme hayatın her alanına yansıyor, yaşam kalitesi artıyor, eğitim seviyesi yükseliyor, yüzler gülüyor. Bu olumlu tablonun devamı ve vatandaşlarımızın hayat standartlarının daha da yükselmesi için **Kentsel Dönüşüm** hamlesini başlattık.

Kentsel dönüşümle;

Öncelikli afet riski altındaki alanların dönüşümü tamamlanacak, güvenilir, yalıtımı tam olarak sağlanmış, asgari konfor koşullarına sahip, enerji tasarrufu sağlayan ve çevre dostu yapılar inşa edilecek, yerel malzeme kullanımı teşvik edilecek, üretim sektörü hareketlenecek, yeşil çevre ve sosyal donatı alanlarıyla bütünleşen kent merkezlerimiz daha da güzelleşecek ve 24 saat yaşayan şehirler oluşturulacak.

5 Adet
"Rezerv Yapı
Alanı" ilan
edilmiştir.

Muğla ilimizde, 2.316 adet binada (4.383 adedi konut ve 1.269 adedi işyeri olmak üzere toplam 5.652 bağımsız birimde) riskli yapı tespiti yapılmış olup, bunlardan 1.872 adet binanın (3.627 adedi konut ve 803 adedi işyeri olmak üzere toplam 4.430 bağımsız birimin) yıkımı gerçekleşmiştir.

Muğla iline 6306 sayılı kanun kapsamında Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı'ndan kaynak aktarımı, kira yardımı, faiz desteği, uygulama ve diğer harcamalar için **113.729.232 TL** aktarılmıştır.

TOKİ projeleriyle 81 ilde
1 Milyon 320 Bin
konut rakamına ulaştık.

5.737
Konut **Muğla'ya**

TOKİ öncülüğünde yürütülen Planlı Kentleşme Konut Seferberliği projesi kapsamında 2003-2023 yılları arasında ülke genelinde güncellenmiş rakamla 2 trilyon 976 milyar yatırımla; 1 milyon 320 bin konut ve 39.581 sosyal donatı rakamına ulaştık. Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı konut hamlesini başlattık; İlk etapta 250 bin sosyal konut, 235 bin konut arsası ve 10 bin işyeri inşa ediyoruz.

Bu Kapsamda Muğla İline;

5.737
KONUT

60
Büfe +
DÜKKAN

8
CAMİ

5
HASTANE

4
KAMU BİNASI

1
OKUL

1
LİSE

1
PANSİYON

1
AİLE SAĞLIK
MERKEZİ

6
TİCARET
MERKEZİ

Kazandırdık.

81 İlimizde 81 Milyon m² Millet Bahçesi

81 ilimizde 81 milyon metrekare Millet Bahçesi yapma hedefi doğrultusunda Millet Bahçesi proje ve yapım çalışmalarına devam etmekteyiz. Milletimiz için doğayla iç içe, sosyal kullanımları da içeren ferah yaşam alanları oluşturuyoruz.

MUĞLA'DA
1.003.851 m²

6 Adet
Millet Bahçesi
çalışması devam etmektedir.

Vatandaşlarımız
artık aileleriyle birlikte içerisinde
gezip dinlenebilecekleri
geniş parklara kavuşuyor.

**Millet
Kiraathaneleri**

**Bilim
Parkları**

**Spor
Alanları**

SIFIR ATIK Projesi

Ülkede Yaygınlaşıyor

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan hanımefendinin himayelerinde sürdürülen Sıfır Atık Projesi; az tüketen, israftan kaçınan, tükettiğini geri kazanan ve ekonomiye kaynak sağlayan bir yaklaşımla 2023 yılına kadar tüm Türkiye'de yerleşme ve yapılara yaygınlaştırılmış olacak. 100 bin kişiye doğrudan istihdam ve yıllık 20 milyar lira tasarruf sağlanacak.

Bugüne kadar Muğla İlinde

4.145 Adet

Bina ve Yerleşkede Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçilmiştir.

230.842

Sıfır Atık kapsamında eğitim alan kişi sayısı

bina ve yerleşkede Sıfır Atık Yönetim Sistemi'ne geçilmiştir.

Muğla İli için Kavaklıdere Belediyesi'ne 250.000 TL

Sıfır Atık Kapsamında Nakdi Destek

87 Adet

400 Litre Çöp
Konteyneri

İklim Değişikliği ile Mücadele ve Uyum Kapasitesinin Arttırılması

İklim değişikliği ile mücadele kapsamında şehirlerimizin iklim değişikliğine karşı dirençliliğin artırılması amacıyla Muğla ilinin iklim değişikliği uyum eylem planı hazırlanmaktadır.

Ayrıca, Muğla ilinde İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi (2017-2020) kapsamında; **İklim Değişikliği ile Mücadele için Emisyon Azaltımı-Muğla Projesi** (Climate Change Mitigation (CCM) – Muğla) tamamlanmıştır. Proje süresi 14 ay olup, bütçesi 146.610 Avro'dur. Proje ile Muğla Büyükşehir Belediyesi yetki ve sorumluluk alanlarında bulunan bölgelerde çevre yönetimi, atık yönetimi, ulaşım ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklı sera gazı emisyonlarının dijital ortamda izlenmesi amaçlanmıştır.

Yaşanabilir Şehirler Hedefi Kapsamında

İnsanımızı odağına alan, kirliliğinin azaltılması ve kent estetiğine katkı sağlanması amaçlanan bu çalışmalarla Belediyelerimizle birlikte şehirlerimizde 2023 yılına kadar **3000 KM bisiklet yolu, 3000 KM yeşil yürüyüş yolu ve 81 ilde 60 KM Çevre Dostu Sokak yapıyoruz.**

**0,75
Bisiklet Yolu
tamamlandı.**

**1,3 km Yeşil
Yürüyüş Yolu
tamamlandı.**

**0,55
Bisiklet Yolu
devam ediyor.**

**Çevre Dostu
Sokak**

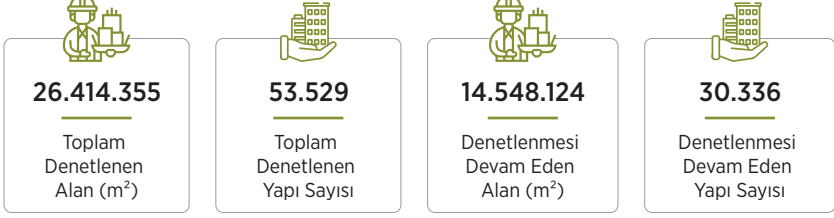
Yapı İşleri Faaliyetleri

2002-2023 yılları arasında Bakanlığımızca Muğla ili ve ilçelerinde (yapım, proje, onarım, güçlendirme, zemin etüdü vb. işler kapsamında) toplam 134.233.883 TL tutarında harcama yapılarak 249 adet iş gerçekleştirilmiştir.

2006-2023 yılları arasında Muğla ilimizde 23 adet kamu binasında (64.874m²) deprem dayanımlarının belirlenmesi ve gerektiğinde güçlendirme projelerinin hazırlanması çalışmaları Bakanlığımız koordinasyonunda yapılmıştır.

2002-2023 yılları arasında Muğla İli kapsamında yürütülen herhangi bir iskan faaliyeti bulunmamaktadır.

Yapı Denetim Faaliyetleri Kapsamında Yapılan İcraatlar

Enerji Verimli Binalar Yapılıyor

Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği kapsamında Mevcut Binaların Enerji Kimlik Belgesi sahiplik oranı artırılmakta olup enerji verimliliği iyileştirilmektedir.

 51.886 Adet **Enerji Kimlik Belgesi** Binaya alınması sağlanmıştır.

Müteahhitlik Sınıflandırmaları

Muğla ilinde **3.289 adet yapım müteahhidini ve 16 adet yıkım müteahhidini** sınıflandırdık.

Kaliteli ve Güvenli Yapılaşma İçin Plan Yapım Yeterlilik Belgesi Düzenliyoruz

Kaliteli ve güvenli yapılaşmanın ilke ve esaslarının belirlenmesi kapsamında plan müelliflerinin yeterliliklerinin tespiti, kayıt altına alınması ve yetkisiz plan yapımının önüne geçilmesi amacıyla Plan Yapımı Yeterlilik Belgesi düzenlenmektedir.

 101 Adet **Plan Yapım Yeterlilik Belgesi** düzenlenmiştir.

Özellik Arz Eden Binaların Tasarımı Tasarım Gözetmenleri Kontrolünde Yapılmaktadır

Yapı teknolojileri ve projelendirme usulleri açısından olağan mühendislik/mimarlık hizmetlerinden farklı nitelikteki yapıların tasarımının ehliyete sahip meslek mensuplarının gözetiminde yapılması amacıyla Tasarım Gözetmenliği Belgesi verilmektedir.

 2 Adet **Tasarım Gözetmeni Belgesi** düzenlenmiştir.

Yapı Malzemeleri Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri

Muğla ilinde 2010 yılından günümüze kadar **1.644** adet hazır beton ve **412** adet diğer yapı malzemeleri olmak üzere toplam **2.056** adet piyasa gözetimi ve denetimi faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

İLBANK
TÜRKİYE'NİN YAPICI GÜCÜ

2003-2023 yılları arasında Muğla İline

9,72 Milyar TL
destek verdik

Yerel yönetimlerin talepleri ve verdikleri yetkiler doğrultusunda, kentsel alt ve üst yapı ihtiyaçları için projeler geliştiriyor, bu projelerin yapımı için finansman ve teknik destekler sağlıyoruz. MUĞLA İlindeki yerel yönetimlere 2003-2023 döneminde genel bütçeden ayrılan 9.256.801.825 TL pay ile birlikte İller Bankası A.Ş 'nin bu dönemde MUĞLA İli'ne yaptığı 459.483.721 TL'lik yatırıma yönelik sağladığı kredi ve hibe ile destek miktarını toplam 9.716.285.546 TL'ye ulaştırdık.

Kredi Destekleri ve Hibeler

İLLER BANKASI A.Ş. tarafından 2003-2023 yıllarında

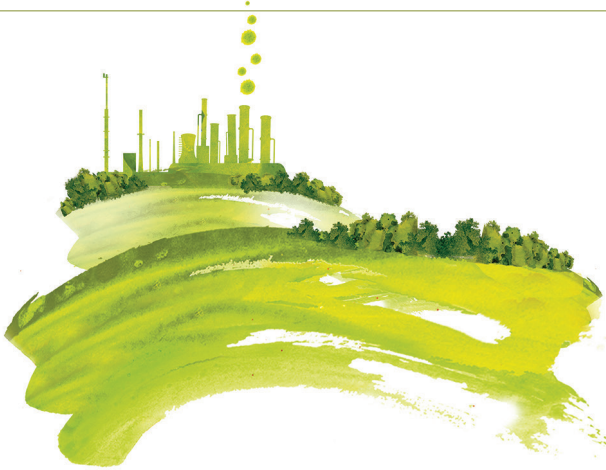
271 adet iş için
365.899.436 TL kredi

93.584.285 TL
hibe olmak üzere

toplamda
459.483.721 TL
tahsis edilmiştir.

Tamamladığımız İşler

Atıksu sektöründe 22 adet, içme suyu sektöründe 12 adet, şehircilik sektöründe 31 adet ve üstyapı-diğer altyapı sektöründe 33 adet olmak üzere 4.776.753.263 TL maliyetli toplam 98 adet iş bitirilmiştir.

Devam Eden İşler

Şehircilik sektöründe 1 adet olmak üzere sözleşme bedeli 774.000 TL olan toplam 1 adet iş devam etmektedir.

Genel Bütçeden Aktarılan Paylar

İl, ilçe belediyeleri ve il özel idaresine 2003-2023 döneminde toplam 9.256.801.825 TL pay tahakkuk etmiş, kesintiler düşüldükten sonra 8.340.991.343 TL ilgili belediyelere ve il özel idaresine gönderilmiştir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi

Bulut Kent Bilgi Sistemi (BKBS), tüm Türkiye’de 1.391 belediyede kullanıma açılmıştır.

Kent Bilgi Sistemi uygulamalarının tanıtım, yaygınlaştırma ve kullanıcı eğitim faaliyetleri kapsamında, il bazında belediyelere ziyaretler gerçekleştirilmiş olup; eğitimler, “sistem yöneticisi” ve “son kullanıcı”lara yönelik gerçekleştirilmiştir.

Yerinde ve online eğitimler kapsamında, özellikle Ulusal Kent Rehberi tanıtılmış olup; Önemli Yerler, Park Bahçe, Mezarlık, Çevre, Dinamik Form, İçme Suyu, Yağmur Suyu, Atık Su ve Kamulaştırma modülleri başta olmak üzere tüm KBS modüllerine yönelik uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Bulut Kent Bilgi Sistemi ve Veri Konsolidasyonu Projesi ile; Yerel Yönetimlere Bakanlığımızın Bulut Platform Altyapısında geliştirilmiş olan Kent Bilgi Sistemi Uygulamalarının tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetlerinin yanı sıra, belediyelerin üretmiş oldukları ilgili coğrafi verileri Bulut Kent Bilgi Sistemi’ne entegrasyonu sağlanmıştır.

Dev Projelerle Muğla İlinin Çehresini Değiştirdik

MENTEŞE
1.106
KONUT

YATAĞAN
524
KONUT

KAVAKLIDERE
249
KONUT

Menteşe 1.106 Konut, Sosyal Donatılar, Yatağan 524 Konut Cami, Okul, Kavaklıdere 715 Konut, Sosyal Donatıları, Milas 846 Konut, Yatağan 524 Konut, İlimize 475 Yatak Kapasiteli Devlet Hastanesi, Datça 25, Köyceğiz 30 Ve Ortaca ilçelerimize 100 Yataklı Devlet Hastanesi inşa ettik.

Muğla ilinde son 20 yılda

600 Bin TL

Çölleşme ve Erozyonla
mücadale yatırımı yaptık

Fethiye Akçay Deresi Sel Kontrol Projesi

Milas Kocaçay (Ballık) Deresi Sel Kontrol ve Uygulama Projesi yaptık.

Meteorolojik Faaliyetler

Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından 2002-2023 yılları arasında Muğla iline toplam **162.555.000 TL** yatırım yapılmıştır.

29 adet OMGİ, 3 adet H-OMGİ, 7 adet D-OMGİ, 1 adet Meteoroloji Radarı, 2 adet YTTS, 1 adet TGS ve 3 adet EL-OMGİ olmak üzere toplam 46 adet gözlem sistemi ile Muğla ilimizde meteorolojik gözlemler yapılmaktadır.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü bünyesinde yapılan araştırma çalışmaları kapsamında;

Sınır ötesi hava kirliliği taşınımı kapsamında “Asit Yağmurları” çalışmalarına esas olarak Marmaris ve Yatağan ilçelerinde Otomatik Yağış Toplama İstasyonu kurulmuştur.

Muğla ili Milas ilçesinde Milas Meteoroloji Müdürlüğü hizmet binası 2006 yılında yapılmış olup kamuya yönelik meteorolojik faaliyetler bu hizmet binasında sürdürülmektedir.

OMGİ: Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu

H-OMGİ: Havaalanı Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu

D-OMGİ: Deniz Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu

RADAR: Meteoroloji Radarı

YTTS: Yıldırım Tespit ve Takip Sistemi

TGS: Toz Gözlem Sistemi

EL-OMGİ: Elde Taşınabilir Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu

KONSOLOSLUK İŞLEMLERİNDE

Hızlı Hizmet

Evlilik

Evlilik işlemleri,
harçları ve gerekli
belgeler

Doğum

Doğum işlemleri,
harçları ve gerekli
belgeler

Askerlik

Askerlik işlemleri,
harçları ve gerekli
belgeler

Vatandaşlık

Vatandaşlık işlemleri,
harçları ve gerekli
belgeler

Çalışma

Hizmet/Ev hanımlığı
belge işlemleri ve
çalışma hayatı/
sosyal güvenlik

Nüfus

Nüfus işlemleri,
harçları ve gerekli
belgeler

Pasaport

Pasaport işlemleri,
harçları ve gerekli
belgeler

Adli Konular

Adli sicil belgesi,
tebligat işlemleri

2002 - 2023

dışışleri

Noterlik

Noterlik işlemleri,
harçları ve gerekli
belgeler

Ölüm

Ölüm Tescili ve
gerekli belgeler

Diğer

e-Devlet şifresi
işlemleri ve sürücü
belgesi yenileme
işlemleri

MUĞLA

Bodrum Kalesi

Dünya Miras
geçici listesine dahil
edilen varlığımız

435

Projeye

15.480.417 Avro

Kaynak aktarılmıştır

Türkiye Yüzyılı'nda Bağımsız ve Milli Dış Politika

Çok boyutlu, ciddi sınamalarla dolu bir coğrafyada vizyonu geniş ve ön alıcı bir dış politika izliyoruz. Milli çıkarlarımızın korunması, milletimizin huzur, güvenlik ve refahının sağlanması için diplomamızı en etkin şekilde kullanıyor, "Bağımsız ve Milli Dış Politika"mızla ülkemizi sahada ve masada güçlü kılıyoruz.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurul Salonu

Konsolosluk Hizmetlerinde Sağladığımız Gelişmeyle 81 İlimizden Vatandaşlarımıza Yurtdışında Kaliteli ve Hızlı Hizmette Yol Alındı

The screenshot displays the homepage of the Turkish Consular Services website. The header features the Turkish flag and the text 'TÜRKİYE CUMHURİYETİ KONSOLOSLUK İŞLEMLERİ'. The main content area is a grid of service categories, each with an icon and a brief description:

- DOĞUM**: Doğum işlemleri, harçları ve gerekli belgeler hakkında bilgi alınabilmektedir.
- NÜFUS**: Nüfus işlemleri, harçları ve gerekli belgeler hakkında bilgi alınabilmektedir.
- EVLİLİK**: Evlilik işlemleri, harçları ve gerekli belgeler hakkında bilgi alınabilmektedir.
- PASAPORT**: Pasaport işlemleri, harçları ve gerekli belgeler hakkında bilgi alınabilmektedir.
- ASKERLİK**: Askerlik işlemleri, harçları ve gerekli belgeler hakkında bilgi alınabilmektedir.
- NOTERLİK**: Noter işlemleri, harçları ve gerekli belgeler hakkında bilgi alınabilmektedir.
- VATANDAŞLIK**: Vatandaşlık işlemleri, harçları ve gerekli belgeler hakkında bilgi alınabilmektedir.
- ÖLÜM**: Ölüm Tescilli ve gerekli belgeler hakkında bilgi alınabilmektedir.
- ADLI KONULAR**: Adli suç belgeleri, tebliğat işlemleri hakkında bilgi alınabilmektedir.
- DİĞER**: Devlet görevli işlemleri ve yabancı belgeleri tasdik işlemleri hakkında bilgi alınabilmektedir.
- ÇALIŞMA**: Çalışma izni belgesi, çalışma vizesi ve çalışma izni belgesi hakkında bilgi alınabilmektedir.

On the right side, there is a 'DUYURULAR' (Announcements) section with a list of recent notices, including 'ÇALIŞMA İZİN BELGELERİNDE (e-ÇALIŞMA) İLGIN DUYURU' and 'ÇALIŞMA İZİN BELGESİ BAĞAVURUSUNA İLGIN DUYURU'. Below this is a 'BİZİ ARAYIN' (Contact Us) section with the phone number '+90 312 292 29 29' and a 'KONSOLOSLUK TV' section. The footer includes the website URL 'konsolosluk.gov.tr' and social media icons for WhatsApp, Facebook, and YouTube.

- Konsolosluk Hizmetlerinde Sağladığımız Gelişmeyle 81 İlimizden Vatandaşlarımıza Yurtdışında Kaliteli Ve Hızlı Hizmette Yol Alındı.
- Yurtdışında sunduğumuz konsolosluk hizmetlerinin çeşitlilik ve kalitesinin artırılması; vatandaşlarımızın refah ve huzurunun pekiştirilmesi, 21 yıldır temel önceliğimiz, birinci vazifemiz olmuştur. Bu husus, dış politikamızın da ana sütunlarından birini oluşturmaktadır. Bu anlayışla, sunduğumuz hizmetleri yurtdışındaki vatandaşlarımızın talep ve beklentileri çerçevesinde gözden geçiriyor; belirlediğimiz ihtiyaç ve sorunları çözüm odaklı bir yaklaşımla ele alıyor; uygulamaya koyduğumuz yeniliklerle vatandaşlarımızın hayatlarına kolaylık katmak için gayret sarfediyoruz. Bu çerçevede vatandaşlarımıza sunulan hizmetlerde her biri ayrı bir milat oluşturan yeniliklere imza atılmıştır.
- Konsolosluk.Net üzerinden yaptığımız yıllık ortalama işlem sayısı 2 milyonu bulmaktadır. Sadece 2023 yılında 3.298.087 konsolosluk işlemi yapılmıştır.

- Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın istedikleri Temsilçiliğimizde oy kullanmalarından, Dış Temsilciliklerimizde verilen vekaletnamelerin örneklerinin ülkemizdeki noterlerde alınabilmesine uzanan geniş bir yelpazede hizmetlerimiz genişletilmiş, zenginleştirilmiştir.
- Hizmeti vatandaşlarımıza götürme anlayışıyla, Dış Temsilciliklerimizin bulunduğu şehirlere uzak yerlerde ikamet eden vatandaşlarımıza yönelik olarak hizmete sunduğumuz Gezici Konsolosluk servisimiz yaygınlaştırılmıştır. Bu çerçevede, 2023 yılında 59 farklı şehirde 74 Gezici Konsolosluk Hizmeti verilmiştir.
- Kriz dönemlerinde yurtdışında bulunan vatandaşlarımızın yanında olunmuş; talep ve beklentilerine anında yanıt verebilmek amacıyla gerekli önlemler zamanlıca alınmış; ülkemize dönmek isteyen vatandaşlarımız güvenli bir şekilde tahliye edilmiştir.
- Konsolosluk işlemlerinin randevu usulüyle yapmaya başlanması ve böylelikle vatandaşlarımızın Dış Temsilciliklerimizdeki bekleme sürelerini kayda değer ölçüde kısaltılması önemli bir gelişme teşkil etmiştir. Sanal POS ve POS cihazı uygulamalarıyla, Dış Temsilciliklerimizde yapılan tahsilatlarda elektronik ödeme kolaylığı getirilmiştir.

- Uzaktan kimlik doğrulama imkânını kullanmak suretiyle,

gibi belgelere ilişkin başvuruların elektronik ortamda alınabilmesi için gerekli çalışmalar başlatılmıştır. Adalet Bakanlığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile birlikte yürüttüğümüz ortak çalışma neticesinde elektronik tebligat başvurularının Dış Temsilciliklerimizden de alınması uygulamasına başlanmıştır.

- Vatandaşlarımızın sorularını en hızlı şekilde yanıtlayabilmek için yapay zekâ uygulamamız Hızır geçen yıl Ağustos 2022'de kullanıma sunulmuştur. Konsolosluk Çağrı Merkezimize (KÇM) artık WhatsApp üzerinden de ulaşılabilmektedir. KÇM'de ayrıca görüntülü olarak Uluslararası İşaret Dili'nde de hizmet sunulmaktadır. KÇM'ye 2023 yılında toplam 947.450 çağrı gelmiştir.
- Aldığımız bu tedbirler ve vatandaş öncelikli anlayışımız doğrultusunda, yurtdışında vatandaşlarına en fazla sayı ve çeşitlilikte konsolosluk hizmeti sunan ülkelerin başında gelmekteyiz.
- Yurtdışındaki vatandaşlarımızın güvenlik ve refahı ile vatandaşlarımıza etkin ve verimli hizmet sunulması önümüzdeki dönemde de önceliğimiz olacaktır.

Büyükkelçiler Konferansları İllerimizin Uluslararası Alanda Tanıtımına Katkıda Bulundu

Dişşeri Bakanlığı tarafından her yıl tüm Büyükkelçilerimizin, Bakan ve üst düzey yetkililerimizin ve yabancı konuk Bakanların katılımıyla düzenlenen Büyükkelçiler Konferansları programına, Ankara'yla birlikte, bir veya iki ilimizi ziyaret programı da ekleyerek, kamu diplomasisi faaliyetinde bulunulmasının yanı sıra, söz konusu şehirlerimizin uluslararası planda tanınırlığına ve görünürlüğüne katkı sağlanmıştır. Bu çerçevede, 2008-2023 yılları arasında 14 Büyükkelçiler Konferansı düzenlenmiştir.

➤
Güçlü Demokrasi

➤
Dinamik Ekonomi

➤
Etkin Diplomasi

Ülkemizin Tarihi, Kültürel ve Doğal Mirasının Uluslararası Planda Tanıtılmasına ve Turizmin Gelişimine Katkıda Bulunduk

Ülkemizin çeşitli illerindeki tarihi ve kültürel mirasımızın uluslararası planda tanıtımı ve görünürlüğünün artırılması, böylelikle söz konusu mirasın bulunduğu iller başta olmak üzere ülkemize yönelik uluslararası turizmin teşviki, Dişşeri Bakanlığı'nın yoğun çaba gösterdiği alanlardan birini oluşturmuştur. Bu çerçevede, uluslararası planda büyük önemi haiz UNESCO Dünya Miras Listesi ile UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne ülkemizin tarihi, kültürel ve doğal mirasının kaydı ve UNESCO şehir ağlarına çeşitli illerimizin katılımı konusunda yerel yönetimler ve UNESCO Türkiye Milli Komitesi ile eşgüdüm halinde yürütülen çalışmalarda önemli ilerleme kaydedilmiştir. 2002 yılından önce UNESCO Dünya Miras Listesi'nde 9 varlığımız yer almaktayken, 2002-2023 döneminde 12 varlığımızın daha listeye kaydedilmesi sağlanmış, böylece listedeki unsurlarımızın sayısı 21'e ulaşmıştır.

UNESCO Dünya Miras Geçici Listesindeki Alanlarımız

Kültürel Miraslar

2002 yılından önce UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'nde 14 varlığımız yer alırken, 2002'den günümüze bu sayı yaklaşık 6 kat artarak 79'a yükselmiştir.

UNESCO DÜNYA MİRAS GEÇİCİ LİSTESİ

2002

2023

6 KAT ARTIŞ

Bu dönemde Muğla'dan dünya miras geçici listesine dâhil edilen varlıklarımız:

***Likya Uygarlığı Antik Kentleri** (Antalya ve Muğla), 2009

***Beçin Ortaçağ Kenti**, 2012

***Hekatommnos Anıt Mezarı ve Kutsal Alanı**, 2012

***Kaunos Antik Kenti**, 2014 ***Stratonikeia Antik Kenti**, 2015

***Bodrum Kalesi**, 2016

Şehirlerimiz Uluslararası Kardeşlik Ağlarını Geliştirdi 2002-2023 Kardeş Şehir Gelişmeleri

- 2002'de 257 kardeş şehir ilişkisi tesis edilmişken, 2023'te bu sayı 8 kattan fazla artarak 2.147'ye yükselmiştir. Bahse konu artışa, Dış Temsilciliklerimizin Belediyelerimiz ve yabancı yerel yönetimlerle kurduğu olumlu ilişkilerin önemli katkısı olmuştur.
- Belediyelerimizin kardeş şehir ilişkilerinden en üst seviyede verim alabilmelerini teminen Dışişleri Bakanlığımızca gereken desteğin verilmesine devam edilecektir.

KARDEŞ ŞEHİR İLİŞKİLİ TESİS

2002

257

2023

2.147

8 KAT ARTIŞ

Avrupa Birliği Mali Yardımları ile Pek Çok Projenin Gerçekleşmesine Destek Olduk

Erasmus+ VE AVRUPA DAYANIŞMA PROGRAMI

2004-2023 dönemi boyunca Erasmus+ ve Avrupa Dayanışma Programları kapsamında gençlik, yükseköğretim, mesleki eğitim, okul eğitimi, yetişkin eğitimi ve spor alanlarında yaklaşık 39.500 projeye toplam 1,7 milyar Avro kaynak aktarılmıştır. Bu projelerle yurtdışına yaklaşık 569.000 hareketlilik yapılmıştır. Bu programlar kapsamında;

Muğla ilimiz özelinde

435 Projeye → **15.480.417 Avro**
kaynak aktarılmıştır.

Bahsekonu projelerden 12.639 katılımcı istifade etmiş ve 4.834 katılımcı yurtdışındaki faaliyetlere iştirak etme imkanına sahip olmuştur.

KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA)

2002-2023 yılları arasında AB finansmanlı çeşitli hibe programları aracılığıyla, sosyal ve bölgesel kalkınmaya, istihdamın artırılmasına, sivil toplum kuruluşları ile yerel aktörlerin idari kapasitelerinin güçlendirilmesi ve AB üyesi ülkelerdeki muadilleri ile işbirliklerinin geliştirilmesine yönelik sektörel/tematik çok sayıda proje desteklenmiştir. AB Başkanlığı'nın faydalanıcısı olduğu hibe programları kapsamında Muğla'da 2 projeye 60 bin Avro finansman desteği sağlanmıştır.

SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ PROGRAMLARI

Ülkemizin ilk defa katılım sağladığı Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi Programı kapsamında katılımcı ülkelere tahsis edilen toplam bütçe yaklaşık 281 milyon Avro olup, Muğla ilimiz program kapsamında proje sunabilecek iller arasındadır.

AB İletişim Stratejisi Kapsamındaki Faaliyetler

Türkiye'nin AB'ye katılım süreci, teknik olduğu kadar sektörel, sosyal ve kültürel konuları da içeren kapsamlı bir nitelik taşımaktadır. Bu ihtiyaç doğrultusunda 2010 yılında, Türkiye'ye ve AB'ye yönelik olmak üzere iki boyutlu Avrupa Birliği İletişim Stratejisi (ABİS) hayata geçirilmiştir. Strateji'nin hedef kitlesi arasında yerel ve ulusal medya, sivil toplum kuruluşları, akademi dünyası, yurtdışı Türkler, iş dünyası, kamu kurumları ve siyasal aktörler yer almaktadır. Bu çerçevede ilimizde ABİS kapsamında yapılan bazı önemli toplantılar aşağıda sunulmaktadır.

Türk Yerel Medyası AB Yolunda Toplantıları

AB üyelik sürecinin yerel düzeyde daha iyi anlaşılması ve yerel medyanın Türkiye'nin AB'ye katılım sürecini daha yakından takip edebilmesi ve sürece dâhil olması amacıyla, 2011-2013 yılları arasında 17 ilimizde Türk Yerel Medyası AB Yolunda Toplantıları gerçekleştirilmiştir. Sözkonusu bölgesel bilgilendirme seminerleriyle 800 medya mensubu ile biraraya gelinmiş ve seminerlerin tamamlanmasının ardından, kura ile belirlenen 17 yerel medya mensubu ile Brüksel ve Londra'ya çalışma ziyaretlerinde bulunulmuştur.

Bu toplantı serisi kapsamında Muğla bilgilendirme toplantısı, 10-11 Ocak 2012 tarihlerinde yapılmış ve bölgeden çok sayıda yerel medya mensubu ile biraraya gelinmiştir.

2002 - 2023

diyanet

2.856

Aile Temalı
Seminer ve Konferans

8 Adet

Aile ve Dini
Rehberlik Bürosu

3 Adet

Diyanet
Gençlik Merkezi

1.763

Bağımlılıkla
Mücadele Seminerleri
ve Konferansları

35 Adet

Hafızlık Belgesi
Alan Erkek
Öğrenci

26 Adet

Hafızlık Belgesi
Alan Kız
Öğrenci

946

Erkek Din
Görevlisi

116

Kadın
Din Görevlisi

36.615

Gençliğe Değer
Projesi Kapsamında
Ulaşılan Genç

2 Adet

Hafızlık Proje
Okulu

170 Adet

Toplam
Kur'an Kursu

862 Bin

Ücretsiz
Dağıtılan Eser

136

Engellilere
Yönelik
Faaliyet

62.994

Din İstismarıyla
Mücadele
Kapsamında
Ulaşılan Vatandaş

Şehrin Ruhu, Sokağın Kalbi, Milletin Huzuru Camiler

Huzur yuvası, edep ve terbiye ocağı, ilim ve irfan dergâhı, kubbeleri altında gönülleri bir araya getiren ve İslam dininin şiarı olan camilerimiz birlik ve beraberliğimizin vücut bulduğu mekânlardır. İlimizde 2002 yılında 1.003 olan cami sayısı 2023 yılı itibarıyla 1.081'e ulaşmıştır.

Ramazan Ayı Faaliyetlerimiz

Ramazan Ayı Temalarımız

2012	“Selam”	2018	“İsraf Olmasın”
2013	“Helal Kazanç, Helal Lokma”	2019	“Ramazan ve İnfak”
2014	“Hiç Kimse Kimsesiz Kalmasın”	2020	“Ramazan ve Sorumluluk Bilinci”
2015	“Vakit İyilik Vakti”	2021	“Şifa Ayı Ramazan”
2016	“Gelin Gönüller Yapalım”	2022	“Ramazan ve Doğruluk”
2017	“Üzerinde Her Canın Hakkı Var”	2023	“Ramazan ve İnfak” olarak belirlenmiş, ilimizde de her yıl bu temalar çerçevesinde çeşitli faaliyetler yapılmıştır.

Başkanlığımız her yıl Ramazan ayında, bireysel ve toplumsal hayatımıza ışık tutan önemli bir temayı kamuoyunun gündemine taşımaktadır. Belirlenen temanın Ramazan ayı boyunca etraflı bir şekilde ele alınması ile toplumumuzda duyarlılık ve farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir. Bu kapsamda Muğla'da yıllara göre farklı temalar çerçevesinde çeşitli faaliyetler yapılmıştır.

“Engeller, Hizmetimize Engel Değil”

İslam Dininin hedef kitlesi tüm insanlıktır. Bir insanın herhangi bir fiziksel probleminin olması o kişinin çalışmasına engel teşkil etmez. Engel tanımayan engellilerimizin istihdamına katkı sunmak üzere her kurumda olduğu gibi Diyanet İşleri Başkanlığı'nda da engellilere alan açılmakta, halka din hizmeti sunma noktasında kendilerine imkân sağlanmaktadır. İlimizde 2003 yılından bugüne kadar istihdam edilen engelli erkek personel sayısı 14, engelli kadın personel sayısı ise 2 olmuştur.

Diyanet Güvencesiyle Hac

Diyanet İşleri Başkanlığımız, ülkemize tanınan hac kontenjanı kapsamında hacca gitmek isteyen vatandaşlarımız için hac ibadetini eğitim, irşat ve hizmet ekseninde yürütmeyi, organizasyon süresince en iyi hizmeti sunmayı ve onlara usulüne uygun bir hac ibadeti yaptırmayı gaye edinmektedir.

Bu çerçevede, ilimizde 2002-2023 yılları arasında 7.238 vatandaşımız hac görevini ifa etmiştir.

Ücretsiz Eser Dağıtımı - “Herkes Okusun Diye...”

Diyanet İşleri Başkanlığı, toplumu din konusunda sağlam kaynaklara ve saahin dini bilgiye dayalı olarak hem vaaz, hutbe, konferans, seminer vb. faaliyetlerle hem de basılı, sesli, görüntülü, süreli ve dijital yayınları ile aydınlatmaktadır. Ayrıca, hazırladığımız bu yayınlar, okul ve Kur'an kursu gibi yerlere ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Bu çerçevede 2023 yılına kadar ilimizde Başkanlığımıza ait yayınlardan ücretsiz olarak dağıtılan eser sayısı 862.483'e ulaşmıştır.

“Yetkin ve Donanımlı Ekibi ile Diyanet”

Diyanet İşleri Başkanlığı, dini ve resmi anlamda yetkin ve gerekli şartları hâiz personeliyle güçlü bir ekip oluşturmaktadır. Öteden beri mihrapları imamsız, minberleri hatipsiz, minareleri ezansız bırakmayan din görevlilerimiz, sadece ezan okuma ya da namaz kıldırma gibi mesleki sorumluluklarıyla yetinmeyip toplumda din ve sosyal hizmet gönüllüleri olarak çalışan, çevrelerindeki insanların dertleriyle dertlenen kimselerdir.

Müftülüğümüzde İstihdam Edilen Kadın Personelimiz

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından son yıllarda kadın personel istihdamına özel bir önem verilmiş, her ilde il müftü yardımcılığı kadrolarına kadın personelin atanması yönünde çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca farklı ünvanlarda da kadın personelin müftülükler bünyesinde görev almasına özen gösterilmiştir. İlimizde bulunan kadın personel istihdamı 116'ya ulaşmıştır.

Mevlid-i Nebi Haftası Faaliyetlerimiz

Mevlid-i Nebi Haftası Temalarımız

İnsanlığa İslam'ı tebliğ eden, hakkı ve hakikati öğreten, cennete giden yolda rehberlik edip her haliyle en güzel örneğimiz olan Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.s.) dünyayı teşriflerinin yıl dönümü olarak kutlanan Mevlid-i Nebi Haftası kapsamında temalar belirlenerek çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kapsamda Başkanlığımızca;

2002

“Çağımızda Sosyal Değişme ve İslam”

2003

“İslam'ın Güncel Sunumu”

2004

“Din, Kültür ve Çağdaşlık”

2005

"Dinin Dünya Barışına Katkısı"

2006

"İslam Ahlakı ve Sevgi"

2007

"İnsan Sevgisi"

2008

"İslam Medeniyetinde
Bir Arada Yaşama Tecrübesi"

2009

"Küreselleşen Dünyada Aile"

2010

"Hz. Peygamber ve Kur'an"

2011

"Hz. Peygamber ve
Merhamet Eğitimi"

2012

"Hz. Peygamber Kardeşlik Ahlakı
ve Hukuku"

2013

"Hz. Peygamber ve İnsan Onuru"

2014

"Hz. Peygamber ve İnsan
Yetiştirme Düzenimiz"

2015

"Hz. Peygamber ve Birlikte Yaşama
Ahlakı"

2016

"Hz. Peygamber Tevhid ve Vahdet"

2017

"Hz. Peygamber ve Güven
Toplumu"

2018

"Hz. Peygamber ve Gençlik"

2019

"Peygamberimiz ve Aile"

2020

"Peygamberimiz ve Çocuk"

2021

"Peygamberimiz ve Vefa"

2022

"Peygamberimiz, Cami ve İrşat"

2023

"Peygamberimiz, İman ve
İstikamet" olarak belirlenmiş,
ilimizde de bu temalar çerçevesin-
de faaliyetler düzenlenmiştir.

15 Temmuz Demokrasi ve

Milli Birlik Günü Faaliyetlerimiz

“Ezanları Susturan Darbelerden, Darbeleri Susturan Salâlara”

Tarihten beri nice zorlukların üstesinden gelen aziz milletimiz, yine büyük bir inanç, azim ve kararlılıkla dinine, değerlerine, hürriyetine, bağımsızlığına ve hukukuna sahip çıkmış; 15 Temmuz hain darbe girişimi, Allah'ın inayeti ve aziz milletimizin cesaretiyle bütün dünyaya örnek olacak şanlı bir direnişle bertaraf edilmiştir.

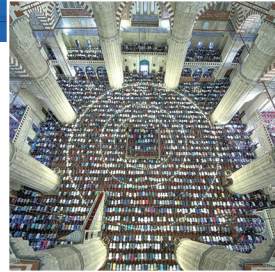
Başkanlığımız her 15 Temmuz'da, unutmamak ve unutturmamak adına “Ezanları Susturan Darbelerden, Darbeleri Susturan Salâlara” temasıyla çeşitli programlar düzenlemektedir. İlimizde bu tema kapsamında her yıl dönümünde 15 Temmuz gecesi darbeleri susturan salâlar 00.13'te tüm camilerimizde yeniden okunmakta, öğlen namazları öncesi '15 Temmuz Şehitleri Anma ve Mevlid Programları' düzenlenmekte ve milli hafızamızı canlı tutacak çeşitli faaliyetler yapılmaktadır.

Camiler ve Din Görevlileri Haftası Faaliyetlerimiz

Cami eksenli din hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve caminin toplumsal hayattaki önemine ve işlevlerine vurgu yapmak amacıyla 1986 yılından itibaren her yıl 1-7 Ekim tarihlerinde kutlanan 'Camiler ve Din Görevlileri Haftası' münasebetiyle din görevlilerine yönelik etkinlikler düzenlemekteyiz.

Bu vesile ile her yıl din görevlileri arasında 'Hafızlık, Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma, Ezanı Güzel Okuma, Etkili Hutbe Sunumu, Hutbe ve Şiir Yazma Yarışmaları' yapılmaktadır. Ayrıca 2011 yılından itibaren Başkanlığımız tarafından haftaya özel olarak belirlenen temalar kapsamında vaazlar verilmekte, hutbe okunmakta bunun yanı sıra imam-hatip lisesi öğrencilerine ve KYK'lerde kalan öğrencilere yönelik seminer, halka yönelik panel ve programlar düzenlenmektedir.

Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri

Aile Temalı Çalışmalarımız

“Mutlu Aile: Mutlu Toplum”

Dünyadaki en önemli kurum ailedir. Alternatifi yoktur. Hayatın her bir dönemi için ailenin önemi çok büyüktür. Bir aile âniyle, geçmişiyile, geleceğiyle yüzlerce kişiyi etkiler. Bu yapı zarar gördüğünde çocuk, genç, yaşlı herkes zarar görür. Huzurlu, mutlu ve güçlü aileler sağlam bir toplumu oluşturur. Aileyi destekleyen her çalışma topluma güç katar. Diyanet İşleri Başkanlığımız, son yıllarda bu alandaki çalışmalarına yoğunluk vermiş olup seminer, konferans vb. faaliyetlerle toplumu bilinçlendirme çalışmaları yürütmektedir. Toplumun çekirdeğini oluşturan ailenin korunması ve güçlendirilmesi amacıyla **her yıl 15 Mayıs'ı içine alan hafta “Aile Haftası” olarak kutlanmaktadır.**

İyilik ailede başlar.

Aile Haftası Temaları

2014	"Ailede Sevgi ve Samimiyet"	2019	"İyilik Ekseninde Aile"	Temaları belirlenmiş ve ülke genelinde olduğu gibi, ilimizde de bu kapsamda etkinlikler düzenlenmiştir. Ayrıca farklı zaman dilimlerinde çeşitli vesilelerle aile konusunda ilimizde pek çok seminer, konferans vb. faaliyetler vasıtasıyla vatandaşlarımıza yönelik farkındalık çalışmaları yapılmıştır. 2023 yılına kadar bu kapsamda yürütülen faaliyetlerin sayısı 2.856 'ya ulaşmıştır.
2015	"Bir Yetime Aile Olmak"	2020	pandemi nedeniyle bu başlık altında özel bir çalışma yapılamamıştır.	
2016	"Mahremiyet Bağlamında Sosyal Medya ve Aile"	2021	"Merhamet Ekseninde Aile İçi İletişim"	
2017	"Sadakat ve Güven Bağlamında Aile"	2022	"Dijital Dünyada Değerleriyle Aile Olmak"	
2018	"Adalet ve İhsan Bağlamında Aile"	2023	"En Güvenli Sığınağımız: Aile"	

"Hayatı Paylaşmak İçin Engel Yok"

Başkanlığımız engelliler konusunda toplumumuzda var olan bilinç, farkındalık ve duyarlılığı artırmak; engelli kardeşlerimizin dini vebelerini kolay bir şekilde yerine getirebilmelerine yardımcı olmak ve din hizmetlerinden daha fazla istifade edebilmelerini temin etmek amacıyla manevi rehberlik ve dini danışmanlık hizmetleri sunmaktadır.

2016 yılından itibaren il ve ilçe müftülüklerinde engelli koordinatörlükleri kurulmuş, bugüne kadar engelli vatandaşlarımıza yönelik birçok seminer ve konferanslar düzenlenmiş, manevi rehberlik hizmetleri yürütülmüştür. İlimizde 2023 yılı itibarıyla konuyla ilgili 136 faaliyet (seminer, konferans vb.) yapılmıştır.

"Madde Bağımlılığı ile Mücadele Sürüyor"

Başkanlığımız kötü ve zararlı alışkanlıklar gibi ortak duyarlılık ve çözüm gerektiren toplumsal problemlerde dini bilgi açısından topluma rehberlik etmeyi, bu sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yürüten ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde hareket etmeyi bir görev bilmektedir. İlimizde manevi destek çalışmaları yapılarak her türlü bağımlılığın önüne geçmek hedeflemektedir. Bu kapsamda, ilimizde bağımlılıkla mücadele konulu faaliyet (seminer, konferans vb.) sayısı 2023 yılı itibarıyla 1.763'e ulaşmıştır.

Aile ve Dini Rehberlik Bürolarımız

En Değerli Hazinemiz: Ailemiz

Ailenin kurulması, korunması ve güçlendirilmesi hususunda toplumsal farkındalık oluşturmak, dini, sosyal ve kültürel içerikli etkinlikler düzenleyerek Kur'an ve Sünnet ışığında topluma aile hakkında sahipsiz dini bilgiler vermek, aile sorunlarının çözümüne yönelik dini danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunmak amacıyla ilimizde kurulan ADRB (Aile ve Dini Rehberlik Bürosu) sayısı 2023 yılı itibarıyla 8 olmuştur.

2023

8

ADRB
Aile ve Dini
Rehberlik Bürosu

**Aile olmak,
sevinci ve kederi, varlığı ve yokluğu
paylaşmaktır.**

8 Mart

Dünya Kadınlar Günü Faaliyetlerimiz

Kadının onurunu ve toplumsal konumunu hedef alan, onu cinsiyeti üzerinden ayrımcılığa tabi tutan her türlü düşünce ve davranış İslam'a aykırıdır. Yüce dinimiz İslam'a göre, insanlık paydasında buluşan kadın ve erkeğin dünyada bulunuş gayesi, Allah'a itaat ve yaratılmışlara merhametle yeryüzünde iyiliğin egemen olması için gayret etmektir. Kulluk sorumluluğu ve insanlık değeri açısından kadın ve erkek arasında hiçbir fark yoktur.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Temaları;

2013 - "İslam ve Kadın Onuru"

2014 - "Kadınların ve Kız Çocuklarının Eğitimi, İslam'ın Kadın Eğitimi Verdiği Değer, Kadına Verdiği Değer"

2015 - "Mülteci Kadınlar"

2016 - "Göç Bağlamında Kadın ve Dayanışma"

2017 - "Bilgi ve Değer Bağlamında Kadın"

2018 - "Adalet ve Hakkaniyet Bağlamında Kadın"

2019 - "Geçmişten Geleceğe Kadın ve Toplum"

2020 - "Üretim ve Tüketim Ekseninde Kadın"

2021 - "Manevi Hayatta İzdüşümleri ile Kadın"

2022 - "Değişen Dünyada Kadın Olmak"

2023 - "Deprem, Olağanüstü Haller ve Kadın" temaları belirlenmiş ve bu kapsamda ülke genelinde olduğu gibi ilimizde de halkımıza yönelik konferans, panel, seminer vb. etkinlikler düzenlenmiştir.

Nikâh

“Aile Kurumu Güçlendikçe Toplum Daha Da Güçlenecektir.”

‘Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek ile bir dişiden yarattık, tanışasınız diye sizi kavim ve kabilelere ayırdık...’(Hucurat 49/13)

Bir annenin kalbinin derinliklerindeki sevgi ve özlem, bir babanın yüreğinin genişliği, eşler arasındaki sadakatin derinliği, bir evlâdın anne-babaya gösterdiği saygının asaleti ancak bir aile olmakla anlaşılabilir. Bir kadınla bir erkeğin evlilik birliği kurmasını sağlayan, yasal bir işlem olmaktan öte sağlıklı nesiller yetiştirmenin teminatı olan nikâh büyük öneme sahiptir.

Aralık 2017’de il ve ilçe müftülüklerine resmi olarak nikâh kıyma yetkisi verilmesiyle bugüne kadar birçok çiftin nikâhında il ve ilçe müftülerimiz görev almıştır.

Bu kutsal görevin müftülerimize tevdi edilmesiyle milletimizin teveccühü kazanılmış ve müftülüğümüze müracaat ederek kıyılan **nikâh sayısı 2.170’e** ulaşmıştır.

Din İstismarı ile Mücadele Faaliyetlerimiz

Diyanet İşleri Başkanlığı, dini istismar ederek milletimizin birlik ve beraberliğini bozmak isteyen, din kılıfı altında çıkar hesabı yapan, Müslümanlara zarar verme konusunda sınır tanımayan ve genç nesilleri kötü emellerine alet eden FETÖ, DEAŞ, PKK/PYD, Boko Haram, eş-Şebab gibi İslam dünyasını kana bulayan örgütlere karşı halkı bilinç düzeyinde uyarmakta, sahih bilgiye dayalı din hizmeti, yaygın din eğitimi ve irşat faaliyetleriyle halkımıza manevi rehberlikte bulunmaktadır.

“Ümmetin Birlik ve Beraberliğini Tehdit Eden Din İstismarı”

Bu çerçevede, 2023 yılı itibarıyla Muğla'da din istismarıyla mücadele kapsamında **62.994** vatandaşımıza ulaşılmıştır.

Gençlik Faaliyetlerimiz

- "Gençliğe Değer"
- "Geleceğimiz: Gençliğimiz"
- "Gençlere Yatırım Geleceğe Değer Katar"
- "Zamanın Ruhu ve Gençlik"

Gençlik Koordinatörlerimiz

Gençlere yönelik hizmetlerin sistematik bir şekilde gerçekleştirilmesini, ortak konuların eş zamanlı olarak işlenebilmesini, koordinasyonun dinamik bir teşkilat yapısıyla sürekliliğini sağlamak amacıyla; ilimizde ve ilçelerimizdeki gençlik koordinatörleri, gençlerle birebir faaliyetler yürüttükleri gibi, kurumlar arası iş birliği esasına dayanarak proje bazlı çalışmalar da üretmektedir. Gençlerin dini bilgilerini artırmak, milli ve manevi değerlerimize uygun sosyalleşmelerine imkân oluşturmak, gençleri cami ve din görevlileri ile buluşturacak örnek projeler üretmek, bu sayede doğru din eğitimi almış, ahlaklı, kendisine, ailesine, dine ve vatanına faydalı bir gençlik oluşmasına katkı sağlamak amacıyla ilimizde gençlerle alakalı pek çok seminer, konferans vb. faaliyet yapılmıştır.

Gençlik Kamplarımız

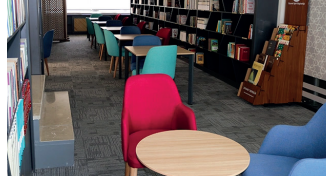
Gençlerimiz sanal dünyanın pençesinde kendilerini kaybetmekte, reel dünyanın dışında farklı bir yaşam tarzı içerisinde hayatlarına devam etmektedirler. Gençlerimiz; her şeyin sanal olmadığını sosyal paylaşımın sadece belirli siteler ve forumlarda değil, görünür âlemden kendini bulduğunu kamplar vesilesiyle öğrenmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından düzenlenen gençlik kamplarına Başkanlığımız da maneviyat istasyonlarıyla, liyakatli din görevlilerimiz vasıtasıyla katkı sağlamaktadır. Bu kapsamda ilimizden pek çok gencimiz gençlik kamplarına katılarak bu etkinliklerden istifade etmiştir.

Gençlik Merkezlerimiz

Başkanlığımızın gençlik çalışmalarının programlı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamak amacıyla gençlerimize çok yönlü hizmet imkânı sunulabilmesi için Diyanet gençlik merkezleri açılmaktadır. 2019 yılı içerisinde 81 il merkezinin tamamını kapsayacak bir şekilde çoğaltılması hedeflenen bu merkezlerin, her gün açık tutularak gençlerin her zaman rahatlıkla uğrayabilecekleri mekânlar olması amaçlanmaktadır. Bu merkezlerimizde kütüphane, bilgisayar odası, spor alanı, yemekhane ve çok amaçlı salonlar bulunması, gençlerimizin belirli aralıklarla bir araya gelip beraber faaliyet yaptıkları ve hoşça vakit geçirdikleri nezih mekânlar olması hedeflenmektedir. İlimizde **3 adet Diyanet Gençlik Merkezi** bulunmaktadır.

“Gençliğe Değer” projesi kapsamında **36.615** gencimize ulaşılmıştır.

“GENÇLİĞE DEĞER PROJEMİZ” Kapsamındaki Faaliyetlerimiz

Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında başlatılan önemli projelerden biri il ve ilçelerde başlatılan ‘Gençliğe Değer Projesi’dir. Bu proje kapsamında her bir din görevlisinin en az 10 gencimize ulaşması, onlarla birebir irtibat kurarak gençlik çalışması yapılması hedeflenmektedir. Proje il ve ilçelerde müftülüklerimizdeki gençlik koordinatörlerince yürütülmektedir. Projede arzu edilen hedeflerin gerçekleştirilebilmesi, verimin artırılması amacıyla görev alan din görevlilerine eğitim verilmektedir. İl ve ilçe müftülüklerimizde din görevlilerimiz teşvik edilmekte ve onlara rehberlik yapılmaktadır. Gençlik halkaları oluşturularak gençlere ulaşmaya çalışılmaktadır. İlimizde “Gençliğe Değer” projesi kapsamında **36.615 gencimize ulaşılmıştır.**

“ŞEHİTLERİMİZİN EMANETİ, EMANETİMİZDİR!”

Şehit ailesi olmak, gazi olmak, değerleri uğruna canını feda edecek bir yüreğe sahip olmak hem dünyada hem ahirette büyük bir onurdur.

Canları pahasına vatani müdafaa eden, haklarını ödeyemeyeceğimiz şehit ve gazilerimize bir vefa borcu olarak devletimizin sunduğu imkânlardan biri de, onların emanetlerini kamusal alanda istihdam etmektir. Diğer kurumlarda olduğu gibi Müftülüğümüz bünyesinde de şehit yakını ve gazilerimiz istihdam edilerek görev yapmaktadır.

Hafızlık Eğitimi

Kur'an'ı Taşıyan Gönüller: Hafızlarımız

Gerçek anlamda hafızlık, Kur'an-ı Kerim'i akla ve kalbe yerleştirmek, hayata ve ahlaka kılavuz yapmak, anlayarak aydınlattığı yoldan yürümektir. Bu doğrultuda ülkemizde çok sayıda hafız yetişmiş ve yetişmeye devam etmektedir. Ayrıca yeni uygulamaya konulan 'Kur'an'ı Anlama Projesi' ile hafızlarımızın Kur'an okurken mana boyutuna da vâkıf olmaları hedeflenmektedir.

Hafızlık eğitimi, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki Kur'an kurslarında verilmektedir. Başkanlığımız bugünün şartları ve imkânları çerçevesinde hafızlık eğitimini daha etkin ve verimli bir hale getirmek amacıyla yeni bir anlayış ve uygulamayı yürürlüğe koymak için çalışmalarına devam etmektedir. Bu çalışmalar çerçevesinde merkezi konumda bulunan, fiziki açıdan gerekli donanımına sahip kurslarda hizmetin gerektirdiği yeterliliğe sahip öğreticiler vasıtasıyla hafızlık eğitimi verilmektedir. İlimizdeki hafızlık belgesi alan erkek ve kız öğrenci sayısına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

HAFIZLIK BELGESİ ALAN KIZ ÖĞRENCİ SAYISI

2002

1

2023

26

HAFIZLIK BELGESİ ALAN ERKEK ÖĞRENCİ SAYISI

2002

3

2023

35

2014-2023 yılları arasında Muğla ilimizde
toplam hafızlık belgesi alan öğrenci sayısı

321

Okul-Kur'an Kursu İş Birliğine Dayalı

Örgün Eğitimle Birlikte Hafızlık Projesi

“Okulla Birlikte Hafızlık İmkani”

Başkanlığımız ve Milli Eğitim Bakanlığı iş birliğinde hazırlanan proje; örgün eğitime devam eden ve aynı zamanda hafızlık yapmak isteyen öğrencilerin, hafızlık eğitimi ile hafızlık sonrası eğitim öğretim süreçlerinin etkin, verimli ve sistematik bir şekilde gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Belirlenen imam-hatip okulları ile Kur'an kursları iş birliğinde gerçekleştirilecek hafızlık eğitimi çerçevesinde hafızlık sonrası eğitim öğretim süreçlerine ilişkin mesleki, akademik, sosyal, kültürel, sportif ve ahlaki gelişim alanlarının destekleneceği faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

İlimizde **2023 yılı itibarıyla 2 adet hafızlık proje okulu** bulunmaktadır. Bu okullarda 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde öğrenim gören **öğrenci sayısı 299**'dur. İlimizde, bu proje okulunda eğitimin başladığı tarihten bugüne kadar **287 öğrenci mezun** olmuştur.

2023

2
Muğla
Hafızlık
Proje
Okulu

İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları

7'DEN 70'E HERKES İÇİN KUR'AN KURSU

2012 yılında Türkiye genelinde uygulanmaya başlayan "İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları" programı, din eğitimi almak isteyen her vatandaşın hizmetlerimize ulaşma imkânı sunmuştur. Öğrenciyi merkeze alan bu sistem sayesinde gerek mesai saatleri dışında gerekse hafta sonu dersleriyle Kur'an eğitimi, talebe uygun biçimde süreklilik kazanmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı koordinesinde her yaş grubuna yönelik Kur'an-ı Kerim eğitimi ve İslam dini esasları ile ilgili bilgilerin verildiği ihtiyaç odaklı Kur'an kursu sayısı; 2002-2003 Eğitim-Öğretim Yılı'nda 23 iken 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı'nda 204'e ulaşmıştır.

**Muğla
Toplam
Kur'an Kursu
Sayısı**

2023

170

Yaz Kur'an Kursları

“Camiler Çocuk Dolsun, Ahlakı Kur'an Olsun”

2012 yılında 5. sınıf öncesi çocuklara da cami ve yaz Kur'an kursu kapılarının açılmasıyla birlikte, her yıl üç milyonu aşkın çocuk Kur'an-ı Kerim ile buluşmaktadır. Öğrencilerimiz kurslarda Kur'an-ı Kerim, itikat, ibadet, siyer ve ahlak dersleri görmektedir. Ayrıca 81 il ve tüm ilçelerinde yaz Kur'an kursu öğrencilerine yönelik 'Mahremiyet Bilinci', 'Çevre Ahlakı' ve 'Bağımlılıkla Mücadele' gibi seminerler de düzenlenmektedir. Muğla'da 2002 yılında 8.601 olan yaz Kur'an kursu öğrenci sayısı 2023 yılı itibarıyla 20.184'e ulaşmıştır.

YAZ KUR'AN KURSU ÖĞRENCİ SAYISI

2002

8.601

2023

20.184

4-6 Yaş Kur'an Kursu

“Minik Kalplerde Kur'an Sevgisi”

'Beşikten mezara kadar ilim öğreniniz.' emri doğrultusunda, çocuklarımızın yaşları gereği ihtiyaç duydukları gelişim süreçlerine katkıda bulunmak, İslam dininin değerlerini öğretip Allah'ı ve Peygamber'i sevgi temelinde tanıtmak, çocuklara değerler eğitimi vermek amacıyla 2013 yılında pilot uygulama olarak başlayan 4-6 yaş Kur'an kursları, Başkanlığımıza bağlı olarak hizmet vermektedir.

4-6 yaş Kur'an kurslarımızın sayısı, halkımızın talebi doğrultusunda giderek artış göstermektedir. 2022-2023 yılı eğitim öğretim döneminde ilimizdeki **44 adet 4-6 yaş Kur'an kursu ile çocuklarımıza eğitim verilmektedir.**

Mültecilere Yönelik Kur'an Kursu Eğitimi Hizmetlerimiz

“Ülkemizin Mazlum Misafirleri”

İnsanların zorunlu nedenlerle başka diyarlara göç etmesi insanlık tarihiyle yaşıttır. Günümüz dünyasında savaş, işgal vb. sebeplerle her yıl yüz binlerce insan mülteci durumuna düşmektedir. Kimsesizlere kucak açmak, İslam medeniyetinin en temel hususiyetlerinden birisidir.

İçişleri Bakanlığı başta olmak üzere diğer kurumlarımızla işbirliği içinde gerek kamplarda gerekse diğer mekânlarda sosyal ve kültürel hizmetler yanında din eğitimi ve din hizmetlerine yönelik pek çok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmalar, söz konusu muhatap kitlenin sahih bilgiler ışığında din eğitimi almalarını, dini görünümü terör örgütlerinin propagandaları karşısında bilinçlenmelerini, toplumdaki birlik, beraberlik ve kardeşlik ruhunun güçlendirilmesini amaçlamaktadır.

MUĞLA İLİMİZE

2003-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 5 MİLYAR 165 MİLYON TL

Yatırım Yaptık

40.464

Elektrik
Dağıtım Hattı
Uzunluğu (Km)

637

Doğal Gaz
Dağıtım Hattı
Uzunluğu (Km)

4,7 Milyar

Elektrik Sektörü
Yatırımları (TL)

342 Milyon

Petrol ve Doğalgaz
Sektörü
Yatırımları (TL)

Milli kaynaklarımızı önceleyen stratejimiz ile tüm enerji kaynaklarımızı sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda milletimizin hizmetine sunarak son **21 yılda “Bağımsız Enerji, Güçlü Türkiye”** sloganıyla pek çok projeyi hayata geçirdik.

78,2 Milyon

Madencilik Sektörü
Yatırımları (TL)

2003 - 2023

enerji ve

tabii
kaynaklar

BAĞIMSIZ ENERJİ GÜÇLÜ TÜRKİYE

Geleceğin Türkiye'sini teminat altına alıyoruz.

Ülkemizin artan enerji talebini dikkate alıyor ve yerli ve milli enerji çözümlerine yöneliyoruz. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına önem veriyor, yurtiçi enerji üretimini artırıyoruz. Yer altı ve yer üstü kaynaklarımızı ülke ekonomisine yüksek katma değer sağlayacak şekilde değerlendiriyoruz. Enerji sektörünü büyüterek geleceğin Türkiye'sini teminat altına alıyoruz.

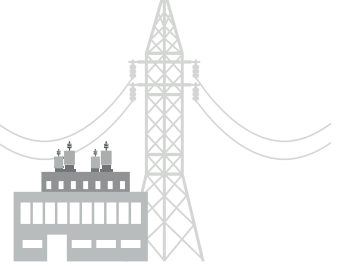

Enerji Altyapısını Güçlendirerek

Vatandaşlarımıza Sunulan Hizmet Kalitesini Artırdık

Muğla'da son 21 yılda yaklaşık 4,7 milyar TL tutarında elektrik sektörü yatırımı yapıldı. Muğla'da elektrik dağıtım hattı uzunluğunu 40.464 km'ye çıkardık. Bu çalışmalarımızın ve yatırımlarımızın neticesinde Muğla ilimizde 781.655 elektrik abonesinin aldığı hizmet kalitesini artırdık.

ELEKTRİK DAĞITIM HATTI UZUNLUĞU

2023

40.464 km

Muğla'ya 2002 yılında elektrik üretim tesisleri yatırımı dâhil 75,1 milyon TL enerji yatırımı yapılmışken, 2003-2023 (Haziran ayı sonu) yılları arasında 5,1 milyar TL, 2023 (Haziran ayı sonu) yılında ise 851 milyon TL enerji yatırımı yapıldı.

ENERJİ YATIRIMLARI

2002

75,13 milyon TL

2023

5,1 milyar TL

Son 21 yılda devreye giren yeni santraller ve kapasite artışları ile birlikte 1,7 milyar TL tutarında 525 MW Kurulu güce sahip santral kazandırıldı. Ayrıca Muğla ilimizde 55,8 MW toplam kurulu güce sahip 4 adet rüzgâr enerji santralinin inşası devam etmektedir.

525 MW

kurulu güce sahip santral kazandırıldı.

4 Adet

inşası devam eden santral

Yeraltı Zenginliklerimizi Ekonomimize Kazandırıyoruz

Enerji sektörünün tüm alanlarında yapılan yatırımlarla üretim kapasitesini artırdık.

Madencilik ile petrol ve doğalgaz sektörlerinde yatırımların önünü açtık.

2003-2023

78,2 Milyon TL
Madencilik Yatırımı

2003-2023

342 Milyon TL
Petrol ve Doğalgaz
Yatırımı

21 yıl içerisinde yürütülen arama çalışmaları
sonucunda bulunan rezervler;

FELDİSPAT
114 Milyon Ton

Vatandaşlarımızın Isınma Sorununu Çözüyoruz

Sosyal Devlet olmanın gereği olarak Muğla ilimizde ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza 2003'den 2023 yılı Haziran sonuna kadar toplam 69,1 milyon TL değerinde 82.921 ton kömür yardımıyla bulunulmuştur.

Tüm Şehirlerimize Doğal Gaz Ulaştırdık, Sıra İlçelerimizde

2023'te enerji alanında dev projelere imza atan Türkiye, doğal gaz ve petrol keşifleri, yenilenebilir enerji santralleri, sondaj ve sismik araştırma gemileri, dev doğal gaz depolama tesisleri ve uluslararası boru hatlarıyla enerjide merkez olmaya hazırlanıyor.

2014 yılında doğalgaz ile tanıştırdığımız Muğla'da Bayır(M), Kavaklıdere, Mentеше, Ula ve Yatağan bölgelerine doğalgaz arzı sağladık. İlimizde şu an 44.496 sayaç bazlı doğalgaz abonesi bulunmaktadır. Muğla'da doğalgaz dağıtım hattı uzunluğu 637 km'ye ulaştırıldı.

Doğal gaz dağıtım hattı

637 KM'ye ulaştırıldı.

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 4 MİLYAR 789 MİLYON TL

Yatırım ve Destek Sağladık

639.747

Gençlik Merkezlerinde
Faaliyetlere Katılan
Gençler

13.887

Yurt Kapasitesi

108.364

Lisanslı Sporcu

458

Spor Kulübü

46

Spor Tesisi

7

Gençlik Merkezi

29.235

Gençlik Merkezleri
Üyesi

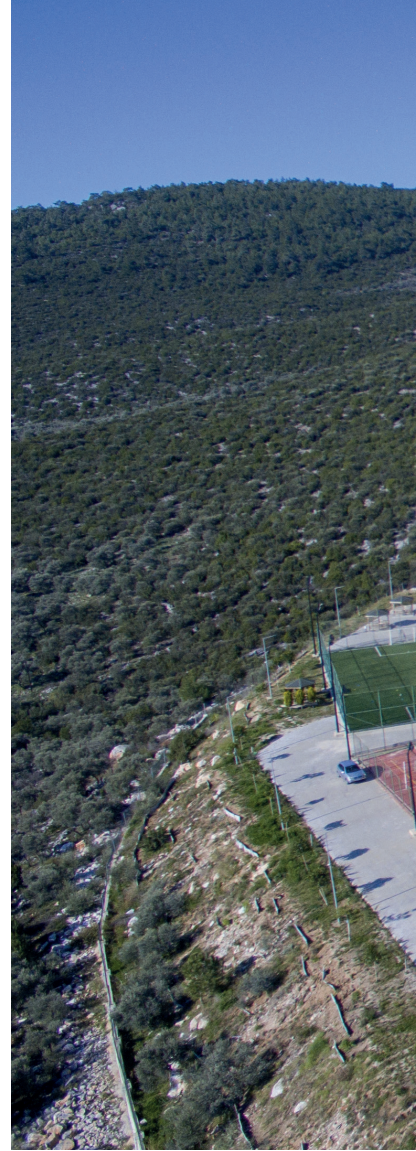

2002 - 2023

gençlik
ve
spor

Gençlik Değişimin ve Gelişimin Öncüsü

Gelişen ve değişen dünyada daima yeni kalan, inovatif düşünebilen, donanımlı ve geleceğe karşı duyarlı bir gençlik anlayışıyla çalışıyor, yarının dünyasını inşa edecek gençlerimizin imkan ve kabiliyetlerini daima arttırıyoruz.

Muğla Milas Yurdu

Muğla Gençlik ve Spor Tesisleri

- 2002-2023 yılları arasında 1.096.554.856 TL yatırımla 46 Adet spor tesisi kazandırdık.

İlimizde Yapılan Spor Tesisleri

- Muğla Ortaköy Futbol Sahaları
- Milas Güreş Eğitim Merkezi
- Datça Futbol Sahası
- Yatağan Futbol Sahası
- Yatağan Bozüyük Futbol Sahası
- Mentеше Kışla Tenis Kortları
- Bodrum Sentetik YüzeYli Futbol Sahası
- Muğla Ortaca Spor Salonu
- Yatağan Spor Salonu
- Muğla Bodrum Gençlik Merkezi
- Muğla Bodrum Spor Salonu
- Muğla Fethiye Gençlik Merkezi
- Muğla Seydikemer Spor Salonu
- Muğla Fethiye Eldirek Spor Salonu
- Muğla Mentеше Uluslararası Gençlik Merkezi
- Muğla Kavaklıdere Spor Salonu, Muğla
- Mentеше Kapalı Yüzme Havuzu, Muğla
- Mentеше Spor Salonu, Muğla Mentеше
- Kötekli Sentetik Çim YüzeYli Futbol Sahası, Muğla Milas Gençlik Merkezi,
- Muğla Fethiye Eldirek Sentetik Çim
- YüzeYli Futbol Sahası, Muğla Milas Tenis
- Kortları, Muğla Milas Sakarkaya Futbol
- Sahası, Muğla Milas Sentetik Çim YüzeYli
- Futbol Sahası, Muğla Marmaris Sentetik
- Çim YüzeYli Futbol Sahası, Muğla Fethiye
- Esenköy Sentetik Çim YüzeYli Futbol
- Sahası, Muğla Fethiye Gençlik Merkezi,
- Yatağan Gençlik Merkezi, Köyceğiz
- Gençlik Merkezi, Köyceğiz Spor Salonu

- Muğla Kavaklıdere Spor Salonu
- Muğla Mentеше Kapalı Yüzme Havuzu
- Muğla Mentеше Spor Salonu
- Muğla Mentеше Kötekli Sentetik Çim
- YüzeYli Futbol Sahası
- Muğla Milas Gençlik Merkezi
- Muğla Fethiye Eldirek Sentetik Çim
- YüzeYli Futbol Sahası
- Muğla Milas Tenis Kortları
- Muğla Milas Sakarkaya Futbol Sahası
- Muğla Milas Sentetik Çim YüzeYli Futbol
- Sahası
- Muğla Marmaris Sentetik Çim YüzeYli
- Futbol Sahası
- Muğla Fethiye Esenköy Sentetik Çim
- YüzeYli Futbol Sahası
- Muğla Fethiye Gençlik Merkezi
- Yatağan Gençlik Merkezi
- Köyceğiz Gençlik Merkezi, Köyceğiz Spor
- Salonu, Muğla Ortaca Kapalı Yüzme
- Havuzu, Mentеше Sentetik Çim YüzeYli
- Futbol Sahası, Muğla Bodrum Açık Spor
- Tesisleri, Muğla Dalaman Atatürk Spor
- Salonu, Muğla Dalaman Tenis Kortları,
- Muğla Datça Atatürk Spor Salonu, Muğla
- Fethiye Karate ve Eskrim Salonu, Muğla
- Köyceğiz Su Sporları Kamp Eğitim Merkezi,
- Muğla Fethiye Ölüdeniz Futbol Sahası

İlimizde Yapılan Bakım-Onarım Çalışmaları:

2002-2023 yılları arasında
53.584,233 TL harcanarak **38 adet**
spor tesisinin bakım-onarımı
yapılmıştır.

2023 Yılı Yatırım Programı Kapsamında Devam Eden Projeler

2023 Yatırım programında devam
eden projelerin toplam maliyeti
42.826.000,00 TL 'dir.

Sporcu Fabrikası

Kilimli Gençlik Merkezi

Yatağan Spor Salonu

Yatağan Gençlik Merkezi

Spor Toto Destekleriyle Tesis Sayımız Artıyor

- Muğla ilimize 2002-2023 yılları arasında reklam karşılığı olarak 700.498.725,00 TL tutarında 147 spor tesisi kazandırdık.

İlimizde Yapılan Spor Tesisleri

- Yatağan Bozüyük Mahallesi Çim Yüzeyle Futbol Sahası Yapılabilmesi
- Marmaris İçmeler Belediyesi Asparan spor kompleksi yapımı
- Datça Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Sentetik Çim Yüzeyle Futbol Sahası
- Yerkesik Belediyesi tarafından çim yüzeyle futbol sahası ve Atletizm pisti yapımı
- Turgut Belediye Başkanlığına Sentetik Çim Yüzeyle Futbol Sahası
- Bozarmut Belediye Başkanlığına Sentetik Çim Yüzeyle Futbol Sahası
- Merkez Kötekli Mevkiine Sentetik Çim Yüzeyle Futbol Sahası
- Kavaklıdere Belediyesi 2 adet sentetik çim yüzeyle futbol sahası yaptırılabilmesi okul bahçesine 1 adet spor tesisi

- Seydikemer Belediye Başkanlığı 2 adet sentetik çim yüzeyle futbol sahası
- Köyceğiz Belediye Başkanlığı Merkeze ve Toparlar mahallesiine 1'er adet futbol sahası ve okul bahçesine 1 adet spor tesisi yapımı
- Kavaklıdere Belediye Başkanlığına, Çatak, Kurucuova ve Salkım Mahallelerine 1'er adet sentetik çim yüzeyle futbol sahası yaptırılması, Cumhuriyet İlkokulu, Çayboyu Şehit Şenol Özbay Ortaokulu ve Menteşe Ortaokulu bahçelerine 1'er adet basketbol - voleybol sahası yaptırılabilmesi
- Seydikemer Belediye Başkanlığına, Merkez Cumhuriyet mahallesiindeki Şehit Gürcan Akan İlkokulu bahçesine 1 adet sentetik çim yüzeyle futbol sahası, Kadıköy mahallesiindeki Kadıköy İlk ve Ortaokulu ile İbrahim Küçükünal Çok Programlı Anadolu Lisesinin ortak bahçelerine 1 adet sentetik çim yüzeyle futbol sahası, 1 adet basketbol - voleybol sahası ile 1 adet tenis kortu, Bekçiler mahallesiindeki Şehit Komando Er Fedai Kebiz İlkokulu bahçesine 1 adet sentetik çim yüzeyle futbol sahası ile 1 adet basketbol - voleybol sahası yaptırılabilmesi

Spor Hizmet ve Faaliyetleri

MUĞLA'NIN LİSANSLI SPORCU SAYISI

2002

302

2023

108.364

MUĞLA'DAKİ SPOR KULÜP SAYISI

2002

90

2023

458

Muğla İli Spor Etkinlerine Katılım

- Muğla İlimizde düzenlenen Okul Sporları, Anadolu Yıldızlar Ligi, Ünilig, Yüzme Bilmeyen Kalmasın, GSB Spor Okulları, Koşabiliyorken Koş, İlkokullarda Spor Dalı Eğitimi, Evinin Sultanları Voleybol ve Sokaklar Bizim 3x3 Basketbol gibi spor etkinliklerine 84.925 vatandaşımız ve öğrencimizle katılmıştır.

Sportif Yetenek Taraması

- Ülke sporunun başarı devamlılığını arttırarak sürdürülebilmesi için 2022 yılında Muğla'daki ilkokul 3. Sınıf öğrencisi 7.011 çocuğumuza Sportif Yetenek Taraması yapılmıştır.

Muğla İli Yurt-Kredi/Burs Hizmetleri

Muğla'daki Yurtların Kapasitesi

- 2002'de günlük 0,50 kuruş, aylık 11 TL olan beslenme yardımını 2023 yılında 120 TL'ye yükselttik. 2002 yılında aylık 11 TL olan beslenme yardımını 2023 yılında 3.600 TL'ye çıkarttık.
- Öğrencilerin talepleri doğrultusunda 1 Ekim 2010 tarihinden itibaren hafta sonu ve resmi tatil günlerinde de beslenme yardımı vermeye başladık.

YURT KAPASİTE SAYISI**2002****2.758****2023****13.887**

Özel Yurtlar Beslenme ve Barınma Desteği

- Bakanlığımız yurtlarında barınan öğrencilere sunulan barınma imkânı ve beslenme desteğinin yanı sıra vergi muafiyeti tanınan vakıf ve kamu yararına çalışan dernek yurtlarında kalan öğrencilere de karşılıksız barınma ve beslenme yardımı sağlıyoruz.
- **Muğla ilimizde bulunan 2 yurttaki kalan yaklaşık 357 öğrenciye 2021-2022 eğitim öğretim yılında 3.149.534,23 TL beslenme ve barınma yardımı ödenmiştir.**

Bursları Artırdık

Üniversite öğrencilerinin kredi ve burs miktarlarını lisansta 2.000, yüksek lisansta 4.000, doktora 6.000 liraya yükselttik.

LİSANS BURS MİKTARI

2002

45 TL

2023

2.000 TL

Gençlik Hizmet ve Faaliyetleri

7	Gençlik Merkezi Sayısı
9.013	Gençlik Merkezi Faliyet Sayısı
29.235	Gençlik Merkezi Üye Sayısı

20	Gençlik Lider Sayısı
100	Gençlik Kamplarından Yararlanan Genç Sayısı

2002 - 2023

İçişleri

Açık Kapı

112 Acil Çağrı

Güvenli Okul
Güvenli Gelecek

KADES
Kadın Destek

Haydi Hayvan
Durum İzleme

AFAD
Acil ve Acil Durum
Yönetimi Başkanlığı

SİBERAY
Siber Suçlarla
Mücadele Daire
Başkanlığı

Çocuk Trafik
Eğitim Parkı

Nüfusmatik
Bireysel Nüfus
Hizmeti Noktası

Vefa Sosyal
Destek

Uyuma
Projesi

3'ü Bir Yerde

T.C. Kimlik Kartı

Mavi Kart

Güvenli Türkiye

Şehirlerimizi “dünyanın en güvenli şehirleri”, ülkemizi “dünyanın en güvenli ülkesi” yapmak için var gücümüzle çalışıyoruz.

Türkiye Yüzyılı’nda kara ve deniz sınırlarımızdan kent ve kırsal alan güvenliğine kadar hiçbir iç güvenlik başlığının bu toprakların sorunu olmasına izin vermemekte kararlıyız.

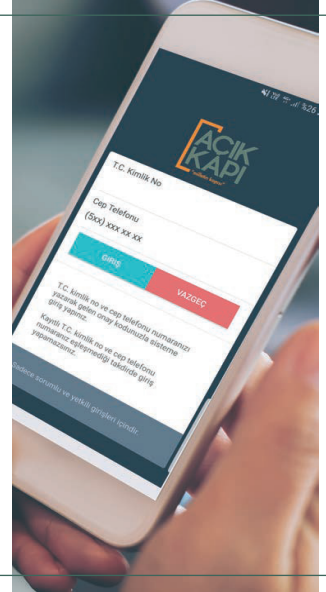

AÇIK KAPI PROJESİ

Amacımız;

- Hizmetlerde vatandaş memnuniyetini arttırmak,
  - Kamu hizmetlerini sunan kurumlarla vatandaş arasında karşılıklı iletişim ve güveni yükseltmek,
  - Vatandaşın talep ve beklentileri esas alınarak oluşturulacak politikalara temel sağlamak,
  - Kronikleşmiş sorunlara çözümler üretmektir.
- 2019 yılı içerisinde 113 ilçe kaymakamlığında Açık Kapı büroları faaliyete geçirilmiştir.
  - 2020 yılında 60, 2021 yılında 20 kaymakamlıkta daha Açık Kapı Birimi açılarak 81 il valiliği ve 241 ilçe kaymakamlığında olmak üzere toplam 322 Açık Kapı bürosu faaliyetine devam etmektedir.
  - 2022 Aralık ayı sonu itibarıyla 10 Açık Kapı bürosu daha vatandaşlara hizmet vermeye başlayacaktır.

Toplam

6.495.791

adet başvuru yapılmış olup,

bunların

> %99,82'si

sonuçlandırılmıştır.

Vatandaşlarla birebir iletişim kurularak, talep, şikâyet ve önerilerin etkin ve hızlı bir şekilde alınarak takip edilmesi, en kısa sürede sonuçlandırılması ve vatandaşa bilgi verilmesi amacıyla 81 ilde Açık Kapı birimleri oluşturulmuştur. Açık kapı birimimize hizmete başladığı tarih olan 15 Şubat 2018 tarihi ile 22.12.2022 tarihler arasında toplam 48.063 başvuru yapılmıştır.

Acil Çağrıları Tek Çatı Altında Birleştiriyoruz

YENİ NUMARAMIZ 112
TÜM ACIL ÇAĞRILAR, DAHA HIZLI MÜDAHALE İÇİN TEK NUMARADA BİRLEŞTİ

BİR BİR İKİ

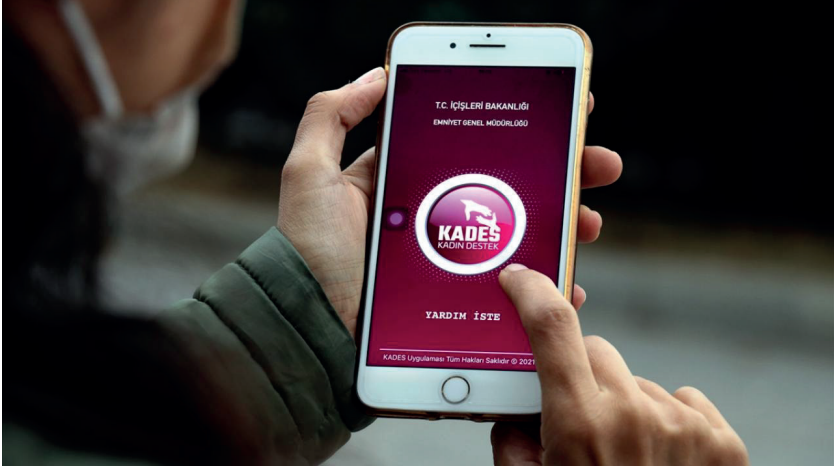
112
ACIL ÇAĞRI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Acil çağrı numaralarının **81 ilde tek numara** (112) altında toplanması amacıyla 112 Acil Çağrı Merkezleri (AÇM), 2022 yılı sonu itibarıyla 81 ilde hizmet vermektedir.

KADES Uygulaması

Uygulamayı İndiren Kişi Sayısı
(1 Aralık 2022)

4.426.558

İhbar Sayısı
(1 Aralık 2022)

569.917

Kadınların daha etkin biçimde korunmasına yönelik tedbirler Bakanlığımızca büyük bir hassasiyetle yerine getirilmektedir.

Akıllı telefon kullanıcısı kadınların, sanal mağazalardan indirebileceği **“Kadın Acil Destek Uygulaması (KADES)”** ile aile içi ve kadına yönelik şiddet olaylarının mağduru oldukları acil durumlarda cihaz konum bilgisini açarak bir tuşla **112 Acil Çağrı Merkezi’ne** ulaşmalarını sağlayan ve sonrasında olay yerine en yakın ekip ve devriyenin sevk edildiği uygulama 24/03/2018 tarihinde hizmete girmiştir. **Fransa ve Belçika** da uygulamayı örnek almıştır.

3'Ü BİR YERDE

- PASAPORT
- SÜRÜCÜ BELGESİ
- KİMLİK KARTI

2 NİSAN 2018

tarihi itibarıyla kimlik kartı, sürücü belgesi ve pasaport başvuruları nüfus müdürlüklerinden alınmaktadır.

Nüfus Müdürlüklerimizde
25 MİLYON
vatandaşımıza yüz yüze hizmet verilmiştir.

3'ü Bir Yerde uygulaması ile Sürücü Belgesi, Pasaport, Kimlik Kartı verme işlemleri tek bir biyometrik veri ile yapılmakta olup, başvurudan itibaren 1+3 günde kimlik kartının vatandaşa teslimi sağlanmaktadır.

AFAD

2009 yılında afetlerle ilgili olarak görev yapan İçişleri Bakanlığına bağlı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskân Bakanlığına bağlı Afet İşleri Genel Müdürlüğü ve Başbakanlık'a bağlı Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü'nü birleştirerek Başbakanlık'a bağlı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) kuruldu. AFAD ile yetki ve sorumlulukları tek bir çatı altında topladık. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili yapılan düzenlemeler kapsamında, 15 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile AFAD, İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. AFAD, afetlerin meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirecek iyileştirme işlemlerini en kısa sürede yerine getirmektedir.

AFAD geliştirilen kapasite, insan kaynakları ve üretilen projelerle Türkiye'yi sürdürülebilir bir kalkınma modeline doğru taşımakta ve 2023'ün Türkiye'sine adım adım yaklaşırken afet yönetiminde önemli bir sistem ve teknolojik dönüşüm gerçekleştirmektedir.

Muğla'nın Yardımına Koştuk

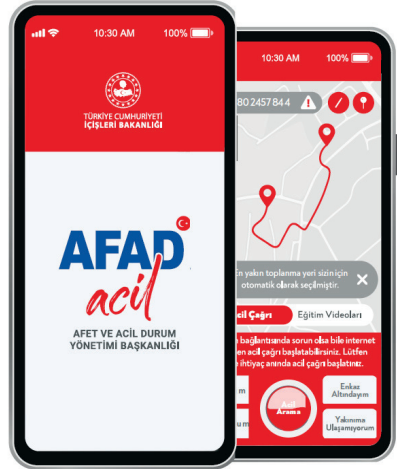
Muğla'da AFAD'ın kurulduğu 2009 yılından günümüze kadar gerçekleşen 2360 afet ve acil durum olayına (heyelan, su taşması, boğulma, mahsur kalma, trafik kazası, kayıp vb.) hızlı ve etkili bir şekilde müdahale ettik. Bu olaylarda 788 vatandaşımızı kurtardık.

AFAD Büyüyor

2009 yılında 10 olan toplam personel sayımız 2022 yılında 62'ye, yükseltilmiştir. Afet ve acil durum hallerinde kritik öneme sahip arama/kurtarma personel sayımızı da 6'dan 15'e çıkardık. Aynı dönemde arama ve kurtarma araçlarımızın sayısı yeni nesil kurtarma aracı alımı ile 2'den 6'ya yükseltilmiştir.

Vatandaşlarımıza Afet ve Acil Durum Eğitimi Veriyoruz

Afet yönetimde eğitim faaliyetlerine büyük önem veriyoruz. Afet ve acil durumlara vatandaşlarımızın hazırlık ve farkındalık düzeyini artırabilmek amacıyla afet farkındalık, deprem, arama kurtarma, yangın, kbrn, sivil savunma konu başlıklarında bu güne kadar 1.559.682 öğrenci ve vatandaşımıza eğitim verdik.

Evini Yapana Destek Oluyoruz

Yatırım faaliyetleri kapsamında ilimize Evini Yapana Yardım (EYY) uygulaması, TOKİ ve ihaleli işler yöntemi ile hak sahibi olan vatandaşlarımıza yapılarını yenileme imkânı sağladık.

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 4 MİLYAR 159 MİLYON TL

Yatırım ve Destek Sağladık

90.683

Kayıtlı Eser

13 Adet

Halk Kütüphanesi

2.063.666 TL

Sinema Alanına
Destek
(2002-2023)

110

Mavi Bayraklı
Plaj Sayısı

Ülkemizin değerlerini ortaya çıkarıp korurken, sahip olduğumuz turizm potansiyelini en iyi şekilde kullanmak için önemli çalışmalar yürütüyoruz.

2002 - 2023

kültür ve turizm

16

Özel Tiyatro Proje

2.261.783 TL

Destek

2.641

İşletme Belgeli
Konaklama
Tesisleri

5.077.882

İşletme Belgeli
Tesislerde
Konaklayan
Kişi Sayısı
(2023)

Türkiye'nin dört köşesinde **Her Mevsim Turizm**

Türkiye sahip olduğu dört mevsim turizm potansiyeli ve zengin kültürünün, Dünya Kültür Mirası Listesi'ndeki 19 varlığı, farklı alanlardaki 500'e yakın nitelikli müzesi, 47 sanal müzesi, dünya sanat fuarları ve galerileri olmak üzere sahip olduğu kültür merkezleri ve salonları, kültürel bilinç geliştirmeye dönük yaptığı çalışmalarla, potansiyelini her geçen gün daha da artırmaktadır. Ülkemiz 2023 Turizm Vizyonu kapsamında uluslararası alanda turist sayısı ve turizm geliri bakımından dünyanın ilk beş ülkesinden biri olmayı amaçlanmaktadır.

Muğla-Bodrum Kalesi

Muğla Ölüdeniz Belceğiz Atıksu Arıtma Tesisi

23.12.2003 tarihinde Bakanlığımızca yapımı tamamlanan 3.500 m³/gün kapasiteli tesisin yatırım maliyeti 1.300.000 \$'dır. Bu tesisin yetersiz kapasite kalması ve ekonomik ömrünü tamamlaması nedeniyle yeni tesisin yapım inşası Bakanlığımız ile Muğla Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MUSKİ) arasındaki protokol kapsamında 12.000 m³/gün kapasite ile 12.10.2018 tarihinde tamamlanmıştır. 16.412.296 TL (KDV hariç) sözleşme bedeli ile Muğla Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MUSKİ) tarafından ihalesi yapılan Muğla Ölüdeniz Belceğiz Atıksu Arıtma Tesisi inşaatı için Bakanlığımız bütçesinden 67.803.517 TL ödenek gönderilmiştir.

Yaz Okulları Projesi ile Kültürümüzü Dünya Öğrencilerine Tanıtıyoruz

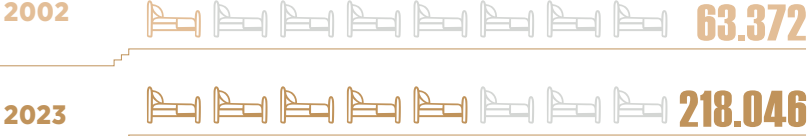
2010 yılından beri Yunus Emre Enstitüsü tarafından uygulanan Yaz Okulları Projesi ile bugüne kadar 140 farklı ülkeden 3.955 katılımcı Türkiye'nin farklı şehir ve üniversitelerinde ağırlandı. Düzenlenen son yaz okuluna Türkiye genelindeki 28 ilde 30 üniversite ev sahipliği yaptı. Türkçe bilgilerini Anadolu'nun kültürü ile harmanlayacak öğrenciler Muğla ilimizde de Türkçe eğitimin yanı sıra Türk kültürünü yakından tanıma fırsatı buldu.

Muğla Turizmde Atağa Kalkıyor

Muğla'da yerel yönetimlerin turizm altyapı yatırım projelerine 2002-2023 yılları arasında 1,739 milyar TL destek sağladık. Bu sayede Muğla'daki İşletme Belgeli konaklama tesisi sayısı, yatak kapasitesi ve tesislerde konaklayan kişi sayısı her gün artıyor.

İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSİ YATAK KAPASİTESİ

İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSİ

İŞLETME BELGELİ TESİSLERDE KONAKLAYAN KİŞİ SAYISI

Bakanlık Belgeli Seyahat Acentesi Sayısı
Muğla ilinde bakanlık belgesi acentesi sayısı

 2015 YILINDA
568 ADET

 2023 YILINDA
1.000 ADET

Muğla Bodrum İçmeler Ücretsiz Halk Plajı

Muğla Bodrum İçmeler Ücretsiz Halk Plajı 400 şezlong kapasiteli plajı (Covid önlemleri 250), wc-duş, soyunma üniteleri, spor ve etkinlik alanları ve dinlenme alanlarıyla birlikte 2019 yılında halkımızın hizmetine açılmıştır. Yaklaşık 400 m sahil uzunluğuna sahip 7.078 m2 alanda toplam 1000 şezlong kapasiteli tesiste sosyal mesafe standartlarına uygun olarak; 500 kişilik şezlong ve aile locaları, kiosklar, cafe ve restoran hizmetleri, panoramik yemek ile güneşlenme ve dinlenme terasları, engelli deniz erişimi ile engelli dostu, aromatik peyzaj düzenlemesi ve dinlenme alanları, Yöresel Ürünler Halk Pazarı, market, ilk yardım birimi, mescit, wc-duş-giyinme soyunma alanları, bisiklet ve yürüyüş yolları, bebek bakım ünitesi, çocuk parkı ve oyun alanı, bisiklet parkı bulunmaktadır. 11.06.2021 tarihinde halkımızın hizmetine açılmıştır.

Muğla-Bodrum-Torba Ücretsiz Halk Plajı

Torba Mahallesi'nde proje çalışmaları tamamlanan ve yapım işi ihalesi yapılan yaklaşık 500 kapasiteli tesiste şezlong ve aile locaları, kiosklar, cafe ve restoran hizmetleri, panoramik yemek ile güneşlenme ve dinlenme terasları, peyzaj düzenlemesi ve dinlenme alanları, mescit, wc-duş-giyinme soyunma alanları, bisiklet ve yürüyüş yolları, bebek bakım ünitesi, çocuk parkı ve oyun alanı, bisiklet parkı bulunmaktadır. 2023 Turizm sezonunda tesisin yapım işlemlerinin tamamlanılarak hizmete açılması hedeflenmektedir.

Muğla-Bodrum-Türkbükü Ücretsiz Halk Plajı

Torba Mahallesi'nde proje çalışmaları tamamlanan ve yapım işi ihalesi yapılan yaklaşık 500 kapasiteli tesiste şezlong ve aile locaları, kiosklar, cafe ve restoran hizmetleri, panoramik yemek ile güneşlenme ve dinlenme terasları, peyzaj düzenlemesi ve dinlenme alanları, mescit, wc-duş-giyinme soyunma alanları, bisiklet ve yürüyüş yolları, bebek bakım ünitesi, çocuk parkı ve oyun alanı, bisiklet parkı bulunmaktadır. 2023 Turizm sezonunda tesisin yapım işlemlerinin tamamlanılarak hizmete açılması hedeflenmektedir.

Dijital Tanıtım Çalışmaları

- “İller ve Destinasyonlar Tanıtım Çalışması” kapsamında Muğla ilinin 2021 Şubat ayının sonuna kadar ziyaret edilmesi ve paydaşlarla toplantı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. 2020 yılında Muğla ile ilgili 4 adet dijital reklam ve 1 adet TV reklamı yayımlanmıştır.
- GoTürkiye Sosyal Medya platformunda 2021 yılında toplam 141 adet Muğla paylaşımı yapılmış olup; 11 Milyon tekil kişiye ulaşılmış, 13,5 Milyon gösterim elde edilmiş; GoTürkiye Sosyal Medya platformunda 2022 yılı Ocak-Aralık aylarında toplam 179 adet Muğla paylaşımı yapılmış olup; 8.740.669 tekil kişiye ulaşılmıştır.
- GoMuğla Türkiye için 85 ülkede gerçekleştirilen dijital kampanyalar ile toplam 334 milyon gösterim gerçekleşmiş olup; Rusya, Polonya, İngiltere, Almanya, Ukrayna en yüksek gösterim yaptığımız ilk 5 ülkedir. 2022 yılında GoMuğlaTürkiye.com için 85 ülkede gerçekleştirilen dijital kampanyalar ile Ocak-Aralık ayları toplam 679.392.846 gösterim gerçekleşmiş olup; Polonya, Pakistan, Tunus, Hindistan, Birleşik Krallık en yüksek gösterim yapılan ilk 5 ülkedir.
- 2021-2022 yıllarında iletişimi yapılan Turkaegean kampanyası ile Ege Bölgesi’ni Türk Ege’si olarak konumlamak amaçlanmıştır. Eşsiz tarihten çeşitli spor deneyimlerine, zengin mutfağından turkuaz denizine herkesin seyahat etmek isteyeceği Turkaegean’da; mutluluğun birbirinden farklı unsurlarla tatilin içerisinde olacağı iletişimi gerçekleştirilmiştir.
- 2022 Ocak-Haziran döneminde şehir markalama çalışmaları çerçevesinde “Turkaegean” kampanyamızın iletişimi 27 ülkede TV yayını ile, 49 ülkede dijital olarak gerçekleştirilmeye devam edilmiştir. Global yayın kuruluşları ile yapılan işbirliği doğrultusunda CNN International, BBC Global News ve Al Jazeera ile 200’den fazla ülkede Turkaegean filmimiz yayınlanmaktadır.
- 2023 yılında Muğla’da toplam 45 Etkinlik gerçekleşmiş olup; 60 Influencer, 72 Basın, 765 Tur Operatörü ve 92 Özel Proje olmak üzere 24 ülkeden toplam 989 kişi ağırlanmıştır.
- Muğla ilimize 2002-2023 yılları arasında toplam 18.096.856 TL ödenek gönderimi gerçekleştirilmiştir. (Tanıtıcı material baskıları, fuar stant kurulumları, festival, bienal, kongre, sempozyum gibi etkinliklere destek ve ülkemizde ağırlanmalarına yönelik yabancı basın mensupları, büyükelçilik mensuplarının konuk edilmesi vb.)

Kültür Varlıklarımızı Geleceğe Taşıyoruz

Ülkemizin kültür varlıklarının korunması ve iyileştirilmesi için restorasyon ve konservasyon çalışmalarına önem verilmiştir. 2002-2023 yılları arasında, Muğla ilindeki kültür varlıklarının proje, bakım, onarımları ile müze teşhir-tanzim ve yapım işlerinin yanı sıra ören yeri çevre düzenleme işleri için 721,5 milyon TL ödenek aktarılmıştır. Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM) tarafından Muğla iline kazı, kültürel etkinlik, işletme giderleri, temizlik, güvenlik vb. giderler için 2002-2023 yılları arasında yaklaşık 778,8 milyon TL ödenek aktarıldı.

2018 yılında tamamlanan

Muğla Milas Euromos Antik Kenti Roma Dönemi Hamamı Restorasyonu İşi

Muğla Milas Beçin Kalesi Örenyeri

Kültür Varlıklarımız Teşviklerimizle Daha İyi Korunuyor

Gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür varlıklarının korunması, bakım ve onarımı için 2005-2023 yılları arasında 23.051.467 TL maddi destek sağladık.

Muğla Bodrum Kalesi'ni Kale-Müze Olarak Ziyaret Açtık

Muğla Sedir Adası Çevre Düzenlemesi işi 03.08.2021 tarihinde ihale edilerek çalışmalara başlanılmıştır.

2017 yılında başlanılan ve toplamda 33.000 metrekarelik alanda restorasyonu yapılan Bodrum Kalesinin Kulelerinde ve Serçe Limanı Batığı Sergi yapısında toplam 1.100 metrekarelik kapalı alanda teşhir-tanzim çalışmaları tamamlanmıştır. Kültürel miras alanında ve turizm destinasyonunda en önemli anıt yapılarımızdan olan Bodrum Kalesi, kale-müze olarak ziyarete açılmıştır.

Tarihi Gün Yüzüne Çıkartıyoruz

Muğla ilimizde bulunan 10 adet Bakanlar Kurulu Kararlı/Cumhurbaşkanı Kararlı Türk, 1 adet Bakanlar Kurulu Kararlı/Cumhurbaşkanı Kararlı Yabancı, 1 adet Müze kazı çalışması olmak üzere toplam 12 adet kazı çalışması bulunmaktadır. 2002-2024 yılları arasında toplam 283.557.178 TL ödenek aktarılmıştır.

Müzelerdeki Kayıtlı Eser Sayısında Artış Sağladık

Muğla Müzelerinde kayıtlı eser sayısı;

2002

51.105 adet

2023

94.128 adet

Mavi Bayraklı Plaj Sayısını Artırdık

Muğla'da 2002 yılında 20 plaj ve 3 marina Mavi Bayraklı iken, 2023 yılında 110 plaj, 7 marina ve 4 bireysel yat Mavi Bayrak ödülü almaya hak kazanmıştır. 2019 yılında Ece Marina' da gerçekleştirilen Ulusal Mavi Bayrak çekme törenine Sayın Bakanımız katılım sağlamıştır.

MUĞLA MAVİ BAYRAKLI PLAJ SAYISI

2002

20

2023

110

Muğla'daki Vakıf Eserlerimize Sahip Çıktık

Sonrası

Muğla'daki vakıf kültür varlıklarının korunması amacıyla proje, bakım-onarım, restorasyon ve çevre düzenleme çalışmaları için 2002-2023 yılları arasında Bakanlığımız Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesinden yaklaşık 107,3 milyon TL harcanmıştır.

Öncesi

Muğla - Mentese Şahidi Cami

Hacı Osman Ağa tarafından H.1283 tarihinde inşa ettirilmiştir. Mevlevihane plan şeması oluşturularak inşa edilen caminin iç mekânı dairesel olarak on adet ahşap sütun ile şekillendirilmiştir. Üst örtü, alaturka kiremit kaplı olup on sekiz adet pencere ile esas ibadet mekânı aydınlanır. Eserin restorasyonu 2015-2016 yılları arasında tamamlanmıştır.

Muğla - Marmaris Çarşı Cami

Sonrası

Kim tarafından yaptırıldığı bilinmeyen Cami, 1899-1900 tarihinde inşa edilmiştir. Kareye yakın dikdörtgen planlı, içten bağdadi kubbe ve ahşap tavan, dıştan kiremit kaplı çatı ile örtülüdür. Caminin giriş kapısı üzerinde üç satırlık taş kitabe mevcuttur. Mihrap, mermer malzeme ile yenilenmiş, duvarların alt kısmı fayans ile kaplanmıştır. Eserin restorasyonu 2016-2018 yılları arasında tamamlanmıştır.

Öncesi

Vakıf Gayrimenkullerinin Değerlendirilmesi

Vakıflar Genel Müdürlüğüne 2002-2023 yılları arasında Muğla ilinde; 5 adet vakıf taşınmazı "Kat Karşılığı İnşaat" modeliyle; 20 adet vakıf taşınmazı "Yapım veya Onarım Karşılığı Kiralama" modeli ile değerlendirilmiştir.

Hayri ve Sosyal Hizmetlerimizi Kat Kat Artırdık

2023

395
KİŞİYE SICAK YEMEK

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce
 2002-2023 yılları arasında bu hizmete
 harcanan tutar toplam **53.746.208 TL**

2023

358
ÖĞRENCİYE BURS

2002-2022 yılları arasında
 ilk-ortaokul ve lise ile yükseköğrenim
 öğrencilerine verilen burs miktarı **12.804.912 TL**

- 2005 yılında Bakanlığımız Vakıflar Genel Müdürlüğünden muhtaç aylığı alanların sayısı ise 2 kişiden 2023 yılında 9 kişi olmuştur. 2002-2023 yılları arasında toplam 14.314.330 TL tutarında muhtaç aylığı ödenmiştir.
- 2006 yılında 82 öğrenciye burs verilirken, 2023 yılında burs verilen öğrenci sayısı 358 öğrenciye yükselmiştir. İlk-ortaokul ve lise ile yükseköğrenim öğrencilerine verilen burs hizmetlerinde 2002-2023 yılları arasında toplam 12.804.912 TL harcanmıştır.

Kadim Kültürümüzü Gelecek Kuşaklara Aktarıyoruz

- Kültürel değerlerimizi tespit etmek, korumak, gelecek kuşaklara aktarmak ve yaşatmak amacıyla halk edebiyatı, halk müziği ve oyunları, gelenek-görenek-inançlar ve uygulamalar, geleneksel el sanatları, mutfak, giyim-kuşam, süsleme gibi halk kültürü dallarında alan araştırmaları yapılmaktadır. Aynı zamanda kadim kültürümüzün ve medeniyet değerlerimizin önemli bir unsuru olan geleneksel sanatlarımızın yaşatılması, kuşaktan kuşağa aktarılması, desteklenmesi, ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtılması amacıyla somut olmayan kültürel miras taşıyıcılarımız, Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi'ne kaydettirilmekte ve Sanatçı Tanıtma Kartı verilmektedir.
- 2002-2023 yılları arasında halk kültürü alanında 16 alan araştırması yapılmış olup somut olmayan kültürel miras taşıyıcıları ile birlikte 2.899 bilgi ve belge, Halk Kültürü Bilge ve Belge Merkezi'ne kaydedilmiştir.

2.899 bilgi ve belge

Halk Kültürü Bilge ve Belge
Merkezi'ne kaydedilmiştir.

Kütüphaneler Daha Etkin Hale Dönüşüyor

Muğla ilinde Bakanlığımıza bağlı **13 Halk kütüphanesi** ile vatandaşlarımıza hizmet verilmektedir.

2018 yılında Seydikemer İlçe Halk Kütüphanesi hizmete açılmıştır. 2012 yılında Bodrum İlçe Halk Kütüphanesinin bakım-onarım ve donatım çalışmaları tamamlanarak hizmete açılmıştır. Milas İlçe Halk Kütüphanesi olarak kullanılacak binanın restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

Kütüphanesi olmayan Kavaklıdere ilçesinde Kavaklıdere İlçe Halk Kütüphanesi açma çalışmaları tamamlanmış açılışı yapılmış ve söz konusu alanda kütüphane hizmeti vermeye başlamıştır.

Kavaklıdere İlçe Halk Kütüphanesi 2023 yılında Kütüphane olmayan yatağan ilçesinde Yatağan İlçe Halk Kütüphanesi açılmış ve kütüphane hizmetleri vermeye başlamıştır.

Kavaklıdere İlçe Halk Kütüphanesi Muğla ilinde kütüphane binası onarımlarının yapılabilmesi ile kütüphane donatımlarının iyileştirilebilmesine yönelik 2002-2023 yılları 35.403.607 TL yatırım ödeneği gönderilmiştir.

Her kitap bir alimdir,
Her kitap bir dosttur,
Her kitap bir alemdir...

Somut Olmayan Kültürel Miras Çalışmaları

	Âşıklık Geleneği	Mevlevi Sema Törenleri	
	Nevruz	Karagöz	
	Semah, Alevi-Bektaşî Ritüeli	Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali	
	Tören Keşkeği Geleneği	Geleneksel Sohbet Toplantıları	
	Türk Kahvesi Kültürü ve Geleneği	Mesir Macunu Festivali	
	Geleneksel Çini Ustalığı	Ebru: Türk Kağıt Süsleme	
	Bahar Kutlaması: Hidrellez	İnce Ekmek Yapma ve Paylaşma Kültürü: Lavaş ve Yufka	

UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi kapsamında ulusal ve uluslararası çalışmalar yürütülmektedir. Ülkemiz, somut olmayan kültürel miras listelerine kaydettirdiği 30 unsur ile UNESCO'ya en çok unsur kaydettiren 2'nci ülke konumundadır. Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi çerçevesinde ülkemiz

“Somut Olmayan Kültürel
Miras Ulusal Envanteri”

“Yaşayan İnsan Hazinesi
Ulusal Envanteri”

şeklinde iki envanter çalışması yürütmektedir. Yerel yönetimlerle koordinasyon halinde yürütülen tespit çalışmalarıyla halen Somut Olmayan Kültürel Miras Türkiye Ulusal Envanterinde kayıtlı 341 unsur bulunmaktadır. Muğla ilinin Somut Olmayan Kültürel Miras Türkiye Ulusal Envanteri'ne kayıtlı 30 unsuru bulunmaktadır. Bunlardan; Tören Keşkeği Geleneği 2011 yılında, İpek Böcekçiliği ve Dokuma için İpeğin Geleneksel Üretimi 2022 yılında UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne; Zeytin Yetiştiriciliği ile İlgili Geleneksel Bilgi, Yöntem ve Uygulamalar ise 2023 yılında UNESCO Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne kaydettirilmiştir.

Türk Süsleme Sanatları ve Geleneksel El Sanatlarımızı Yaşatıyoruz

Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatlarımızı yaşatıyor, kültürel değerlerimizin ülkemizin ekonomisine katkıda bulunmasını sağlıyoruz.

Ülkemizde kaybolmaya ve unutulmaya başlayan Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatlarını tanıtarak bozulmasını ve yok olmasını önlemek, aslına uygun olarak öğretip, gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak amacıyla Muğla'da 2002-2023 yılları arasında 1 Türk süsleme sanatları, 18 geleneksel el sanatları kursu olmak üzere toplam 19 kurs açılmış olup bu kurslarda 321 kursiyer eğitim görmüştür.

2002-2023 yılları arasında;

1 Türk Süsleme Sanatları Kursu

18 Geleneksel El Sanatları Kursu

Toplam 321 Kursiyer

Kurslarımıza katılan gönüllülerden kendini geliştirmek ve sanatı yaşatmak isteyenler eğitim görevlisi olarak da görev alabilmektedirler. Böylelikle geleneksel sanatlarımızın aktarımında en önemli unsur olan sanatçının desteklenmesi ve yeni sanatçıların yetiştirilmesi gerçekleştirilmektedir. Bu kurslara katılan kursiyerlerimizin önemli bir bölümü kültürel değerlerimizi yaşatmanın yanı sıra meslek sahibi de olarak hem ailelerinin hem de ülkemizin ekonomisine katkı sağlamaktadır. Teknik danışmanlığını üstlendiği, Anadolu Sigorta Anonim Şirketi'nin sponsorluğunu yaptığı ve Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yürütülen geleneksel el sanatı ustalarının maddi ve manevi anlamda desteklenmeleri, kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatlarımızın yaşatılması ve bu alanda istihdam sağlanması amacıyla hazırlanan "Bir Usta Bin Usta" adlı sosyal sorumluluk projesi kapsamında 2012 yılında Cam Üfleme kursu açılmış olup söz konusu kursa 14 kişi katılmıştır.

Kadim Kültürümüzü ve Sanatlarımızı Yaşatmaya Yönelik Etkinlik Projelerini Destekliyoruz

Kültürel değerlerimizin, küreselleşme ile birlikte, hızla değişmeye hatta yok olmaya başlaması nedeniyle, Bakanlığımızca belirlenen kültür politikaları çerçevesinde, kültürümüzün sahiplenilmesi; değişimi kucaklayan sağlıklı, ikeli, gelişime odaklı kültür programlarıyla kaybolmaya yüz tutmuş kültürel miras niteliğindeki değerlerimizin özgünlüğünün korunması, yaşatılması, geliştirilmesi ve kuşaktan kuşağa aktarılması amacına yönelik projeler değerlendirilmekte ve mali destek verilerek hayata geçmeleri sağlanmaktadır. Bu çerçevede, öne çıkan projelere doğrudan katılım sağlanmakta, sanatçı desteği verilerek iş birliği içerisinde gerçekleştirilmektedir. Yerel Yönetimlerin, Derneklerin ve Vakıfların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik kapsamında 2002-2023 yılları arasında 63 kuruluşa 1.867.035 TL ödenek sağlanmıştır.

Turizm Sektörünün Nitelikli Personel İhtiyacını Karşılacak Projelere İmza Atıyoruz

Sağlık Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan çerçeve protokol ile; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde konaklama ve seyahat hizmetleri, yiyecek, içecek hizmetleri ve eğlence hizmetleri alanlarında öğrenim gören öğrencilerin otel ve işletmelerde yoğunlaştırılmış beceri eğitimlerini almaları, en az üç yabancı dil öğrenerek mezun olmaları, okurken burs almaları, mezun olduktan sonra istihdam edilmeleri ve öğretmenlerinizin yeterliliklerini ve mesleki gelişimlerini artırmalarına katkı sağlanmaktadır. Söz konusu protokol kapsamına Muğla ilinden de 3 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi proje okulu olarak dahil edilmiştir.

Güzel Sanatlar Alanında Sergiler Gerçekleştirdik

Özgün Baskı Sergisi (2005)

Necip Fazıl Kısakürek Fotoğraf Sergisi (2006)

Doğuda Zaman Sergisi (2006)

Şehir-İnsan-Medeniyet Köprüsü: Örnek Kişilikler Sergisi (2016)

Toplumun Turizm Konusunda Bilinçlendirilmesi Bilinçlendirme Seminerleri

Toplumda turizm konusunda farkındalığı arttırmak, doğal, tarihi ve kültürel varlıkların sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda turizmde değerlendirilmesini sağlamak amacıyla turizm meslek kuruluşları ve ilgili kurum ve kuruluşlarının talep ve önerileri de dikkate alınarak eğitim programları, seminer, toplantı vb. etkinlikler düzenlenmektedir. 2002-2023 yılları arasında 5 etkinlikte 885 katılımcı yer almıştır.

Güzel Sanatlar Alanında Etkinlikler Gerçekleştirdik

Yaz konserleri kapsamında Bodrum Kaleiçi ve Bodrum Antik Tiyatro'da 2019 yılından bu yana her yaz Sanat Birimlerimizin de katkılarıyla birçok etkinlik düzenlenmektedir. Birimlerimizin yanı sıra; Burhan Öcal, Alexander Markov, Çağ Erçağ, Rubato, İdil Biret, Ferman Toprak, Mustafa Keser, Ferhat Göçer ve Yeni Türkü gibi dışarıdan sanatçılar da konserlerde yer almışlardır. Ayrıca "Ravi Ensemble", "Senfoni ile Saz Eserleri", "Anadolu Aryaları" gibi birçok özel proje konser gerçekleştirilmiştir.

Turizm Sektörünün İş Başı Eğitim Talebi Artarak Devam Ediyor

Turizm sektöründe konaklama ve yeme-içme işletmelerinde çalışan personelin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek ve hizmet kalitesini arttırmak amacıyla İşbaşı Eğitimi Kursları (Ön Büro, Kat Hizmetleri, Yiyecek ve İçecek Servisi, Yiyecek Üretimi, Yöneticileri Eğitici Olarak Yetiştirme Programı, Ev Pansiyonculuğu Eğitimi Kursu) ile Kişisel Gelişim Seminerleri düzenlenmektedir. Söz konusu eğitimler sektör tarafından yoğun bir talep görmektedir. Bu yöndeki başvurular her geçen gün artmaktadır. Turizm sektöründe hizmet kalitesini arttırmak amacıyla, konaklama ve yeme-içme işletmelerinde çalışan personele yönelik olarak düzenlenen "Mesleki Turizm Eğitim Programları"na 2002-2023 yılları arasında 3.926 sektör çalışanı katılım sağlamıştır.

Halkımız Tiyatroyla Buluşuyor

Devlet Tiyatroları, 2002-2022 tiyatro sezonları arasında Muğla ilinde toplam 141 temsil gerçekleştirmiş olup, 53.841 seyirciye ulaşmıştır.

141 temsil
gerçekleştirmiş olup

53.841 seyirciye
ulaşmıştır.

Bodrum Kaleiçi Etkinlikleri kapsamında Muğla'da 6 temsil gerçekleştirilerek 1.358 seyirci ile buluşulmuştur.

6 temsil
gerçekleştirmiş olup

1.358 seyirciye
ulaşmıştır.

Muğla'da Opera - Bale

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü'nce Muğla ilimizde, 2002 yılından bugüne kadar 67 adet turne gerçekleştirilmiştir.

Muğla ilinin Bodrum ilçesinde 2003 yılından beri Uluslararası Bodrum Bale Festivali düzenlenmekte, 2019 yılından beri de Bodrum Kaleiçi Etkinlikleri'ne katılım sağlanmaktadır.

19. Uluslararası Bodrum Bale Festivali 6-19 Ağustos 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. 4. Bodrum Kaleiçi Etkinlikleri kapsamında 16 Temmuz-5 Ağustos tarihleri arasında 4 temsil sahnelenmiştir.

Sinema alanındaki 36 etkinliğe destek verdik

2002-2023 yılları arasında Muğla'da gerçekleştirilen;

36 Etkinliğe → **2.063.666 TL**
destek sağladık.

Özel Tiyatrolara Destek Verdik

2002-2023 yılları arasında Muğla'da;

16 özel tiyatro
projesine → **2.261.783 TL**
destek sağladık.

Kültür-Sanat ve Telif Hakları Alanlarında Desteklerimize Devam Ediyoruz

Ülkemizde fikir ve sanat eserlerinin etkin bir şekilde korunarak nitelikli üretimin teşvik edilmesine, kültür endüstrisinin büyümesi ve yurt dışına açılmasına, fikri haklar sektörünün uluslararası rekabet gücünün yükseltilmesine destek verilmesi, ülkemizin bu alanda uluslararası platformlarda temsil edilmesi ve işbirliğinin güçlendirilmesi hedefiyle ülke genelinde, kültür endüstrilerinin gelişimine yönelik gerçekleştirilen projelere 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44. Maddesi kapsamında mali destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda Telif Hakları Genel Müdürlüğüne projelere, Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü'nün ayrıldığı 2012-2023 yılları arasında 4.161.835 TL destek sağlanmıştır.

Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi Muğla'da

Çanakkale... Bir milletin doğduğu yer. Bir milletin vatani için, geleceği için gözünü bile kırpmadan ölüme gittiği, genç yaşlı demeden omuz omuza savaştığı yer. Arkasına bile bakmadığı, tereddüt dahi etmediği yer. Bir milleti millet yapan, adını tarihe destansı bir kahramanlık ve cesaret örneği ile yazdıran yer.

Bu millet, hiç gitmese de o tarih yazılan şehre, en küçüğünden en büyüğüne kadar bilir Çanakkale'nin anlamını. İşte bu duygu ve düşüncelerle **"Al Sancağın Dalgalandığı Her Yerdire Çanakkale"** diyerek Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi projelendirilmiştir.

Bu proje ile 81 ilimizde yer alan gençlerimiz ön plana alınarak Çanakkale'ye henüz gelmemiş veya gelemecek olan vatandaşlarımız için ülkemizin tamamını gezerek hizmet vermesi ve tarihi mirasımızın ulaştırılması hedeflenmiştir.

02.07.2020 tarihinden itibaren; Yükümüz Kutsal, Rotamız Al Sancağın Dalgalandığı Her yer sloganıyla yola çıkan Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi **"Çanakkale Ruhunu"** halkımızca daha iyi algılanması için il il ilçe ilçe ziyaretlerini gerçekleştirmektedir.

Muğla	Merkez	12-13 Nisan 2021
	Bodrum	5-6-7 Temmuz 2021
	Marmaris	9-10-11 Temmuz 2021
	Fethiye	13-14-15 Temmuz 2021
	Fethiye	22-23-24 Temmuz 2022
	Marmaris	26-27-28 Temmuz 2022
	Datça	29-30-31 Temmuz 2022
	Fethiye	14-15-16 Kasım 2023
	Yatağan	17-18-19 Kasım 2023

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 1 MİLYAR 716 MİLYON TL

Yatırım Yaptık

8.620

Derslik Sayısı

13.841

Öğretmen Sayısı

%101,48

Okul Öncesi
Net Okullaşma
Oranı % (5 Yaş)

937

Okul ve Kurum
Sayısı

19

Derslik Başına
Düşen Öğrenci Sayısı
(İlköğretim)

19

Derslik Başına
Düşen Öğrenci Sayısı
(Ortaöğretim)

13

Öğretmen Başına
Düşen Öğrenci Sayısı
(İlkokul)

10

Öğretmen Başına
Düşen Öğrenci Sayısı
(Ortaöğretim)

2002 - 2023

milli eğitim

36.255.537
Adet

Ücretsiz Ders
Kitabı

343

Bilişim Teknoloji
Sınıfı

149

Spor Salonu

626

Kütüphane
(Z-Kütüphane
dahildir)

645

Laboratuvar

6.451

Etkileşimli Tahta

EĞİTİMİN ÖNÜNDEKİ TÜM ENGELLERİ KALDIRDIK

Yeni binaların yapımının yanı sıra mevcut binalarda yaptığımız yenileştirme çalışmalarıyla okullarımızın fiziki ortamını eğitimine daha uygun hale getirdik. FATİH Projesi ile eğitimde teknolojiden üs düzeyde yararlanmaya başladık.

Eğitimde Kalite İçin

Daha Çok Derslik Daha Kaliteli Eğitim

Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimdeki okul sayısını 490'dan 937'ye yükselttik. 2002-2023 yılları arasında toplamda 1 milyar 716 milyon TL yatırım gerçekleştirilmiştir. 2002 yılı derslik sayısı 4.671'den 8.620'ye, 162 olan kütüphane sayısı 626'ya çıkarılmıştır. 2023 yılında 35 proje İl Yapım 7 proje de Devlet Yatırım Programında yer almaktadır, okulların güçlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Okul ve kurum sayısını artırdık.

2023

937

2002

490

Eğitime Değer Katan Projeler Geliştirdik

Mavi Yeşil Okullar Projesi

İnsanların doğa ile etkileşimleri, kaynakların aşırı tüketimi nedeni ile giderek doğal çevre aleyhine önemli sonuçlara neden olmaktadır. Birey ve toplumların doğada canlılar için mevcut olan imkânları kullanmada plansız davranmalarının özünde, ihtiyaçlar ile kaynaklar arasında bir denge kurma arayışında olmamaları yer almaktadır. Tasarruf kültürü, bu noktada önemli bir zenginlik olarak, söz konusu sorunun çözümüne önemli katkılar sunabilecek nitelikler taşımaktadır. Eğitim kurumlarında tasarrufun kavramsal ve uygulamalı projeler ile tüm kademelerde işlenmesi ülkemiz ve hatta dünya ekolojisine ve ekonomisine önemli oranda katkı sağlayacaktır. Projemiz kapsamında, bireylerin küçük yaşlarda eğitim kurumlarında bilinçlendirilmesinin sürdürülebilir bir çevre için önemli bir adım teşkil edeceği düşünülmektedir.

Yaklaşık olarak 165 bin öğrenci, 14 bin öğretmen ve 1.000 den fazla okul ve kurumu bünyesinde barındıran Muğla İl Milli Eğitim Müdürlüğümüz de ilgili Bakanlıklarımızca belirlenen makro politikalara katkıda bulunmak amacıyla; eğitim ortamlarında enerjinin etkin kullanımı ve enerji verimliliği sağlanması noktasında başlatmış olduğu Mavi Yeşil Okullar Projesi ile kişi ve okul bazlı mikro çalışmalar sayesinde totalde makro miktarlarda enerji tasarrufu sağlamayı amaç edinmiştir

Bilişim Teknolojileri Sınıfı

İlkokuldan başlayarak tüm kademelerde, çocuklarımızın ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda tasarlayarak, yaparak, üreterek, deneyimleyerek öğrenme ve kendi alanlarında derinleşme fırsatı bulabildikleri esnek, modüler ve uygulamaya yönelik bir eğitim anlayışıyla **343 adet Bilişim Teknolojileri Sınıfı** kurduk.

Ders Kitapları ve Yardımcı Kaynaklar

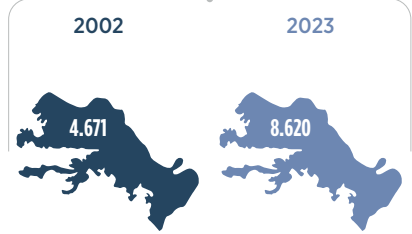
2003 yılında başlattığımız Ücretsiz Ders Kitabı Projesi ile öğrencilerimiz ve velilerimizin kitap alma çilesine son verilmiştir. Çocuklarımız artık sınıflarına girdiklerinde kitaplarını sıralarının üstünde bulmaktadır. 2003-2023 yılları arasında öğrencilerimize 175.817.220 TL maliyetle 36.255.537 adet ders kitabı ücretsiz olarak dağıtılmıştır.

Kalabalık Derslik Dönemini Bitirdik

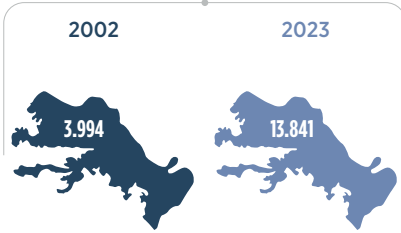
Eğitimde kaliteyi artırmak için mevcut derslikleri yeniledik. Öğrencilerin daha rahat şartlarda öğrenim görebilmesi için eğitimin her kademesinde derslik başına düşen öğrenci sayısını düşürdük. Toplam derslik sayısını artırarak 2023 yılında 8.620'ye yükselttik.

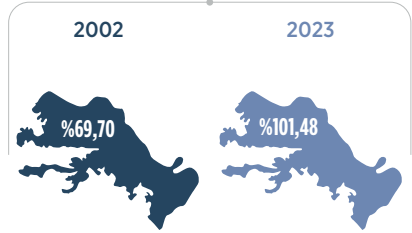
Muğla'daki Derslik Sayısı

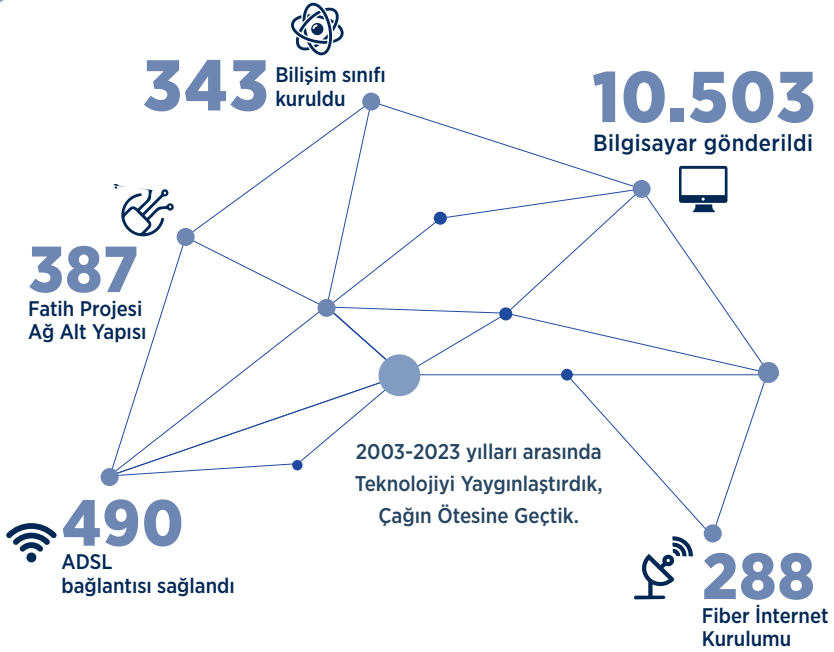

Muğla'daki Öğretmen Sayısı

5 Yaş Net Okullaşma Oranı

FATİH PROJESİ KAPSAMINDA MUĞLA'DAKİ OKULLARA;

6.451

Etkileşimli Tahta

16.480

Tablet Bilgisayar

1.935

Web Kamera

21.422

Data Ucu

599

Çok Fonksiyonlu Yazıcı

40

Doküman Kamera

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 5 MİLYAR 890 MİLYON TL

Yatırım Yaptık

14

Hastane

333

Aile Hekimi Sayısı

637

1. Basamak
Sağlık Hizmeti
Birimleri

2.583

Yatak Sayısı

Sosyal devlet anlayışının önemli bir sac ayağı olan sağlık sistemimizde 85 milyon vatandaşımızın nitelikli, donanımlı ve teknolojik altyapısı güçlü hastanelerde hizmet alması için yenilikçi yaklaşımları ele alıyor, sadece bugünü değil yüzyılımızı inşa ediyoruz.

9.678
Sağlık Personeli

2002 - 2023
sağlık

Sağlıklı Gelecek Sağlıkla Yeşerecek

- İnsanımıza verdiğimiz sağlık hizmetini devletin sağladığı bir lütuf değil, bir hakkın teslimi olarak görüyoruz.
- Hastane kapılarında uzayıp giden kuyruklar, parası olmayanların geri çevrildiği, bebeklerin ve cenazelerin rehin tutulduğu Türkiye geride kaldı.
- Devlete ait hastaneleri tek çatı altında topladık.
- Özel kuruluşlardan yararlanma imkânı getirerek, kamu veya özel demeden hastanelerin kapısını herkese açtık.
- Hastanelerimizi birinci sınıf modern imkânlarla ve fiziki şartlara sahip hale getirdik.
- Sağlık alanında getirdiğimiz yeni anlayışla koruyucu sağlık hizmetlerini yaygınlaştırdık.
- Hasta yataklarının nitelikli hale getirilmesi için bütçeden ayrılan payı yükselttik.
- Yeni sağlık tesisleri hizmete aldık.
- Tıbbi cihaz kapasitesinin arttırdık ve yeniledik.

Muğla-Milas Devlet Hastanesi

Modern Tesisleri Hizmete Aldık

Yapılan Sağlık Tesisleri

- Merkez 3 No'lu Şehbal Baydur Sağlık Ocağı
- Ula Sarayyanı Köyü Sağlık Evi
- Kavaklıdere Salkım Köyü Sağlık Evi
- Fethiye Çaykenarı Sağlık Evi
- Fethiye Alaçat Sağlık Ocağı + Lojman
- Muğla Devlet Hastanesi D Bloğu (Kardiyoloji ve Özel Servis)
- Milas 1 No'lu Sağlık Ocağı
- Ortaca Dalyan Sağlık Ocağı
- Muğla Milas 75.Yıl Devlet Hastanesi Yeni Bloğu
- Muğla Dalaman Devlet Hastanesi
- Köyceğiz Ekincik Sağlık Evi
- Merkez Yeşilyurt Sağlık Ocağı
- Ula Merkez Sağlık Ocağı Ek Ünitesi
- Bodrum 3 No'lu Sağlık Ocağı
- Sağlık Müdürlüğü Ek Hizmet Binası
- Muğla-Ortaca Çaylı 2 No'lu Sağlık Ocağı
- Muğla-Fethiye Kemer Sağlık Ocağı
- Muğla Yatağan Devlet Hast. Acil Ünitesi
- Muğla-Kavaklıdere Çayboyu Sağlık Ocağı Ek Binası
- Muğla Kavaklıdere İlçe Hastanesi Ek Hizmet Binası
- Muğla-Yerkesik Sağlık Ocağı Ek Binası
- Muğla Yatağan Yeşilbağcılar TOKİ Sağlık Ocağı
- Muğla-Fethiye ADSM 20 Ünit
- Muğla Köyceğiz Devlet Hastanesi (30 Yatak)
- Muğla Üniversitesi EAH Prefabrik Poliklinik
- Muğla-Datça Devlet Hastanesi (25 Yatak.) 30 yatak kapasiteli
- Muğla-Menteşe Köteklî 112 Acil Sağlık İstasyonu
- Muğla-Merkez ADSM 40 Ünit
- Muğla-Ortaca Devlet Hastanesi 100 Yataklı
- Muğla-Menteşe Göktepe 112 ASHİ
- Muğla-Yatağan Merkez 112 ASHİ
- Muğla Seydikemer Kayadibi ASM (2 AHB)
- Muğla-Merkez Devlet Hastanesi (500 Yataklı)+ J Blok
- Muğla Fethiye Devlet Hastanesi Prefabrik Ek Poliklinik Binası (2000 m2 altı)
- Muğla-Milas Devlet Hastanesi (150 Yataklı)
- Muğla Yatağan Devlet Hastanesi 100 Yataklı
- Muğla-Ula İlçe Sağlık Müdürlüğü(T10)+ ASM (4 AHB) +112 ASHİ
- Muğla Bodrum Devlet Hastanesi (150 Yatak)

Sağlık Yatırımlarına Son Hız Devam Ediyoruz

Yapımı Devam Eden Sağlık Tesisleri

- Muğla Marmaris Devlet Hastanesi (150 Yatak)
- Muğla-Köyceğiz İlçe Sağlık Müdürlüğü (T10)+ASM(5 AHB) 112 ASHİ
- Muğla Seydikemer Devlet Hastanesi (150 Yatak)
- Muğla Eğitim Araştırma Hastanesi Radyasyon Onkolojisi Ek Bina

Yapımı Planlanan Sağlık Tesisleri

- Muğla-Milas Meşelik 112 ASHİ
- Muğla-Fethiye Patlangıç 112 ASHİ
- Muğla Fethiye Cumhuriyet İlçe Sağlık Müdürlüğü(T6)+Sağlıklı Hayat Merkezi+112 Acil Sağlık İstasyonu
- Muğla Fethiye Devlet Hastanesi
- Muğla Şehir Hastanesi (700 Yatak)
- Muğla Bodrum 1 nolu ASM (9 AHB)
- Muğla Milas Güllük Mahallesi 4 No'lu Aile Sağlığı Merkezi (4 AHB)+112 ASHİ
- Muğla İl Ambulans Servisi Başhekimliği + ASM (3 AHB) + UMKE Deposu
- Muğla-Yatağan İlçe Sağlık Müdürlüğü (T10)+ ASM (5AHB)+ 112 ASHİ
- Muğla Ortaca İlçe Sağlık Müdürlüğü(T10)+Sağlıklı Hayat Merkezi +Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)+112 Acil Sağlık İstasyonu
- Muğla Fethiye Merkez 2 Nolu Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)+112 ASHİ
- Muğla Menteşe 8 Nolu Bayır Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB)
- Muğla Milas İlçe Sağlık Müdürlüğü(T6)+Sağlıklı Hayat Merkezi+Aile Sağlığı Merkezi(9AHB)+112 ASHİ
- Muğla-Menteşe İlçe Sağlık Müdürlüğü(T6)+SHM+ASM(8AHB)+Halk Sağlığı Laboratuvarı(L1)+112KKM+112 ASHİ

İhtiyaca Cevap Veriyoruz Hastanelerimizin Kalitesini Yükseltiyoruz

İnsan hayatını her şeyin önünde tutuyor, yeni hastaneler inşa ederken mevcut hastanelerimizin bakımını yapıyor, MUĞLA ilimizin sağlık personeli ihtiyacını ortadan kaldırıyoruz.

2023**TOPLAM SAĞLIK PERSONELİ****9.678****HASTANE SAYISI****14****1. BASAMAK SAĞLIK HİZMETİ BİRİMLERİ****637**

Sağlıkta Devrim: Son Teknolojiyi Hastanelerimize Taşıdık

2023**MR****5****BT****9****ULTRASON****83****DİYALİZ****111**

Muğla İlimizde Sunulan Özellikli Sağlık Hizmetlerimiz

■ Replantasyon Merkezi**1 ADET****■ Yanık Ünitesi****1 ADET****■ Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi****2 ADET****■ İnme Merkezi****1 ADET****■ Diyaliz Merkezi****8 ADET**

Hastanelerimizi 5 Yıldızlı Otel Konforuyla Buluşturduk

Hasta odalarımızı nitelikli yani içinde tuvaleti, banyosu ve en fazla iki hasta yatağı olan konforlu odalara dönüştürdük, dönüştürmeye de devam ediyoruz. MUĞLA ilimizdeki toplam yatak kapasitesinin %88,4 oranında nitelikli yatak haline getirdik.

2023**YATAK SAYISI****2.583****NİTELİKLİ YATAK ORANI****88,4****YANIK YATAĞI SAYISI****27**

Yoğun Bakım Ünitelerindeki Yatak Sayısını Artırdık

Yoğun bakım yatağının bulunmaması sebebiyle oluşan mağduriyetleri önlemek amacıyla Yoğun Bakım ünitelerindeki yatak sayısını artırdık.

2023

Yoğun Bakım Yatak Sayısı	
Sağlık Bakanlığı Hastaneleri	205
Özel Hastaneleri	156

**TOPLAM
361**

Aile Hekimlerimiz Hastaların Hizmetinde

Muğla'da
333 Aile Hekimimiz
hizmet veriyor.

2010 yılında yurt çapında uygulamaya koyduğumuz aile hekimliği ile birinci basamak sağlık hizmetlerini geliştirdik. 2023 yılı itibarıyla MUĞLA ilimizde **333 aile hekimimiz** hizmet veriyor.

Hastalarımızın Ayağına Gidiyoruz

Yatağa bağımlı hastaların hastanede yapılması zorunlu olmayan tedavilerine yönelik evlerinde sağlık hizmeti sunmaktayız. Böylece hastalarımızın ev ortamından ayrılmadan sağlık hizmetine kavuşmasını sağladık. Evde sağlık hizmeti ile devletin yardım ve şefkat elini vatandaşımıza uzattık.

2010 yılında başlattığımız bu hizmet kapsamında MUĞLA ilimizde 2023 yılında **3.826** vatandaşımıza evde sağlık hizmetini sunduk.

3.826
VATANDAŞIMIZA
EVDE SAĞLIK HİZMETİ

Muğla İlimize Birinci Sınıf Sağlık Hizmeti Getirdik

Her hekime bir oda presibiyle muayene oda sayısını **475'e** çıkardık.

2002 yılında %39 olan sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranı 2022 yılı itibarıyla % **65,6** seviyesine ulaşmıştır.

Acil Durum Ekibimiz 7/24 Görevde

Acil durumlarda vatandaşımızın imdadına yetişmek için 112 acil servislerinde devrim niteliğinde yenilikler yaptık. Kar paletli ambulans, helikopter ve uçak ambulans, deniz ambulansı yatırımlarımızla hastalarımıza her koşulda ulaşabilmenin önünü açtık.

MUĞLA ilimizde **112 Acil İstasyon** sayısını 12'den **63** seviyesine, 112 acil ambulans sayısını 31'den **96** seviyesine çıkardık (1 adet Kar Paletli Ambulans)

112 ACİL İSTASYON

2002	12
2023	63

112 ACİL AMBULANS

2002	31
2023	96

1 ADET
KAR PALETLİ AMBULANS

Hastaları Uçak ve Helikopter Ambulans İle Naklediyoruz

HELİKOPTER AMBULANS VAKA SAYISI
572

UÇAK AMBULANS VAKA SAYISI
203

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 1 MİLYAR 307 MİLYON TL

Yatırım ve Destek Sağladık

3.771
İşletmeye
147.959.420 TL
tutarında destek
sağlanmıştır.
(2002-2023)

7.529
İşletmeye
alternatif finansman
desteği yaklaşık
231.847.878 TL
kredi hacmi sağlanmıştır.
(2002-2023)

23.556
Kişiyeye girişimcilik
eğitimi verilmiştir.

50.389.886 TL
Teknoloji Geliştirme
Bölgeleri kapsamında
destek sağlanmıştır.

434
Bilim fuarı
projesi destekledik.

49.021 kişilik
istihdam öngörülen
1.424 adet
Yatırım Teşvik
Belgesi düzenledik.

1.424 adet
Projeye
destek olduk.

4 Adet
Teknogirişim
firması

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak Muğla ilinde sürdürülebilir kalkınmanın, dünya piyasası ile rekabet edilebilir üreten Türkiye olmanın yolunu açıyor, sürdürülebilir kalkınmayı destekliyoruz.

2002 - 2023

sanayi ve teknoloji

1 Adet

AR-GE Merkezi

Planlı Sanayileşmeyi Destekliyoruz, İstihdamın Önünü Açıyoruz

Muğla ilinde; 2023 verilerine göre mevcut 1 adet OSB bulunmaktadır. Tüm parsellerde üretime geçilmesiyle birlikte istihdamın yaklaşık 2.320 kişiye ulaşacağı öngörülmektedir.

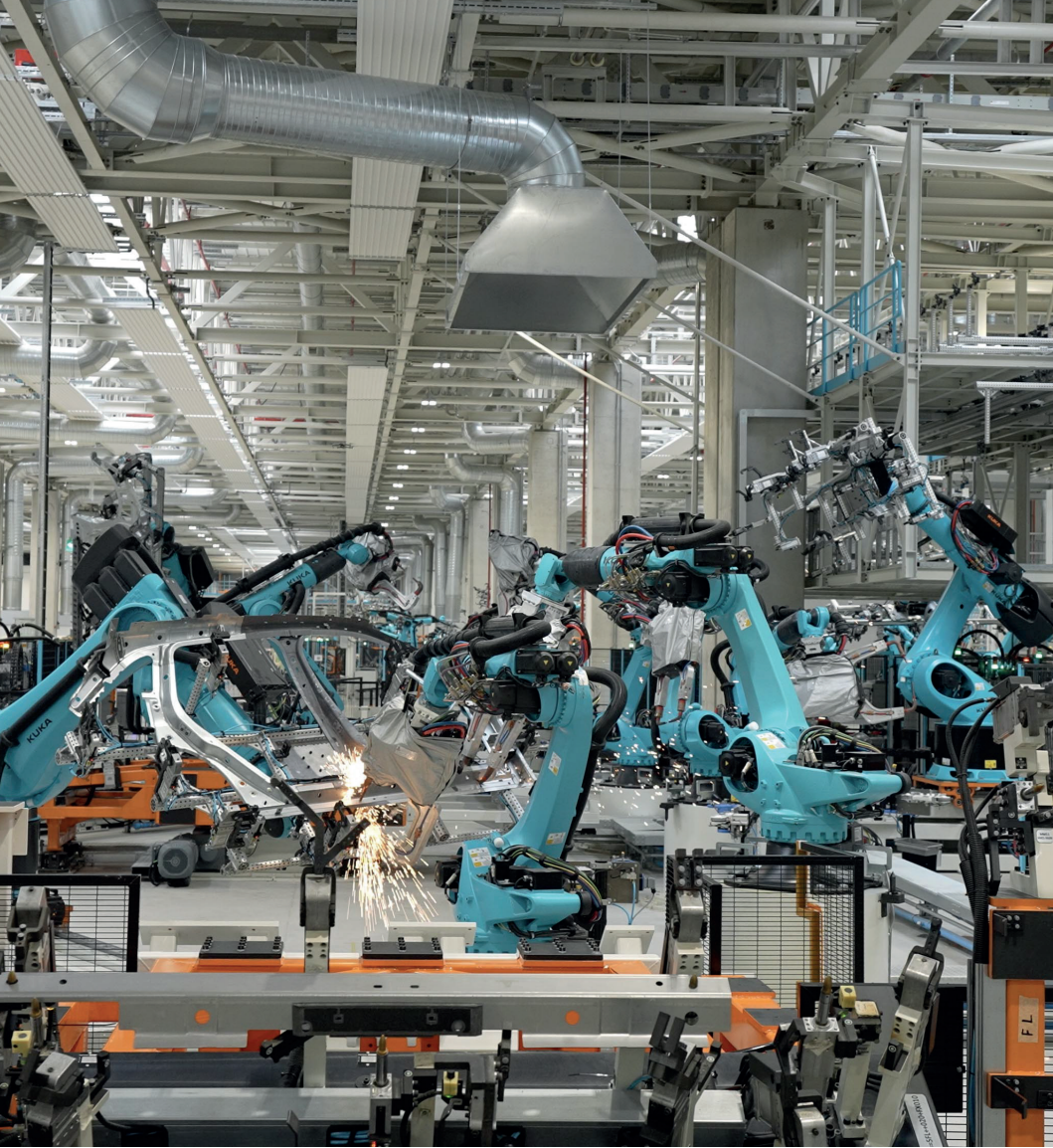
Bu projeler için 2024 yılı fiyatlarıyla 2003-2023 yılları arasında 181.632.786 TL Bakanlık kredisi kullanılmıştır.

Muğla ilinde; 2023 verilerine göre mevcut 6 adet Sanayi Sitesi bünyesinde yer alan 630 adet işyerinde 2065 kişiye istihdam sağlanmıştır.

Tüm bu SS projeleri için 2024 yılı fiyatlarıyla 2003-2023 yılları arasında 101.108.078 TL Bakanlık kredisi kullanılmıştır.

Bilim ve Teknolojinin Lokomotifini AR-GE Merkezlerimiz ile **Teknolojik Rekabet Gücümüzü Artırıyoruz**

1 Adet

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME
BÖLGESİ KURDUK

BÖLGELERDE

41 Adet

FİRMADA 2023 YILI
SONU İTİBARIYLA

138 Kişi

İSTİHDAM
EDİLMEKTEDİR.

Son 20 yılda
Muğla ilinde
**Teknoloji
Geliştirme
Bölgeleri**
kapsamında;

50.389.886 TL

DESTEK SAĞLANMIŞTIR.

BÖLGELERDE

21 Proje

TAMAMLANMIŞ OLUP,
49 Proje

DEVAM ETMEKTEDİR

1 Adet

AR-GE MERKEZİ

TÜBİTAK Olarak Üniversitelerimizin ve Hocalarımızın Fikirlerini Hayata Geçirmelerine Destek Veriyoruz

Muğla iline akademik destekler kapsamında 2002-2023 döneminde 2024 yılı sabit fiyatlarıyla toplam **423.304.838 TL** destek sağladık.

Muğla ilinde özel sektöre yönelik destekler kapsamında 2002-2023 döneminde 26 adet firmanın/üniversitenin/kuruluşun 41 adet projesine 2024 yılı sabit fiyatlarıyla toplam 83.910.729 TL destek sağladık. **134.257.166 TL**'lik Ar-Ge hacmi oluşturduk.

Muğla ilinde 2002-2023 döneminde toplam 4 adet teknogirişim firmasının kurulmasını sağladık; bu firmalara 2024 yılı sabit fiyatlarıyla toplam **4.248.600 TL** bütçe tahsis ettik.

Muğla iline bilim insanı destekleri kapsamında 2002-2023 döneminde 2024 yılı sabit fiyatlarıyla toplam **213.491.462 TL** destek sağladık.

Muğla ilinde bilim ve toplum faaliyetlerine 2002-2023 döneminde 2024 yılı sabit fiyatlarıyla toplam **27.891.468 TL** destek sağlamıştır.

Muğla ilinde Bilim Fuarları Destekleme Programı kapsamında **43.400** öğrencinin katkılarıyla **434** okulda, **434** bilim fuarı projesi destekledik.

Muğla iline uluslararası iş birliğine yönelik destekler kapsamında 2002-2023 döneminde 2024 yılı sabit fiyatlarıyla toplam **473.854 TL** destek sağladık.

Tüketici Güvenliğini Sağlamak için Piyasaya Arz Edilen Ürünleri Denetliyoruz

Sanayi ürünlerinin ürün güvenliği ve teknik mevzuatına uygunluğunu sağlamak amacıyla piyasa gözetimi ve denetimini yapmak ile görevlendirilen Metroloji ve Sanayi Ürünleri Güvenliği Genel Müdürlüğü sorumluluğunda,

Asansör	Basınçlı Ekipmanlar	Enerji Verimliliği	Elektrikli Ekipmanlar
ATEX	Makine Otomotiv	Gaz Yakan Cihazlar	Kimyasal ve Piroteknik

ana ürün gruplarında tüketicilerimizin mal ve can güvenliğini tesis edebilmek amacıyla 2010-2023 dönemi içerisinde toplam 8.424 adet farklı üründe denetim faaliyeti icra edilmiştir. Bu denetimler sonucunda 7.995 adet uygun bulunan ürün tespit edilmiştir. 759.428 TL para cezası uygulanmıştır.

- 2019 yılından itibaren uygulamaya alınan Yeni Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi ile hayata geçirilen "Üretici ve İthalatçılara Yönelik Bilgilendirme ve Rehberlik Programı" kapsamında, yerli üreticilerimizin ve ithalatçılarımızın teknik mevzuata uyum seviyesini artırmak ve uygunsuz ürünleri kaynağında engellemek amacıyla,

2019-2023 Haziran arasında toplam
176 farklı firma/şahısta

172 adet ürün

için bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

- Bakanlığımız görev alanında yer alan yasal metroloji (ölçü ve ölçü aletleri), hazır ambalajlı mamullerin mevzuata uygun piyasaya arz edilmesi ve doğru kullanımlarının sağlanmasına yönelik olarak programlı, odaklı, ani, ihbar ve şikâyetler kapsamında muayene ve denetim faaliyetlerini icra etmektedir.
- Piyasada yasal metroloji kapsamında 2012-2023 döneminde güvenli, kullanımda, doğru ölçüm yapan 171.667 adet ölçü aletinin muayene ve denetimi yapılmıştır 2.619 adet üründe aykırılık tespit edilmiştir.
- Hazır ambalajlı mamuller alanında 86'sı aykırı olmak üzere 637 adet denetim gerçekleşmiştir. 15 adet Muayene Servisi ve 22 adet Tamir Ayar Servisi yetkilendirilmiştir.
- Periyodik olarak muayenesi yapılan asansörlerdeki yürütülen Gönüllü Geri Çağırma Faaliyeti konusunda çalışan Bakanlık Denetçi sayımız 17'dir.

Fabrikalarımızın Dijital ve Verimlilik Dönüşümüne Model Fabrikalarımızla Yön Vermek İstiyoruz

Muğla ilinde, verimlilik artırıcı projeler kapsamında başvuru yapan firma sayısı 6, ödül alan proje sayısı 1 adettir.

KOSGEB Destekleri ile Kobilerimizin Önünü Açıyor, Mikro Ölçekli İşletmelerimizin Büyümesine Destek Programlarımızla Katkıda Bulunuyoruz

2010-2023 yılları arasında 3771 işletmeye 147.959.420,87 TL tutarında destek sağlanmıştır. 2010-2023 yılları arasında KOSGEB faaliyetleri kapsamında 7.529 işletmeye alternatif finansman desteği olarak yaklaşık 231.847.878 TL'lik kredi hacmi sağlanmıştır.

2010-2023 yılları arasında 23.556 kişiye Girişimcilik eğitimi verilmiştir.

Sanayicilerimizin Markalaşmasını ve Ticarileşmesini Önemsiyor ve Destekliyoruz

2002 OCAK-2023 HAZİRAN DÖNEMİNDE MUĞLA İLİNDEN

Kalite Altyapımızı

Dünya Standardlarına Ulaştırmayı Hedefliyoruz

2002 Ocak-2023 Haziran döneminde;

 387 adet
HİZMET YETERLİLİK BELGESİ

 1 adet
TSEK KRİTERE UYGUNLUK BELGESİ

 58 adet
STANDARDA UYGUNLUK BELGESİ

YÖNETİM SİSTEMİ BELGESİ

44 adet
GÜVENLİ TURİZM
BELGESİ

Yatırım Teşvikleriyle Sanayicimizi Destekliyor, İstihdamı Artırıyoruz

2002- 2023 tarihleri arasında Muğla ili için 146.327.000.000 TL sabit yatırım tutarı ve

 49.021 kişilik
İSTİHDAM ÖNGÖRÜLEN

 1.424 adet
YATIRIM TEŞVİK BELGESİ
DÜZENLEDİK,

 1.424 adet
PROJEYE DESTEK
OLDUK.

Sürdürülebilir Kalkınmayı Destekliyoruz

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak Adana ilinde sürdürülebilir kalkınmanın, dünya piyasası ile rekabet edilebilir üreten Türkiye olmanın yolunu açıyor, sürdürülebilir kalkınmayı destekliyoruz.

2002-2023 yılları arasında, Türkiye'nin kalkınması ve sanayisinin takibi, imalat sanayimizin desteklenmesi amacıyla 1.494 işletmeye sanayi sicil belgesi verdik.

Bölgeler Arasındaki Farklılıkları Gidermek Amacıyla Yerel Yönetimlere Destek Veriyoruz

- Dünyada ve Türkiye'de son dönemde ortaya çıkan gelişmeler yönetim ve planlama anlayışlarında köklü değişiklikler meydana getirdi. Bu değişim sonucunda, yerel potansiyelleri yine yerel kaynaklarla planlamak ve uygulamak ilkesini temel almaya başladık. Bölgeler arasındaki farklılıkları gidermek amacıyla bölgesel projeleri hayata geçirdik.
- Güney Ege Kalkınma Ajansı Muğla'yı ekonomik, kültürel ve sosyal açıdan küresel bir kente dönüştürecek kalkınma stratejilerinin geliştirilmesinde ve hayata geçirilmesinde öncü olmak için kuruldu. Ajans, sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı hızlandırmak ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla;
  - **Bölge planları hazırlamak,**
  - **Bölgeye yönelik stratejiler geliştirmek,**
  - **Mali ve teknik destekler vermek,**
  - **İş birliği ve koordinasyon sağlamak,**
- Yatırım tanıtım ve destek faaliyetleri gerçekleştirmek gibi temel görevlerinin yanında, izleme ve değerlendirme ile tanıtım ve iletişim faaliyetlerini de yürütmektedir.
- Güney Ege Kalkınma Ajansı, 2010-2023 yılları arasında; 2023 yılı fiyatlarıyla 241.395.462 TL bütçeye sahip 353 projeye 59.396.213 TL hibe desteği verdi. İlde Destek sağlanan proje sayısı 353 adet olup, ilde sağlanan destek tutarı 59.396.213 TL ye ulaşmıştır. Yararlanıcıların eş Finansmanıyla ulaşılan toplam yatırım hacmi 86.779.189 TL 'dir.

Muğla ilinde, 2002-2022 haziran döneminde SOGEP (Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı) kapsamında;

12.242.159 TL BÜTÇELİ

8 ADET PROJEYE

→ **9.587.911 TL**

DESTEK SAĞLANMIŞTIR.

Milli Teknoloji Hamlesine 7'den 70'e Herkesin Katılım Sağlamasını Hedefliyoruz

Milli Teknoloji Hamlesi kapsamında, Türkiye'nin teknolojik yetkinliğini geliştirmek amacıyla etki gücü yüksek program ve projelerin hayata geçirilmesine katkı sağlamak ve bu hedefler doğrultusunda hedefleri doğrultusunda ilgili paydaşlarla işbirliği içerisinde, teknoloji geliştirme ve bireylerin ve işletmelerin dijital dönüşümü konularında bireysel yetkinlikler ile toplumsal bilinç ve kültürün gelişmesine yönelik faaliyetlerde bulunmak için kurulan genel müdürlüğümüz, 2020-2023 Haziran döneminde 1 adet **DENEYAP Atölyesi** öncelikle pilot illerde olmak üzere kurmuştur. Yurt geneline yaygınlaştırılması düşünülmektedir.

MUĞLA İLİMİZE

2003-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 31 MİLYAR 610 MİLYON TL

Yatırım ve Destek Sağladık

14,9 Milyar TL

Tarımsal Destek

15,8 Milyar TL

Baraj, Sulama ve
Su İşleri Alanında
Yatırım

3,2 Milyar TL

Ormançılık
Alanında Yatırım

4 ADET

Gölet

8 Adet

Baraj

1 Adet

Arazi
Toplulaştırma
Tıgh

20.956 Adet

Gıda Denetimi
Sayısı

761 Bin Ton

Sebze Üretimi
(2022)

2003 - 2023

tarım ve orman

139 Milyon Ton

Tarla Ürünleri
Üretimi (2022)

756 Bin Ton

Meyve Üretimi
(2022)

Tarım ve Orman Sektörünü Sürdürülebilir Üretim Altyapısına Kavuşturduk

Dünyada tarım anlayışının yeni boyutlar kazandığı bu dönemde köklü değişimlere ve ilklere imza attık. Üretimde sürdürülebilirlik için planlamayı, planlama için ileri teknolojiyi önceleyerek tarım politikalarını bu doğrultuda geliştiriyoruz. Tarım arazilerinin bölünmesini önledik, büyük ovaları koruma alanı ilan ettik, Tarım Sigortası TARSİM'i getirdik.

Toplulaştırma, sulanan tarım arazilerini artırma ve modern sulama sistemlerini yaygınlaştırma gibi yapısal dönüşümlere ağırlık verdik. Sınırlı üretim alanlarımıza rağmen akıllı sulama yatırımları, AR-GE faaliyetleri ve mekanizasyon kullanımını yaygınlaştırarak verim ve kaliteyi yükselttik. Böylelikle hem halkımızın gıda arz güvenliğini sağladık hem de tarımsal ürün ihracatımızı artırdık. Başta Tarım Kanunu olmak üzere yaptığımız yasal düzenlemeler, piyasa regülasyon faaliyetleri ve sağladığımız tarımsal desteklerle önemli değişimlere imza attık. Tarım ve orman sektörünü bütün paydaşlarıyla birlikte sürdürülebilir üretim altyapısına kavuşturduk.

Muğla - Mandalina Bahçesi

Tarıma Verilen Desteklerde Rekor Üstüne, Rekor Kırdık

Muğla'da ayrılan tarımsal destek ödemeleri 21 yılda

22 KAT ARTIŞ

2002 15,7 Milyon TL

2023 106 Milyon TL

2003-2023 Yılları Arasında Muğla İline 4,6 Milyar TL Bitkisel Üretim Desteği Verdik.

2002 15 Milyon TL

2023 106 Milyon TL

Prim ödemelerini artırdık, Üretimi katladık.

2002 2,5 Milyon TL

2023 9 Milyon TL

21 yılda Muğla iline toplam

1 Milyar TL
prim desteği verdik.

Mazotun Yarısı Sizden, Yarısı Bizden

- 2016 yılından itibaren **Mazot maliyetinin %50'sini** destek olarak üreticilerimize ödüyoruz. Ürün bazında mazot tüketimleri ve maliyetini her üretim sezonunda hesaplayarak maliyetin yarısını üreticilere destek olarak veriyoruz.

Gübrede KDV'yi Kaldırdık

- Gübrede %18 olan KDV **10 Şubat 2016** tarihli Resmî Gazetede yayınlanan düzenleme ile kaldırılmıştır.
- Tarımsal üretim faaliyetinde bulunan Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı üreticilerimize havza bazlı destekleme kapsamında gübre destekleme ödemesi yapılmaktadır.
- Ayrıca, ülkemiz kaynakları kullanılarak yerli imkânlarla üretilen organik gübre kullanımının artırılması için gübre desteğine ilave olarak; organik ve organomineral gübre kullanan çiftçilerimize 2019 üretim yılından itibaren organik ve organomineral gübre desteği verilmeye başlanmıştır.

Mazot ve Gübre Destek Ödemelerini Öne Çektik ve Artırdık

- Mazot ve gübre destek ödemelerini **6 ay öne çekerek 2023 Mart ayı yerine 2022 yılında ödemeye başladık**. Böylece çiftçilerimiz, ekim döneminde girdi maliyetlerini düşünmeden üretim yapabilecekler.
- Mazot desteği ödemelerini, ürün bazında **%130-395** arasında değişen oranlarda artırdık.
- Mazot maliyetinin %50'sini destek olarak üreticilerimize ödemeye devam ediyoruz.

2003-2023 döneminde;

890,9 Milyon TL

Mazot desteği ödedik.

572,7 Milyon TL

Gübre desteği ödedik.

Meralarımızı Islah Ediyor, Yem Bitkileri Üretimini Destekliyoruz

Mera, yaylak ve kışlaklarda ot verimini ve kalitesini artırarak daha verimli bir hayvansal üretim için mera islah çalışmalarına büyük önem verdik. Bu bağlamda 2002-2023 yılları arasında;

28.979
dekar alanda

toplam
26 adet

Çayır Mera Islah ve
Amenajman Projesi
uygulanmıştır.

Yem bitkileri desteklemeleri kapsamında;
2002-2022 yılları arasında toplam

147,9 Milyon TL ödeme yapılmıştır.

Sertifikalı Tohum ve Fidan Destekleriyle Verim ve Kaliteyi Yükselttik

- Sertifikalı tohum ve fide/fidan kullanımı ve üretimi destekleniyor.
- Yurt içinde üretilip sertifikalandırılan ve yurt içinde satışı gerçekleştirilen sertifikalı tohumluklara 2005 yılından itibaren sertifikalı tohum kullanım desteği ile sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği, 2008 yılından itibaren sertifikalı tohum üretim desteği ve 2016 yılında itibaren sertifikalı fidan üretim desteği verilerek Ülkemiz çiftçileri desteklenmektedir.

Muğla İline

1,5 Milyon TL

sertifikalı **tohum kullanım** desteği,

178 Bin TL

sertifikalı **tohum üretim** desteği,

6,3 Milyon TL

sertifikalı **fidan/fide ve standart fidan kullanım** desteği ödemesi yapmıştır.

Küçük Aile İşletmelerini Destek Kapsamına Aldık

- Tarımda küçük aile işletmelerini yalnız bırakmadık, 2016 yılında destek kapsamına aldık. 5 dekar ve altı arazisi olan meyve, sebze, süs bitkisi, itri-tıbbi-aromatik bitki yetiştiricilerine dekar başına 200 TL destek veriyoruz.

Tarım Arazilerimizi Koruyoruz

- Sınırları belirlenen 440 ovaımızı sit alanı ilan ettik. Böylece bu ovaların etkin korunmasını sağladık.
- Ülke bütününde arazi kullanım planlaması çalışmalarını başlattık. Böylece Mutlak Korunacak Tarım Alanları (Mutlak Tarım Arazisi, Özel Ürün Arazisi, Dikili Tarım Arazisi) ve yatırımcılar için alternatif alanlar belirlenecek.
- İhtilafli, hisseli veya göç gibi sebeplerle ekilemeyen tarım arazileri ekilecek, kiralari mülk sahiplerine verilecek.
- 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında 72 ilde toplam **440 adet büyük ova sit alanı** olarak koruma altına alınmıştır.
- Koruma altına ova sayısının toplam 500'e çıkarılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Hayvancılığımız Desteklerle Büyümeye Devam Ediyor

• Büyükbaştan küçükbaşta, besiden süte, yemden arıcılığa kadar birçok alanı destek kapsamına aldık.

SON 21 YILDA MUĞLA İLİNDE HAYVANCILIK DESTEĞİNİ 115 KATINA ÇIKARDIK

2002

941 Bin TL

2023

203 Milyon TL

Bu dönemde Muğla iline toplam **5,22 Milyar TL** hayvancılık desteği verdik.

Hayvancılıkta Yeni Desteklerle Üretimi Teşvik Ettik

4 ay ve üzeri yaşta işletmede bulunması şartı ilk kez destekleme kapsamına alınarak buzağı ve malak kayıplarının önlenmesini amaçladık.

Buzağı başına

750-2.100 TL

Malak başına

1.000-1.600 TL

Dişi manda başına

1.000-1.600 TL
destek sağlıyoruz.

Üretici Örgütleri üzerinden ödenen Hayvancılık Desteklerinin doğrudan üreticilere ödenmesini sağladık. Üretici Örgütlerine tarımsal desteklerden ödenen hizmet bedellerini artırdık, örgütlenmeyi desteklemeye devam ettik.

Muğla'da Bir İlk'i Gerçekleştiriyoruz, Tarıma Dayalı İhtisas Süt Organize Sanayi Bölgesinin Kurulumunu Başlattık

•Muğla ili Seydikemer ilçesinde "Süt Organize Tarım Bölgesi"nin imar planları çalışmasına başladık.

•1152 dekar alanda kurulacak Süt Organize Tarım Bölgesi'nde 25.000 sağmal büyükbaş hayvan kapasiteli 117 adet süt işletmesi ve 3 adet sanayi tesisi faaliyet gösterecek,

•Proje ile 2.500 kişi iş sahibi olacak.

Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesi Kapsamında

- **İpekböceği yatırımlarının desteklenmesi kapsamında;** tekli besleme evi inşaatı, makine, alet-ekipman alımı ile dut bahçesine ilişkin 2 adet yatırım talebi onaylanarak 240.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.
- **Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesi**
MUĞLA İlinde makine ekipman alımına 1.737.827 TL, hibe ödemesi yapılmıştır.
- **Arı Ürünlerinin Üretimini Yaygınlaştırma Projesi** kapsamında %50 hibe şeklinde 15 yetiştiriciye 183.675 TL ödeme yapılmıştır.

Küçükbaş Hayvancılığı Yeni Destek ve Projelerle Daha da Geliştiriyoruz

- Küçükbaşa verilen destekleri her yıl artırdık. Anaç koyun-keçi desteğini 50 TL/baş iken, 100 TL başa çıkardık.
- Küçükbaş sütüne daha fazla prim desteği ödüyoruz.
- Koyun ve keçi yetiştiricilerimizin suru yöneticisi (çoban) ihtiyacını karşılamak için "Sertifikalı Sürü Yöneticisi Programını" başlattık.
- Sürü yöneticisi (çoban) için kurslar düzenliyor, başarılı kursiyerlere sertifika veriyoruz.
- Sertifikalı Sürü yöneticisi (çoban) çalıştıran ve çobanının SGK primlerini yıl içinde 5 ay ödeyen işletmelere yılda 30.000 TL destek veriyoruz.
- Anaç koyun keçi sayısını artırmak için 2019 yılında ilk kez 100 TL/Baş olarak verdiğimiz sürü büyütme desteğini 200 TL/başa çıkardık
- 2023 yılında küçükbaş hayvan desteğinde

Suni Tohumlama ile Hayvansal Üretimi Artırdık

- Hayvan ıslahında en etkili yöntem olan suni tohumlama çalışmalarına hız verdik.
- Muğla İlinde son 11 yılda toplam 750.872 adet suni tohumlama yapılmasını sağladık.
- Böylece, yüksek verimli saf sığır ırklarının sayısını artırdık, daha verimli hayvansal üretimi tesis ettik.

TİGEM'in Ürettiği Kaliteli

Tohumluk ve Damızlıkları Üreticimize Ulaştırdık

Son 22 yılda; **17.763 ton hububat** ve **306 ton yem bitkisi tohumu** çiftçilerimizle buluşturulmuştur.

Sertifikalı tohumluk kullanımını yaygınlaştırmak ve tohumluğa kolay ulaşımı sağlamak amacıyla Muğla'da **4 adet TİGEM bayisi** oluşturulmuştur.

Damızlık yetiştiricilerine **2.710 baş damızlık büyükbaş** ve **336 baş damızlık küçükbaş** satışı gerçekleştirilmiştir.

Genç Çiftçi Projesi kapsamında 1.727 baş büyükbaş ve 4.680 baş küçükbaş dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Üretici Şartlarında Sözleşmeli Küçükbaş Hayvancılık Projesi (300 Koyun Projesi) kapsamında **252 baş küçükbaş damızlık** satışı gerçekleştirilmiştir.

TMO Politikaları ile Çiftçimizin Yüzü Güldü

Toprak Mahsulleri Ofisi ile Muğla ilinde son 21 yılda 22 bin ton ürün alımı yaptık. Üreticilerin ürün bedellerini 10-15 gün gibi çok kısa bir surede hesaplarına aktardık. ÜRETİCİNİN ALIN TERİNİ ZİYAN ETMEDİK. Uygulamaya başladığımız randevulu sistem ile çiftçimizin günlerce sıra beklemesini önledik.

Güvenilir Gıda Sistemini Hayata Geçirdik

Tarladan sofraya güvenilir gıda sistemini hayata geçirerek, halkımızın yediğini içtiğini bilmesini sağladık. Denetçi ve denetim sayılarını artırarak gıda üretiminde halk sağlığını tehlikeye atacak aksaklıkları daha doğmadan önledik. Gıda mevzuatımızı, AB gıda mevzuatı ile uyumlaştırdık, ülkemizin her yerindeki vatandaşımızın tarladan sofraya güvenilir gıda tüketmesini sağladık.

Gıda Üretim ve Satış Yerlerine Yönelik Denetimleri Artırdık

Muğla ilinde 2002 yılında 12 olan gıda denetçisi sayısını, 2023 yılında 215'e çıkarttık. Gıda denetim sayısını ise, 2002 yılında 671 adetten, 2023 yılında 20.956 adede çıkarttık. Halkımızın 24 saat arayarak ihbar ve şikâyetlerini bildireceği, bilgi alıp taleplerini iletebileceği 174 ALO GIDA HATTI'ni faaliyete geçirdik.

Kırsal Kalkınma Hamlesini Başlattık

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı

- 2006-2023 yılları arasında MUĞLA iline tamamlanan 195 proje ve devam eden projeler için ulusal kaynaklardan 51,9 milyon TL hibe desteği verdik.

118,5 Milyon TL

tutarında yatırım faaliyete geçmiştir.

1.941 kişinin

istihdamına katkıda bulunulmuştur.

Tarım Sigortası İle Çiftçimiz Güvenle Üretim Yapıyor

- Doğal afetlerden etkilenen üreticilerin mağduriyetlerini gidermek üzere 70 yıllık bir rüya olan Tarım **Sigortaları uygulamasını 2006 yılında başlattık**. Her yıl çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kapsama
- alınacak riskleri, ürünleri, bölgeleri ve prim desteği oranlarını belirliyoruz.
- Doğal afetlere karşı üreticinin emeğinin koruyucusu olan Tarım Sigortasıyla **sigorta poliçesi bedelinin %50-67'sini karşılanmaktadır**. Bu oran;
  - Açık alanda yetişen meyvelerde don riski için %67,**
  - Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortasında %60 (2022 yılı için %70),**
  - Gelir Koruma Sigortası için %60'tır.**

Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi

- 2020 ve 2022 yıllarında proje başına 100 Bin TL, 2023 yılında proje başına 250 Bin TL hibe desteği verilmiştir.
- 2020-2023 yılları arasında 14 Projeye 1,8 Milyon TL hibe desteği verilmiştir.
- 2,0 Milyon TL tutarında yatırımın faaliyete geçmesi sağlanmıştır.

Tarım Sigortalarının Kapsamını Geniřlettik Yeni Uygulamaları Başlattık

Gelir Koruma Sigortası

- 2022-2023 üretim sezonunda buğday ürünü için pilot olarak Konya ilinde uygulanan Gelir Koruma Sigortası, 2023-2024 üretim sezonunda ülke genelinde uygulanacaktır.

Bütün Sigorta Branřlarında

- İlk defa “Şehit Yakını ve Gaziler” için %5 oranında indirim getirildi. Kadın çiftçi indirimi %5’ ten %10’ a, genç çiftçilerde yaş sınırı 30’dan 40’a çıkarıldı.

Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası

- Kuru tarım alanlarında yetiştirilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek ve yeşil mercimek ürünleri ile bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarında, dolu paketi dışındaki; kuraklık, don, sıcak rüzgar, sıcak hava dalgası, aşırı nem, aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışları teminat kapsamına alındı.

Bitkisel Ürün Sigortası

- Dolu riski tarife fiyatında toplam 134 ünde %5-%15 arasında, buğday tarife fiyatında %6, kivi, erik ve kayısı ürünlerinde müşterek sigorta oranlarında %5-%10, buğday ürünü tarife fiyatında % 6 oranlarında indirimler yapıldı.

Bütün Hayvan Hayat Sigortalarında

- Dar kapsamlı tarifeye “Terör, Grev, Lokavt, Kargaşa, Halk Hareketleri” teminatı isteğe bağlı ek teminat kapsamına alındı.

Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası

- Tarife fiyatında süt sığırlarında %6, besi sığırlarında %5 indirim yapıldı. %15 olan yavru atma bedeli %20’ ye çıkarıldı. İlk defa olarak yenilenebilir enerji kaynağı aktif biyogaz enerjisi üretimi yapan büyükbaş hayvancılık işletmeleri için % 5 indirim uygulaması getirildi.

Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası

- “**Ek Hastalıklar**”, uçurumdan yuvarlanma, kurt parçalaması vb.” hasarlar için müşterek sigorta oranı %30’ dan %20’ ye düşürüldü.

Kümes Hayvanları Hayat Sigortası

- Kapalı sistemde üretim yapılan, bio-güvenlik ve hijyen tedbirleri alınmış tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları ile açık ve yarı açık sistemde yetiştirilen kümes hayvanları için ölüm riski; İhbarı mecburi hayvan hastalıklardan, Pullorum ve Kanatlı Tifosu (Tavuk Tifosu) hastalıkları, her türlü kaza ve zehirlenmeler ile doğal afetler, yangın ve infilak riskleri teminat kapsamına alındı.

Sera Sigortası

- Dar kapsamlı tarifeye “Terör, Grev, Lokavt, Kargaşa, Halk Hareketleri” teminatı isteğe bağlı ek teminat kapsamına alındı.

Su Ürünleri Hayat Sigortası

- Tarife fiyatlarında %10 indirim yapıldı. Terör, Grev, Lokavt, Kargaşa, Halk Hareketleri” teminatı isteğe bağlı ek teminat olarak teminat kapsamına alındı.

Arcılık Sigortası

- Fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, taşıt çarpması, sel ve su baskını, vahşi hayvan saldırısı, kovanların nakliyesi esnasında; çarpma, çarpışma, devrilme, yanma vb. nedeniyle doğrudan uğradığı zararlar teminat kapsamına alındı.

Doğal Afetlerde Borç Ertelemeleri Yenide Düzenlendi

- T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretim Dair hazine faiz destekli işletme ve/veya yatırım kredisi kullanılan çiftçilerimizden, krediye konu ekilişleri, ürünleri, hayvan varlıkları, tesisleri veya seraları, 1 Ocak 2024 tarihinden 31 Aralık 2026 tarihleri arasında meydana gelebilecek doğal afetlerden zarar gören üreticilerin, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan kredi borçları ertelenebilecektir ya da taksitlendirilebilecektir.

2003-2023 Yılları Arasında Muğla İline 14,9 Milyar TL Tarımsal Destek Verdik

- Üretimden hasada, işlemeden satışa her aşamada üreticimizi destekledik. Gübre ve yemde KDV'yi kaldırdık, mazot maliyetinin yarısını desteklemeye başladık.
- Sertifikalı tohum ve fidan kullanımını ve üretimini destekliyoruz.
- Genç çiftçilere hibe desteği sağlıyor, kırsal kalkınma destekleri ile tarımsal üretim tesislerinin kurulmasına %50 hibe veriyoruz.
- Tarımsal kredilerde faizleri düşürdük, tarımın birçok alanında üreticilerimize sıfır faizli kredi sağladık.
- Verdiğimiz destekler ve yürüttüğümüz projeler ile hem bitkisel üretimi hem de hayvancılığı geliştiriyoruz, planlı ve kendimize yeterli üretimi hedefliyoruz.
- Arazi toplulaştırma, güvenilir gıda, işletme bazlı danışmanlık sistemi, eğitim-yayım, tarımsal sigorta ve daha birçok alanda ürettiğimiz yenilikçi çözümlerle daha verimli bir zirai hayat inşa ettik, etmeye de devam ediyoruz.

Muğla İlinde Tarım Büyüyor ve Gelişiyor

Sağlanan destekler ve yapılan çalışmalarla, Muğla ilinin tarımsal üretim değeri 8,3 katına çıktı.

8,3 KAT ARTIŞ

TARIMSAL ÜRETİM DEĞERİ

2002		954 Milyon TL
2020		7,9 Milyar TL

TARIMSAL HASILA

2004		1,3 Milyar TL
2022		25,9 Milyar TL

Muğla İlinde Hayvan Sayısında Önemli Artışlar Sağlandı

Büyükbaş Hayvan Sayısı

Küçükbaş Hayvan Sayısı

Arı Kovanı Sayısı

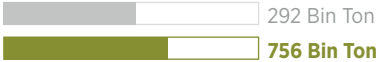

Süt Üretimi

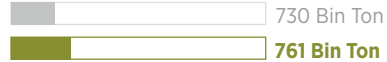

Bitkisel Üretim Miktarında Önemli Artışlar Sağlandı

Meyve

Sebze

2003-2023 Yılları Arasında

Baraj, Sulama ve Su İşleri Alanında 15,8 Milyar TL Yatırım Yaptık

124 adet tesis hizmete alınmıştır. Bu tesislerin;

Taşkın Koruma Tesisi

70

Sulama Tesisi

20

Hes Tesisi

10

Baraj

8

Arazi Topplulaştırma ve TİGH

1

- Yıllık **14,66 milyon m³** içme ve kullanma suyu temin edilerek 780.338 kişiye içme ve kullanma suyu sağlanmıştır.
- Baraj depolama kapasitesi **480,07 milyon m³** hacmine ulaşmıştır
- Gölet depolama kapasitesi **2,76 milyon m³** hacmine ulaşmıştır.
- Toplam 143.969 dekar arazi sulamaya açılmış ve yıllık **1.354.913.800 TL** zirai gelir artışı sağlanmıştır.
- Toplam 106.150 dekar alanda **ATTİGH** tescilli yapılmıştır.
- 78 yerleşim yeri** ve 35.527 dekar arazi taşkınlardan korunmuştur.
- Hydroelektrik enerji üretimi yıllık **0,95 milyar kWh**'tir.

Muğla'yı Barajlarla ve Göletlerle Donatıyoruz

2003 yılından bugüne kadar **8 baraj** ve **8 gölet** tamamlanmış olup, toplamda **483 Milyon m³** biriktirme hacmine ulaşılmıştır.

Halkımızı Ve Toprağımızı Taşkınlardan Koruduk

2003 yılından bugüne kadar tamamlanan **70** dere ıslahı ile **77 adet** yerleşim yeri ve **35.527** dekar arazi taşkınlardan korunmuştur.

Parçalı Tarım Arazilerimizi Birleştiriyoruz Toprak Kaybını Önüyoruz

2003 yılından bugüne kadar **1 adet ATTİGH** tamamlanmış olup, toplamda 106.150 dekar alanda arazi toplulaştırma tescilli yapılmıştır.

Topraklarımızı Suyla Buluşturuyoruz

2003 yılından bugüne kadar **20 sulama tesisi** tamamlanmış olup, toplamda 94.545 dekar, kısmi olarak 49.424 dekar arazi olmak üzere toplam 143.969 dekar arazi sulamaya açılmıştır. Böylece çiftçilere yıllık **1,4 milyar TL** zirai gelir artışı sağlanmıştır.

İçmesuyunu Sorun Olmaktan Çıkardık

2003 yılından bugüne kadar tamamladığımız içmesuyu tesisleri ile **780.338 kişinin** ihtiyacını karşılayacak olan, yıllık **14,66 milyon m³** içmesuyu temin ediyoruz.

Muğla Artık Daha Yeşil Daha Yaşanabilir

Daha Yeşil

Daha Yaşanabilir

Muğla ilinin ormanlık alanı **832.896 hektar** olup, yüzölçümünün **%68'i ormandır**. Ağaçlandırma çalışmaları kapsamında; 2003-2023 yılları arasında 116.743 hektar alanda

510.070.404 adet
fidan toprakla buluştu

127.266.062 adet
fidan ürettik

Sosyal Ağaçlandırma Projemiz Kapsamında

2003-2023 yılları arasında okul bahçesi, üniversite kampüsü, ibadethane bahçesi, mezarlık ve hastane bahçeleri gibi alanlarda sosyal ağaçlandırma kapsamında toplam **84.512 adet fidan** toprakla buluşturulmuştur.

Ayrıca 355 km karayolu ve köy yolu kenarına **177.797 adet fidan** dikilerek karayolu ağaçlandırılması yapılmıştır.

Bal Ormanları, Orman Parkları ve Ekoturizm Alanları Kurduk

2003-2023 yılları arasında

- **91 adet orman parkı (mesire yeri) kurulmuştur.**
- **18 adet bal ormanı kurulmuştur.**
- **3 adet ekoturizm alanı ve parkuru tesis edilmiştir.**

Doğaya Gözümüz Gibi Bakıyoruz

2003-2023 yılları arasında Muğla iline toplam 93,2 milyon TL yatırım yaptık. Muğla ilimizde toplam 62 adet korunan alan ve avlak sahasıyla halkımızı tabiatla buluşturuyoruz. Korunan alanların yönetim planlarını oluşturuyor, korunan alanlarımız içerisinde, açık alan düzenlemesi, peyzaj projeleri, alt ve üst yapı projeleri, değişen ve gelişen koşullara göre ihtiyaç duyulabilecek revizyon çalışmalarını yapıyoruz.

Orman Köylümüzün Yanındayız

Orman köylerinde yaşayan vatandaşlarımızın kalkındırılmalarına katkıda bulunmak için kredi-hibe desteğinde bulunuyoruz. ORKÖY destekleri faizsizdir ve destek tutarının %20'si hibedir. Bu kapsamda 2003-2023 döneminde; orman mahallelerinde yaşayan 5.100 aileye 425.825.432 TL. ferdî proje kredi ve hibe desteği sağlanmıştır.

Vatandaşlarımızın Ek Gelir Elde Etmelerini Sağlıyoruz

5000 Köye 5000 Gelir Getirici Orman Projesi kapsamında 2023 yılı sonuna kadar 193 mahallede 1.089.489 adet gelir getirici fidan dikilmiştir.

2018-2023 yıllarında 20 mahallede Tıbbî Aromatik Bitki Bahçesi kurulmuş ve 44.025 adet fidan dikilmiştir.

Yaban Hayatını Koruyor, Kolluyoruz

Tabii hayatın desteklenmesi amacıyla ülkemizde yer alan üretim istasyonlarında memeli ve kanatlı hayvanlar ile alabalık üretiyor ve doğaya salıyoruz. Yaban hayatının devamı için zorlu kış şartlarında yaşam mücadelesi veren yaban hayvanları için 2003-2023 döneminde tabiata **75.236 kg yem** bıraktık.

MUĞLA'DA İHRACAT 1,073 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

*2023 yılında gerçekleşen ihracat.

1.5 Milyar \$

Eximbank
Tarafından Verilen
Destek Tutarı

14.972

Esnaf ve Sanatkara

2,6 Milyar TL

Faiz İndirimli
Kredi Kullanımı
Sağlandı

941

Firma

55,2 Milyon TL

İhracata Yönelik
Devlet Yardımı

Farklı düzeylerdeki yatırımcılara verilen desteklerle Muğla'nın dış ticaret hacminde büyük artış sağlandı. Pazardaki çeşitlilik hem üreticinin hem tüketicinin yüzünü güldürüyor.

Muğla ilinden yapılan ihracat, 2023 yılında 2002 yılına göre %2607,9 artarak 1.073 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2002 - 2023

ticaret

Ticarette YENİ DÖNEM

Dış ticaret hacmi büyümeye devam ediyor.

Ticaret erbabımızın, esnafımızın, üreticimizin rekabet gücünü ve finansmana ulaşma imkânlarını artırmak, uluslararası pazarlara açılmasını sağlamak amacıyla birçok projeyi ve dijital uygulamaları bürokrasiyi azaltacak şekilde hızla hayata geçiriyoruz.

Dış Ticaret ve İhracat Destekleri

- Muğla ilinden yapılan ihracat, 2023 yılında 2002 yılına göre %2607,9 artarak 1.073 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.
- Muğla ilinden yapılan ihracat, 2023 yılında bir önceki yıla göre %5,8 artarak 1.073 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

- Muğla iline ait ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2023 yılında 2002 yılına göre 24,4 puan artışla %231,6 olarak gerçekleşmiştir.

- Muğla iline yapılan ithalat, 2023 yılında 2002 yılına göre %2323,2 artarak 463 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.
- Muğla iline ait ihracatın ithalatı karşılama oranı 2023 yılında %231,6 olarak gerçekleşmiştir.
- Muğla iline yapılan ithalat, 2023 yılında bir önceki yıla göre %17,7 artarak 463 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.
- Muğla ilinde 1 Kasım 2002- 31 Aralık 2023 tarihleri arasında Eximbank tarafından verilen destek tutarı 1.505.715.573 USD'dir.
- Bakanlığımız verilerine göre Muğla iline Bakanlığımızca verilmiş ihracata yönelik devlet yardımları 1 Ocak 2013 - 31 Aralık 2023 tarihleri arasında 941 firmaya 55.271.225,31 TL olmuştur.

- Muğla ilinde 2016-2022 yılları arasında 13 adet Dış Ticaret Bilgilendirme semineri düzenlenmiş olup bu seminerlere toplam 1.462 kişi katılmıştır. Muğla ilinde 2023 yılında gerçekleştirilen eğitim programlarına toplamda 194 kişi katılmıştır.
- Muğla'da Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde İhracat Destek Ofisi bulunmakta olup faaliyetlerine devam etmektedir.
- 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Muğla ilimizde aktif ve tamamlanmış URGE projesi bulunmamaktadır.
- Hizmet ihracatının artırılmasına yönelik olarak yürütülen devlet yardımı programları kapsamında 1 Kasım 2002-31 Aralık 2023 tarihleri arasında Muğla ili özelinde 17 firmaya toplam 8.400.933 TL ödeme yapılmıştır.

İç Ticaret, Esnaf, Sanatkar ve Kooperatifler

- Muğla ilinde faaliyet gösteren 36 adet Esnaf ve Sanatçılar Odası bulunmaktadır. Bu odalara kayıtlı 46.357 adet esnaf ve sanatkar bulunmaktadır.
- Muğla ilinde esnaf ve sanatçılar ile gerçek kişi tacirlere Covid-19 pandemisi nedeniyle ekonomik faaliyetleri olumsuz etkilenen ticaret erbabının mali kayıplarını telafi etmek amacıyla 2020 - 2023 tarihleri arasında verilen, gelir kaybı ve kira destekleri ile 3.000 TL ve 5.000 TL tutarlı hibe destekleri tutarları aşağıdaki gibidir:

Destek Türü	Onaylanan Başvuru Sayısı	Verilen Destek Tutarı (TL)
Gelir Kaybı Desteği	22.825	90.761.000
Kira Desteği	3.732	9.077.076
3.000 TL ve 5.000 TL Destekleri	29.165	95.195.000

- Muğla ilinde, 29 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 14.972 esnaf ve sanatkârın kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla kullanılan kredilerde yaklaşık 3.606.815.594 TL tutarında kredi bakiyesi bulunmaktadır.
- Muğla ilinde, esnaf ve sanatkârın kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla kullanılan kredilere ilişkin 2002-2023 yıllarına ait karşılaştırmalı tablo aşağıdadır:

Esnaf ve Sanatkarlara Kullanılan Faiz İndirimli Kredilere İlişkin Veriler (2002-2023)

Yıl	Kredili Esnaf ve Sanatkar Sayısı	Kredi Bakiyesi (Bin TL)	Yıl İçi Kredi Kullanım Tutarı (Bin TL)
2002	3.370	3.370	85
2023*	14.972	3.606.815	2.667.503

29.12.2023 tarihi itibarıyla.

- Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) kapsamında ilk uygulama olarak kadınların kooperatifleşmeye yönelik çabalarını desteklemek amacıyla ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatiflere finansman desteği sağlanmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, 2020- 2023 tarihleri arasında Muğla'da 4 kooperatif tarafından hayata geçirilen projeler için verilen destek tutarı 421.821 TL'dir.
- Muğla ilinde 1 Kasım 2002 tarihinde 5.516 şirket, ticari işletme ve şube bulunmaktayken 31 Aralık 2023 tarihinde 38.222 şirket, ticari işletme ve şube bulunmaktadır.
- Sebze ve Meyve ticareti kapsamında Muğla ilinde 1 Ocak 2014-1 Ocak 2024 tarihleri arasında Hal Kayıt Sistemine 30.590.082 bildirim yapılmış olup Türkiye genelindeki tüm bildirimlere oranı %1,8860. İlde 5 adet toptancı hali bulunmaktadır.
- Tacir, esnaf ve çiftçilerin ekonomik değeri haiz tüm taşınır varlıklarını teminat göstererek finansmana erişimini kolaylaştıran Taşınır Rehni Sicil Sistemi (TARES) kapsamında Muğla ilinde 857 tescil işlemi gerçekleştirilmiş, 5 Milyar TL, 120 Milyon USD, 92 Milyon EURO güvence tutarı karşılığında finansman imkânı sağlanmıştır.

Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi

210 ADET

Tüketici Hakem Heyeti faaliyet göstermektedir.

BAŞVURU

Islak imza, mobil imza veya güvenli elektronik imza kullanma zorunluluğu kaldırıldı.

48.166 ADET

Başvuru karara bağlanmıştır.

7 GÜN 24 SAAT

TÜBİS (Tüketici Bilgi Sistemi) ile tüketici hakem heyetlerine kolay başvuru yapılabilmektedir.

- Tüketiciler ile satıcı ve sağlayıcılar arasındaki uyumsuzlukların mahkemeye yansımadan masrafsız, hızlı ve kolay bir şekilde çözüme bağlanması amacıyla her il ve ilçede en az bir tane olmak üzere toplam 210 adet tüketici hakem heyeti faaliyette gösterilmektedir. Tüketici haklarının korunması konusunda lokomotif görevi üstlenmiş olan hakem heyetlerimize yapılan başvurular hızlı bir şekilde çözüme ulaştırılmaya devam ediyor. 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren TÜBİS (Tüketici Bilgi Sistemi) üzerinden vatandaşlarımıza e-Devlet üzerinden tüketici hakem heyetlerine 7 gün 24 saat kolaylıkla başvurabilmekte ve süreçleri takip edebilme olanağı sağlanmıştır. Başvuru aşamasında ve sonrasında ıslak imza, mobil imza veya güvenli elektronik imza kullanma zorunlulukları da kaldırılmıştır. Bu kapsamda 2017-2023 yılları arasında Muğla ilinde tüketici hakem heyetlerinde 48.166 adet başvuru karara bağlanmıştır.
- Kasa fiyatının etiket fiyatından yüksek olması başta olmak üzere, fiyat etiketine ilişkin denetimler 81 Ticaret İl Müdürlüğü aracılığıyla yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2017-2023 yılları arasında Muğla ilinde perakende ticarete tüketicilerimizin aldatılmaması, yanıltılmaması amacıyla gerçekleştirilen fiyat etiketi ve gramaj denetimlerinde 3.346 adet firmada 41.849 adet ürün denetlenmiştir.

Bakanlığımız; tekstil, ayakkabı, oyuncak, kırtasiye, deterjan, çocuk bakım ürünleri gibi geniş bir tüketici kitlesi tarafından günlük hayatta kullanılan ürünlerin güvenliğinin sağlanması amacıyla 2011 yılı haziran ayından bu yana piyasa gözetimi ve denetimi (PGD) faaliyetleri yürütmektedir. 2011-2023 yıllarını kapsayan dönemde ülke çapında gerçekleştirilen PGD faaliyetlerinde rehberlik ve bilgilendirme çalışmaları da dâhil olmak üzere yaklaşık 36.000 işletmede 46.000 parti ürün denetlenmiştir. 2015-2023 yıllarını kapsayan dönemde; Muğla ilinde piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri çerçevesinde 322 firma ziyaret edilmiş olup, 4.829 ürün denetlenmiştir.

ÜRÜN GÜVENLİĞİ DENETİMLERİ

322

FİRMA
ZİYARET EDİLMİŞTİR.

4.829

ADET ÜRÜN
DENETLENMİŞTİR.

Kaçakçılıkla Mücadele

- Muğla ilinde, Gümrük Muhafaza birimlerince gerçekleştirilen kaçakçılıkla mücadele faaliyetleri neticesinde, 1 Kasım 2002-31 Aralık 2023 tarihleri arasında 370 olayda 160.049.712 TL değerinde kaçak eşya yakalaması yapılmıştır.

MUĞLA İLİMİZE

2002-2023 YILLARI ARASINDA TOPLAM 31 MİLYAR 20 MİLYON TL

Yatırım Yaptık

966 KM

Toplam Yol

586 KM

Devlet Yolu

380 KM

İl Yolu

463 KM

Bölünmüş Yol
Uzunluğu
(Otoyol
Dahil)

1.278.009

2023
Genişbant
Abone Sayısı

10.879

2023 Fiber Optik
Kablo Uzunluğu

2002 - 2023

ulaştırma
ve
altyapı

Ulaşım ve İletişimde Türkiye'ye Çağ Atlattık

Ülkemizi bu alanda dünyanın gıptayla baktığı bir coğrafya haline getirdik. Ulaşım ve iletişim altyapısına yapılan devasa yatırımlardan Muğla da payına düşeni aldı. Milletimizin önüne bölünmüş yollar serdik. Yüksek Hızlı Trenlerle ray üstünde güvenli, hızlı, konforlu seyahat imkanı sağladık. Uçmayı rutin hale getirdik. Denizcilikte ak listeye girdik. İnovatif ve vizyoner düşünceyle GSM ve internet altyapısını dünya standartlarının üzerine taşıdık. Yeni nesil iletişim araçlarıyla dünyayla entegre olduk.

Milas-Bodrum-Turgutreis Yolu

Muğla'nın Hızına Hız Kattık

Muğla'yı diğer şehirlere bağlayan **devlet yollarını 586 kilometreye**; ilçe, belde ve köyleri şehir merkezine ulaştıran **il yollarını 380 kilometreye uzattık**. Böylece Muğla'yı erişimi daha hızlı ve güvenli hale getirerek **Muğla'daki karayolunu 966 kilometreye ulaştırdık**.

Mevcut Bölünmüş Yolları Artırdık

Ülke geneline yayılan bölünmüş yol seferberliğinden Muğla da üst düzeyde yararlandı. Şehirde **2002** yılında **90** kilometre bölünmüş yol yapılmışken, **2002-2023** yılları arasında **373** kilometre yeni bölünmüş yol yaparak Muğla'nın toplam bölünmüş yol mesafesini **463** kilometreye çıkardık.

BÖLÜNMÜŞ YOL GÜVENLİ ULAŞIM

Balıkçı Barınaklarına Yapılan Yatırımlar Devam Ediyor

- 2002 yılı sonu itibariyle 12 “balıkçı barınağı” mevcut olup, 875 tekne kapasitesine sahiptir.
- 2002 yılı sonu itibariyle 2 olan “yat limanı” sayısı 2023 yılı sonu itibariyle 4’e ulaşmıştır.
- 2002 yılı sonu itibariyle 200 olan “yat kapasitesi” 2023 yılı sonu itibariyle 1.450’ye ulaşmıştır.

Tamamlanan Denizcilik Projeleri

- Muğla Ören Yat Limanı (YİD)
- Turgutreis Yat Limanı (YİD)

Devam Eden Denizcilik Projeleri

- Fethiye Kruvaziyer Limanı (Etüt-Proje)
- Datça Yat Limanı (YİD)

21 Yılda Karayollarında Tarih Yazdık,

Dünyanın En Modern Yollarını Asil Milletimizin Önüne Serdik

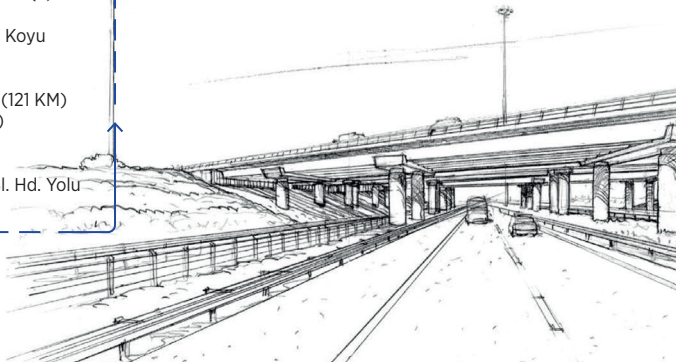
2002-2023 Döneminde Yapılan Karayolu Çalışmaları

- Aydın-Muğla-Ortaca-13. Bl. Hd. Yolu (121 KM)
- Didim Ayr.-Milas Yolu (56 KM)
- Bozburun Ayr.-Datça Yolu (49 KM)
- Gökova-Marmaris Yolu (27 KM)
- Milas-Bodrum-Turgutreis Yolu (67 KM)
- Milas-Bodrum Ayr. Güllük Yolu (6,2 KM)
- (Muğla-Marmaris) Ayr.-Okluk Koyu Yolu (16,2 KM)
- Milas-Yatağan)Ayr.-Turgut Yolu (8,7 KM)
- Karpuzlu-Labranda Yolu (18 KM)
- Yalıkavak Ayr.-Gündoğan Turistik Yolu (3,6 KM)
- Yatağan Şehir Geçişi (3 KM)
- Erköz Köprüsü Yapım İşi (35 M)
- Kavaklıdere Ayr.-Bozdoğan Yolu (5,2 KM)
- (Muğla-Marmaris) Ayr.-Okluk Koyu Güvenlik Yolları (17,4 KM)
- Marmaris Ayr.-Köyceğiz Yolu (121 KM)
- Tarihi Sarıçay Köprüsü (95 M)
- (Korkuteli-Fethiye) Ayr.-Altinyayla-Göhlisar-2. Bl. Hd. Yolu (56 KM)

- (Korkuteli-Elmalı) Ayr. Seki Yolu (52 KM)
- Fethiye Ayr.-Üzümlü Yolu (40 KM)
- Kalkan-Seydikemer-Fethiye-2. Bl. Hd. Yolu (73 KM)

Yapımı Devam Eden Karayolu Çalışmaları

- Didim(Akköy) Ayr.-Milas Yolu (73,3 KM)
- Muğla-Kale Yolu (12 KM)
- Söke-Milas) Ayr.-Labranda-Karpuzlu Yolu (17 KM)
- (Bodrum - Turgutreis) Ayr.- Yalıkavak Yolu (8,4 KM)
- Muğla-Marmaris) Ayr.-Okluk Koyu Yolu (Heyelan Islahı) (16,2 KM)
- (Korkuteli-Çavdır) Ayr.-Fethiye Ayr. (Söğüt-Seydikemer) (69 KM)
- Kalkan-Fethiye-2. Bl. Hd. Yolu (51 KM)

TAMAMLANAN KARAYOLU ÇALIŞMALARI**Aydın-Muğla-Ortaca-13. Bl. Hd. Yolu**

Toplam uzunluğu 177 KM olan yolun tamamı 2019 yılında Bölünmüş Yol Bitümlü Sıcak Karışım-
lı olarak tamamlanmış olup Muğla ilindeki uzunluğu 121 KM'dir.

Başlangıç Bitiş Tarihi 2009/2019
Proje Bedeli 1,37 Milyar TL
YOGT 22.197 Araç
Toplam Uzunluk 177 Km
Muğla ilindeki uzunluk 121 Km

DEVAM EDEN KARAYOLU ÇALIŞMALARI**Didim (Akköy) Ayr.-Milas Yolu**

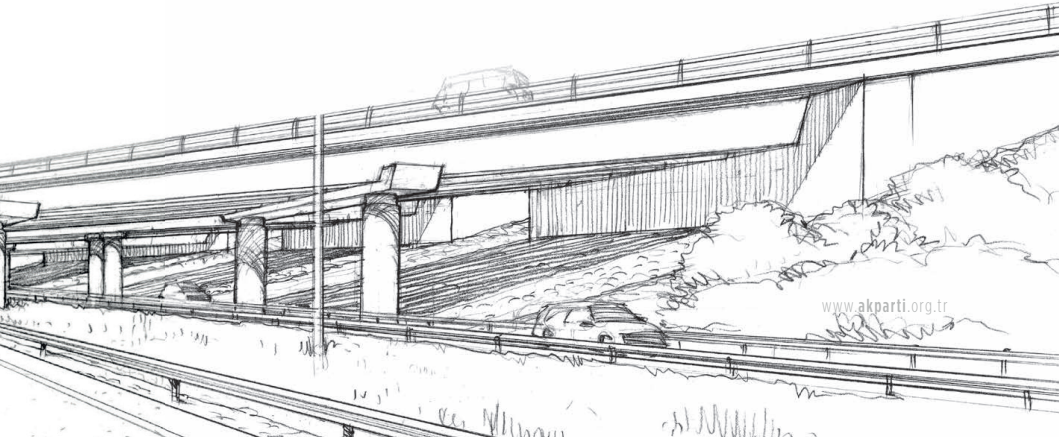
Toplam uzunluğu 73,3 KM olan bu projede önceki ihaleler bünyesinde 17,3 KM'si bitümlü
sıcak kaplamalı bölünmüş yol olarak 56 KM'si bölünmüş yol sathi kaplamalı olarak
tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Başlangıç Bitiş Tarihi 2017/2025
Proje Bedeli 680 Milyon TL
YOGT 19.952 Araç
Toplam Uzunluk 73,3 Km
Tamamlanan Yol Uzunluğu 32,4 Km

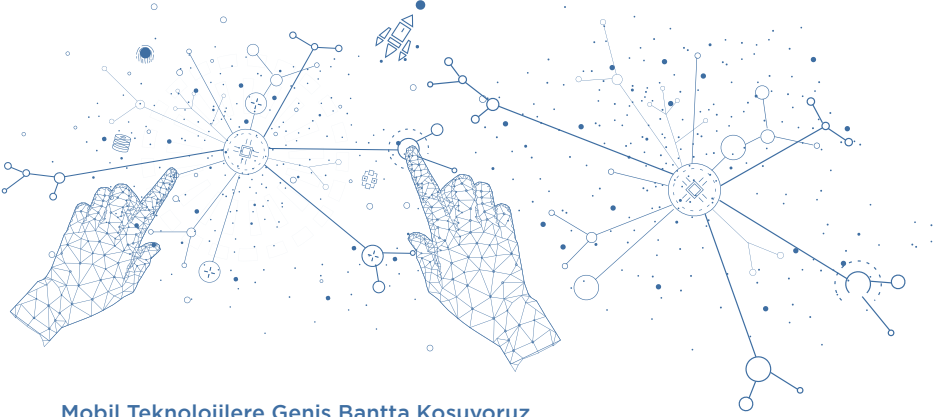
Muğla-Kale Yolu

Toplam uzunluğu 73,3 KM olan bu projede önceki ihaleler bünyesinde 17,3 KM'si bitümlü
sıcak kaplamalı bölünmüş yol olarak 56 KM'si bölünmüş yol sathi kaplamalı olarak
tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Başlangıç Bitiş Tarihi 2021/2024
Proje Bedeli 2,14 Milyar TL
YOGT 7.952 Araç
Toplam Uzunluk 74,1 Km
Tamamlanan Yol Uzunluğu 30,1 Km

Ulaşan ve Erişen Türkiye

Mobil Teknolojilere Geniş Bantta Koşuyoruz

İnşa ettiğimiz genişbant internet altyapısı sayesinde Muğla'da Genişbant Abone Sayısı 2023'te 1.278.009'a ulaştı. Daha hızlı ve ekonomik internet bağlantısı için Muğla'da 2002 öncesi 1.706 kilometre olan fiber optik kablo uzunluğunu 2023'te 10.879 kilometreye uzattık.

Elektronik Haberleşme Altyapısı Olmayan Köy, Mezra vb. Yerleşim Yerlerine Altyapı Kurulması ve İşletilmesi (Wimax)

Bu proje ile ülke genelinde sabit telefon ve internet altyapısı olmayan, kırsal kesimlerde yer alan yerleşim yerlerine ve askeri birliklere kablosuz erişim teknolojisi kullanılarak hizmetin götürülmesi amaçlanmıştır.

1 yerleşim yerine sabit telefon ve internet götürülmüştür.

Mobil Haberleşme Altyapısı Olmayan Yerleşim Yerlerine Altyapı Kurulması ve İşletilmesi

Bu kapsamda nüfusu 500'e kadar olan ve mobil kapsama bulunmayan 941 yerleşim yerini mobil kapsama altına alıyor ve 4.5 G altyapısı ile mobil genişbant internet erişimi hizmeti sağlıyoruz. Bu projede kurulacak olan 4.5 G ekipmanlarının temininde yerli ve milli baz istasyonumuz ULAK'ın kullanımı şartı da getirerek yerli ve milli üretime destek veriyoruz.

Muğla'da kapsanan yerleşim yeri sayısı: 3

Evrensel Hizmet Kanunu Kapsamında GSM Hizmeti Veren Mevcut Altyapıya Mobil Geniş Bant İnternet Hizmeti İlave Edilmesi

Bu proje ile nüfusu 500'e kadar olan ve daha önce GSM altyapısı kurulumu yapılan 1.799 yerleşim yerinde hizmetin devam ettirilmesini sağlayacağız ve 4.5 G altyapısı ile mobil geniş bant internet hizmetini götüreceğiz. Projede kurulacak olan 4.5 G ekipmanlarının temininde yerli ve milli baz istasyonumuz ULAK'ın kullanımı şartı da getirilerek yerli ve milli üretime de destek veriyoruz.

Muğla'da kapsanan yerleşim yeri sayısı: 7

Hizmette Rakip Tanımıyor

PTT'lerde yapılan işlem çeşitliliğini artırarak **755** kurum ve kuruluş ile **986** ayrı iş ve işlem yapılabilir hale getirdik.

PTT'de Hizmet Çeşitliliği Arttı

69 iş yeri ile
PTT Muğlaların
hizmetindedir.

PTTmatik Muğla'nın Dört Köşesinde

47 PTTmatik ile
7 gün 24 saat kesintisiz
hizmet sunuyoruz.

Ptt Hizmetleriyle İhtiyaç Sahiplerine Destek Oluyoruz

- e-Dekont
- Ailelere Yardım, Eğitime Teşvik, Çocuklara Destek
- Asker Aileleri PTT'de
- Öksüz, Yetim ve Asker Çocuğu Yardım Ödemeleri PTT İş Yerlerinde
- Annelere Yapılan Doğum Yardımı Ödemeleri PTT İş Yerlerinde
- PTT İhtiyaç Sahibi Kadınların Yanında
- Kronik Hastalık Yardımı Ödemeleri PTT İş Yerlerinde
- PTT SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı Emeklilerinin Yanında
- Yaşlılara ve Engellilere Kapıdan Ödeme

- Muhtaç Hanelere Elektrik Tüketim Desteği
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıf Ödemeleri PTT' de
- Doğalgaz Tüketim Desteği Ödemeleri
- Kişisel Pul ile Anılarınıza Değer Katın
- e-Devlet Kapısı
- PTT Akıllı Esnaf Projesi
- Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS)
- PTTPOS Hizmeti • PTTAVM.com
- Araç Km ve Muayene Sorgulama Hizmeti
- Araç Hasar Sorgulama Hizmeti
- Cumhuriyetimiz 100. Yılına Mektup Kampanyası

Havayolunda Büyük Dönüşüm

Muğla'da bulunan havalimanları son 21 yılda yapılan yatırımlarla birlikte artık daha fazla yolcuya hizmet veriyor. Bu artış, şehrin ekonomisine de katkı sağlıyor.

MUĞLA DALAMAN HAVALİMANI

Yeni Terminal
Açılış Yılı
2018
(Dış Hatlar)
2006
(İç Hatlar)

Terminal
Binası (m2):
244.406

Yolcu
Kapasitesi
(yolcu/yıl):
10.000.000

Şehre
Uzaklık
94 KM
(MUĞLA)

Şehre
Uzaklık
6 KM
(DALAMAN)

HAVAYOLU GÖSTERGELERİ

	2002	2023	
Uçak Trafikçi	18.358	46.094	%151 ARTIŞ
Yolcu Sayısı	2.255.074	5.247.488	%133 ARTIŞ

Pist:
3000x45 M

Apron:
57
Uçak Park Yeri

Taksiyolu:
10
Adet

MİLAS BODRUM HAVALİMANI

Yeni Terminal
Açılış Yılı

2012
(Dış Hatlar)

Terminal
Binası (m2):

110.613

Yolcu
Kapasitesi
(yolcu/yıl):

7.600.000

Şehre
Uzaklık

**75 KM
(MUĞLA)**

Şehre
Uzaklık

**18 KM
(MİLAS)**

HAVAYOLU GÖSTERGELERİ

	2002	2023	
Uçak Trafığı:	13.994	38.784	%177 ARTIŞ
Yolcu Sayısı:	1.599.568	4.056.447	%154 ARTIŞ

Pist:

2940x45 M

Apron:

83
Uçak Park Yeri

Taksiyolu:

14
Adet

2002 - 2023

yükseköğretim

MUĞLA

1

Devlet Üniversitesi

43.769

Toplam Öğrenci

13.948

Ön Lisans

26.042

Lisans

284

Profesör

229

Doçent

385

Dr. Öğretim Üyesi

364

Araştırma
Görevlisi

3.090

Yüksek Lisans

689

Doktora

487

Öğretim
Görevlisi

1.749

Toplam
Akademisyen

YENİ YÖK KONSEPTİ

2023 vizyonu doğrultusunda yenilikçi kimlik

Geçmişte kalan mücade-
leci YÖK'ten şikayetler,
Yeni YÖK konsepti ile
gerçekleştirilen uygula-
malar ve düzenlemelerle
yapılan yetki paylaşımı
ve yetki devirleri ile artık
son bulmuştur. Yüksek-
köğretim Kurulu artık
milletimize şekil veren
kurumdan milletimizin
değerlerine değer katan
ve milletimize hizmet
veren yeni bir kuruma
dönüştürülmüştür.

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

2023-2024
AKADEMİK YILI AÇILIŞ TÖRENİ

9 EKİM 2023

1992
Kuruluş Tarihi

Devlet
Tür

1.749
Akademisyen

284
Profesör

229
Doçent

385
Dr. Öğretim
Üyesi

487
Öğretim
Görevlisi

364
Araştırma
Görevlisi

43.769
Toplam
Öğrenci

689
Doktora

3.090
Yüksek Lisans

26.042
Lisans

13.948
Ön Lisans

Mesleki Eğitim Kapsamında Yapılan Çalışmalar Osب'lerde Kurulan Myo'lara Destek

- Ülkenin kalkınmasında ve istihdamın artmasında imalat sektörü kapsamındaki alt sektörler önemli rol almaktadır. "Yükseköğretimden Endüstriye Nitelikli İnsan Gücü Yetiştirme Projesi" kapsamında öğrencilerin mesleki becerilerini ileri düzeye çıkarmak, iş hayatına uyumlarını sağlamak ve işyerinde eğitimi teşvik etmek amacıyla 2017-2018 eğitim ve öğretim yılından itibaren Organize Sanayi Bölgesi içinde kurulan 16 Meslek Yüksek Okuluna öğrenci başına eğitim desteği verilmeye başlanmıştır.

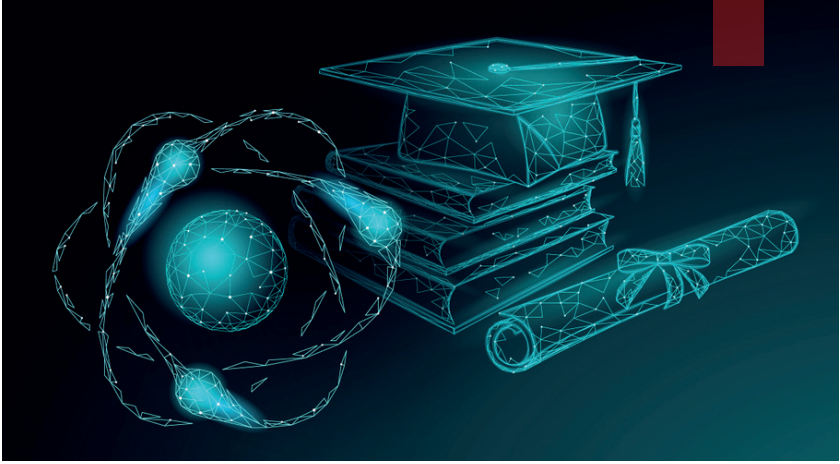
Destek verilen alanlar:

- Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi
- Biyomedikal Cihaz Teknolojisi
- Elektronik Teknolojisi
- Endüstri Ürünleri Tasarımı
- Endüstriyel Kalıpcılık
- Gıda Teknolojisi

- İklimlendirme ve Soğutma Teknolojisi
- Kaynak Teknolojisi
- Kimya Teknolojisi
- Lojistik
- Makine
- Mekatronik
- Otomotiv Teknolojisi
- Tekstil Teknolojisi
- Ayakkabı Tasarım ve Üretimi
- Dijital Fabrika Teknolojileri
- Metalurji
- Elektrik/Elektrik Enerjisi Üretim, İletim ve Dağıtım

Çeşitlilik

Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesi

Üniversiteler üstlendikleri misyon ve hedeflerini yerine getirirken uyguladıkları stratejiler ve iş birliği modelleri çerçevesinde kendilerine has kimliklere sahiptirler. Yükseköğretim sistemimizde tek tip üniversite yerine çoğulcu anlayışa uygun, çeşitlilik esaslı bir yapılanma oluşturulmuştur. Bu amaçla,

- Araştırma ve Aday Araştırma Üniversiteleri,
- Tematik Üniversiteler,
- Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversiteler,
- Mesleki Uygulama Ağırlıklı Üniversiteler

şeklinde yükseköğretim sistemimiz yeniden yapılandırılmıştır.

Misyon Farklılaştırması

Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Programı, Üniversitelerin, hem buldukları bölgeye olan katkılarını arttırmak hem de belirli alanlarda ihtisaslaşmalarını teşvik etmek amacıyla (2006 yılı ve sonrasında kurulmuş olan Üniversiteler arasından) seçilmiş olan 22 Bölgesel Kalkınma Üniversitesinin Bölgesel faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Araştırma Odaklı İhtisaslaşma Programı (Araştırma Üniversiteleri): Köklü üniversiteler arasından seçilmiş olan 23 Araştırma Üniversitesinin, araştırma odağında misyonlarının farklılaştırılmasıyla küresel anlamda daha rekabetçi bir yapı kazanmaları için çalışmalar yürütülmektedir.

Araştırma Üniversiteleri Destek Programı: Ülkemiz yükseköğretim sisteminde üniversitelere yönelik hazırlanan Araştırma Odaklı İhtisaslaşma Programına dahil olan devlet üniversitelerine Kalkınma Planı öncelikleri ve üniversitelerin yetkinlikleri dikkate alınarak üniversitelerin eşleştirildikleri alanlardaki projelerde kullanılmak üzere yıllık performans puanları dikkate alınarak Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından bütçe tahsisi yapılmıştır.

YÖK 100/2000 Doktora Projesi

Ülkemizin öncelikli alanlarındaki doktoralı insan kaynağına olan ihtiyacını karşılamak üzere, devlet üniversitelerindeki doktora programlarında öğrenim gören öğrencilere 2016-2017 Bahar döneminden başlayarak burs verilmesine ilişkin işlemler yürütülmektedir. Bir Türkiye projesi olan YÖK 100/2000 Doktora Projesi'nde belirlenen alanların dörtte üçü disiplinler arasıdır.

Robotik

Yapay Zeka

Nanoteknoloji

Sağlık ve Sosyal Bilimler Alanı

İlaç

Göç Çalışmaları

Fen ve Mühendislik

Deniz Hukuk

Aşı

Eğitimde Dijitalleşme

bu projede yer almaktadır. Programda bugün itibariyle 5 bin civarında doktora öğrencisi bulunmaktadır. Mevcut öğrencilere destek verilmeye devam edilmektedir.

YÖK'un Öncülüğünde Başlatılan Süreçler İle Gerçekleştirilen Bazı Yasal Düzenlemeler

- Kalite Kurulunun Kurulması
- Yükseköğretim Kurumlarının Misyon Farklılaşması Odaklı İhtisaslaşmasının yasal zemine kavuşturulması
- Yükseköğretim Eğitim Programları Danışma Kurulu Kurulması
- Meslek Yüksekokulları Koordinasyon Kurulu Kurulması
- MYO'ların Organize Sanayi Bölgelerinde Açılışının Teşvik Edilmesi
- İş Yeri Odaklı Eğitimin Teşvik Edilmesi
- BAP Projelerinden Tezli Yüksek Lisans ve Doktora Öğrencilerin Bursiyer Olarak Desteklenmesi
- Emekli Öğretim Üyelerinin İhtiyaç Duyulan Alanlarda Sözleşmeli Olarak İstihdam Edilmesi
- Üniversitelerde Sermaye Şirketi Statüsünden Teknoloji Transfer Ofisleri Kurulması
- 7. Yıl Ücretli Araştırma izni (Sabbatical)
- Doktora Sonrası Araştırmacı İstihdamı (Post Doc)

- YÖK'ün yükseköğretim kurumlarına yetki devri kapsamında "kurumların ikinci öğretim lisansüstü öğretim ücretlerini belirleyebilmesi"
- Hâlihazırda yılda iki kez yapılabilen Doçentlik başvurusu sayısının artması
- Eğitim öğretimde kalite çitasını yükseltmek için öğretim görevliliği için asgari şart olarak tezli yüksek lisans şartı getirilmesi
- Vakıf yükseköğretim kurumlarının mali güçlük sebebiyle faaliyet izinlerinin kaldırılması yetkisinin objektif ölçütler doğrultusunda sınırlandırılması
- Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına ödenen ücretin, Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan emsallerinden daha düşük olamayacağı yönünde düzenleme

- Vakıf üniversitelerinde ücretsiz eğitim imkânı ile ilgili düzenleme (Vakıf üniversitelerinin tüm programlarına ilk yüzde onluk dilimde yerleşen öğrenciler, YÖK kararı ile burslu olarak okutulmakta iken bu oran yasal düzenleme ile yüzde %15'e çıkarıldı. Bu sayede 2020 yılında 11 bini aşkın öğrenci daha bu düzenleme ile ücretsiz eğitim imkânına sahip olmuştur.)
- Eğitim öğretimde kalite çitasını yükseltmek için öğretim görevliliği için asgari şart olarak tezli yüksek lisans şartı getirilmesi
- 50/d statüsündeki araştırma görevlilerinin doktora eğitimlerini tamamladıktan sonra kadroda bulunma sürelerinin 1 yıl +1 yıl olmak üzere 2 yıl daha mümkün hale gelmesi
- 2547 sayılı Kanunun ek 34 üncü maddesinde düzenleme yapılarak doktora sonrası sözleşmeli araştırmacı istihdamının teşvik edilmesi

Türkiye Yükseköğretimde Cazibe Merkezi Haline Gelmiştir

Türk yükseköğretiminin cazibe merkezi haline getirilerek gelecek üniversitemizdeki uluslararası öğrenci ve öğretim elemanlarının artırılması amacıyla birçok çalışma yürütülmüştür. Bu kapsamda yükseköğretim kurumlarının yurtdışından öğrenci kabul kontenjanları ile ilgili kısıtlama kaldırılmış, Dünyada ilk defa yabancı uluslararası öğrenci burs programı oluşturulmuş, öğrenci ve öğretim elemanlarının uluslararası hareketliliği desteklenmiş ve Study in Turkey projesi hayata geçirilmiştir. YÖK tarafından yeni koronavirüs salgını sürecinde Türk üniversitelerinin yurt dışında dijital ortamlarda tanıtılması için;

Türkiye Yükseköğretimde Cazibe Merkezi Haline Gelmiştir

Türk yükseköğretiminin cazibe merkezi haline getirilerek gelen üniversitemizdeki uluslararası öğrenci ve öğretim elemanlarının artırılması amacıyla birçok çalışma yürütülmüştür. Bu kapsamda yükseköğretim kurumlarının yurtdışından öğrenci kabul kontenjanları ile ilgili kısıtlama kaldırılmış, Dünyada ilk defa yabancı uluslararası öğrenci burs programı oluşturulmuş, öğrenci ve öğretim elemanlarının uluslararası hareketliliği desteklenmiş ve **Study in Turkey** projesi hayata geçirilmiştir. YÖK tarafından yeni koronavirüs salgını sürecinde Türk üniversitelerinin yurt dışında dijital ortamlarda tanıtılması için; **“STUDY IN TÜRKİYE YÖK SANAL FUARI 2020”** gerçekleştirildi.

Sayfa Ziyareti:
259.417

Toplam:
164 Ülkeden Ziyaretçi Girişi Yapıldı

YÖK Sanal Laboratuvar Projesi

"YÖK Sanal Laboratuvar Projesi" ile

GENEL KİMYA

FİZİK LABORATUVARI
DERSLERİ SANAL
ORTAMDA VERİLMEMEYE
BAŞLANDI.

Dijital Dönüşüm Projesi'nde yer alan; 46 Üniversiteye Açıldı. 17 bin öğrencinin istifadesine sunuldu. Bu projenin önümüzdeki yıl yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

YÖK Anadolu Projesi

Anadolu'nun dört biryanında, birer gurur abidesi olarak yükselen üniversitelerimizin gelişimine destek verecek bu proje ile Anadolu'daki yeni gelişen üniversiteler nispeten daha gelişmiş üniversitelerle eşleştirilerek eksiklikler hızla giderilecek.

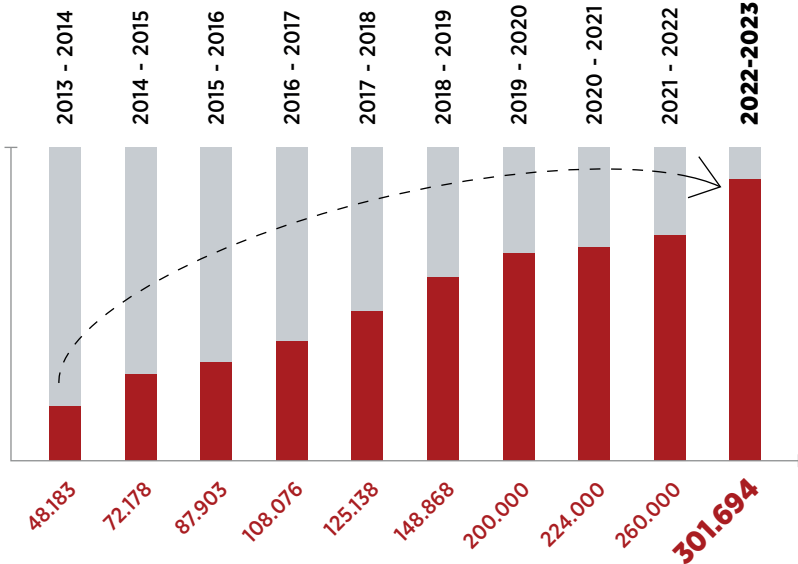
Uluslararası Öğrenci Burs Programı

Sayın Cumhurbaşkanımızın özel destek verdiği Türk, akraba ve kardeş ülkelerdeki öğrencilerin Türkiye üniversitelerinde okumalarını sağlamak; gelecekte ülkeleriyle ülkemiz arasında köprüler oluşturmak amacıyla ülkemizde ve hatta dünyada daha önce benzeri uygulanmamış olan Uluslararası Öğrenci Burs Programı YÖK tarafından kurgulanmış ve halen başarı ile yürütülmektedir. Bu program ülkemizin uluslararası alanda görünürlüğüne ve gücüne hizmet etmekte, aynı zamanda Yeni YÖK'ün özgün burs politikasını da desteklemektedir.

Uluslararası Öğrenci Sayısında Sıçrama

Son dört yıldır uluslararası öğrenci sayısındaki artış oranı diğer Avrupa ülkelerinin uluslararası öğrenci sayılarındaki artış oranı ile karşılaştırıldığında Türkiye açık ara birinci sıradadır.

YÖK'ün uluslararasılaşmada en büyük başarısı yabancı uyruklu uluslararası öğrenci sayısındaki sıçramadır. 2014'de 48 bin olan yabancı uyruklu uluslararası öğrenci sayısı, 2020'de 200 bine ulaştı. Türkiye yükseköğretimde uluslararası öğrenciler için çekim merkezi olma yolunda önemli bir ilerleme kaydederek, 2018 yılında sahip olduğu uluslararası öğrenci sayısı bakımından dünyada **ilk 10 ülke** arasına girme başarısı göstermiştir.

Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Projesi

YÜKSEKÖĞRETİMDE
DİJİTAL DÖNÜŞÜM
PROJESİ 2018 YILINDA
BAŞALTILDI.

Yükseköğretim Kurulu tarafından iki yıl önce “Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Projesi” başlatıldı. Bu proje kapsamında şu ana kadar;

16
üniversitemizde

“Dijital Çağda
Yükseköğretimde
Öğrenme ve Öğretme”

10 binin üzerinde
öğretim elemanına

61 binin üzerinde öğrenciye
“Dijital Okur-Yazarlık”
dersi verildi.

Dijital Dönüşüm Projesinde Yenilikçi Adımlar Atıldı (YÖK - CISCO BİRLİĞİ)

Üniversitelerinden seçilen bir grup akademisyene “siber güvenlik” ve “ağ yönetimi” konularında CISCO Network Akademi tarafından ücretsiz sertifika eğitimi verilmeye başlandı.

AÇIK BİLİM - AÇIK ERİŞİM

Kamu kaynaklarıyla desteklenen bilimsel araştırmaların, verilerin ve eğitim malzemelerinin açık erişim alt yapısı aracılığıyla herkesin erişimine açılması bilimsel araştırmaların görünürlüğünü ve etkisini artırmakta, böylece bilimsel keşif yapma ve yenilik (inovasyon) sürecini hızlandırarak refahın artmasına katkıda bulunmaktadır.

“Dijitalleşen YÖK” adıyla 2019 yılında başlatılan ve “Açık Bilim ve Açık Erişim” çalışmaları bağlamında gerçekleştirilen bir dizi düzenleme sonunda açık bilim / açık erişimde önemli mesafeler kat edilmiştir.

“YÖK Açık Bilim Sistemi Yazılım Projesi” kapsamında Yükseköğretim Açık bilim platformu oluşturulmuş ve YÖK’ün kurumsal uygulaması olan “Yükseköğretim Bilgi Sistemi” (YÖKSİS) ile entegrasyonu sağlanmıştır. Kurumsal ihtiyaçlar ve yerelleştirme gereksinimleri doğrultusunda yeni baştan ele alınan açık kaynaklı sistem üzerinde performans iyileştirmeleri yapılarak Ulusal tez merkezinde bulunan tezlerin üst verileri ve tam metinleri açık bilim ortamına aktarılmıştır. Toplamda 697.000 Tez üst verisi ve tam metinleri (pdf) hazırlanan açık bilim platformuna aktarılmıştır. OAI (Open Archives Initiative), DSpace Members, OpenDOAR, ROAR, OpenAIRE sistemlerine üyelik yapılarak Avrupa Açık Erişim Altyapısına dahil olunmuştur. Projenin ikinci kısmı olan Yayınlar (Makale, Kitap vb.) için altyapı çalışmaları devam etmektedir.

Geleceğin Meslekleri Çalışması

Yükseköğretim tarihinde ilk kez Yükseköğretim Kurulunca,

Yükseköğretimde gelecekte öne çıkacak yetkinlikler ve mesleki eğilimlere dair kavramları ve tartışmaları gözden geçirmek ve bu bağlamda, yükseköğretimde bu bilgileri ve yetkinlikleri edindirebilmek için etkin yapısal sistemleri ortaya koymak amacıyla Geleceğin Meslekleri Çalışması yürütülmüştür.

“Dijital Medya ve Pazarlama”

“Engelliler için Destek Programı”

“Üç Boyutlu Modelleme”

“İnsansız Hava Aracı”

“Yapay Zeka Mühendisliği”

“Teknolojileri Operatörlüğü”

“Yazılım Geliştirme” gibi alanlarda lisans ve ön lisans programları açılmıştır. Söz konusu çalışma tamamlandı.

Meslek İcrasına Yönelik Bazı Programlar İçin Başarı Sırası Şartı Getirilmesi

Kamuoyunun ve akademinin hassasiyetleri ve görüşleri de dikkate alınarak Tıp, Hukuk, Mühendislik, Öğretmenlik, Mimarlık, Eczacılık ve Diş Hekimliği programları için başarı sırası şartı getirildi.

Tarım, Ziraat, Orman, Su Ürünleri ve Hayvancılık Programlarına Yönelik İyileştirici Tedbirler

Yükseköğretim Kurulu tarafından Türkiye'nin öncelikli alanlarında stratejik önem arz eden tarım, ziraat, orman, su ürünleri, yer bilimleri ve hayvancılık odaklı lisans programları için ilk kez 2016-2017 eğitim öğretim yılında "YÖK Destek Bursları" verilmeye başlanmıştır.

Fen ve Mühendislik Öğrencilerinin Sanayi Eğitimlerinin Desteklenmesi

Fen ve mühendislik bilimlerinde lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin alanları ile ilgili özel sektör işletmelerinde, teknoparklarda, araştırma altyapılarında, Ar-Ge merkezlerinde ya da sanayi kuruluşlarında bir dönem uygulamalı eğitim yapmaları teşvik edilmektedir.

YÖK - TEBİP

Türkiye'nin kalkınmasında öncelikli alanların başında gelen Temel Bilimler programlarında;

BİYOLOJİ

KİMYA

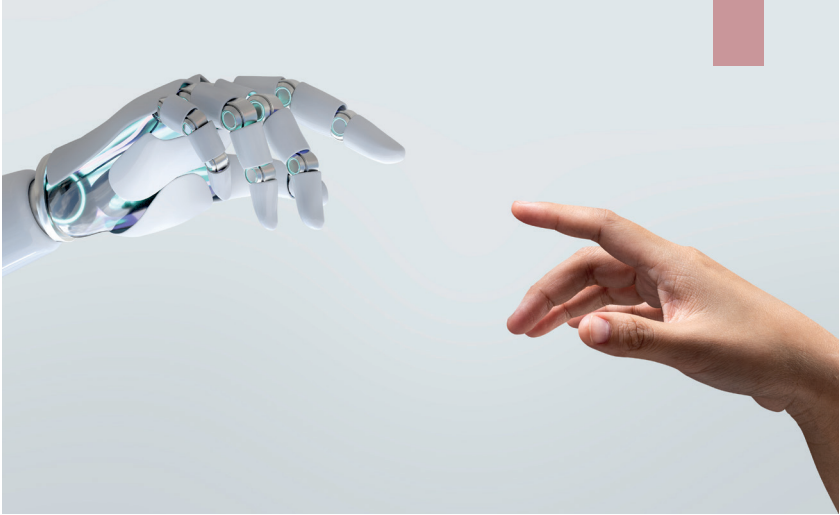
FİZİK

MATEMATİK

YKS ile ilk üç sırada yerleşen öğrenciler için üstün başarı sınıfları oluşturuldu. Bu program başarılı temel bilimler öğrencileri için, özel bir müfredat, farklı üniversite hocalarından ders alma, yabancı dil desteği gibi ek uygulamalarla nitelikli entelektüel bilim adamlarının yetiştirilmesine lisans düzeyinde başlamayı hedeflemektedir. Üniversite öğrencisinin entelektüel düzeyini yükselten, onu münevver kılan, onun şahsiyetini olgunlaştıran bir program olan Felsefe programı için öğrenci dostu YÖK, 2020 yılında ilk kez Felsefe lisans programlarını YÖK Destek Bursları kapsamına dâhil etti. Söz konusu proje tamamlandı. Kapsamında yeni desteklenen öğrenci bulunmamakta. Mevcut öğrencilerin desteklenmesine devam edilmektedir.

YÖK Gelecek Projesi

Bu yıl başlatılan bir diğer proje "YÖK-Gelecek Projesi"dir. İki aşamadan oluşan projenin birinci aşaması: "Öncelikli Alanlarda Araştırma Görevlisi istihdamı", ikinci aşaması ise "Öncelikli Alanlarda Öğretim Üyesi" istihdamıdır.

	Yapay Zeka		Enerji Depolama		Genişbant Teknolojileri
	Veri Bilimi		Büyük Veri ve Analitiği		Mikro ve Nanoteknoloji
	Bulut Bilişim		Akıllı ve Yenilikçi Malzemeler gibi öncelikli alanlarda Araştırma Görevlisi alımı		

gibi ülkemizin kalkınma yolundaki "kritik teknoloji" alanlarında öğretim üyesi atamalarına yönelik proje hayata geçirildi. Söz konusu proje tamamlandı.

Mesleki Eğitim Kapsamında Yapılan Çalışmalar Osb'lerde Kurulan Myo'lara Destek

- Ülkenin kalkınmasında ve istihdamın artmasında imalat sektörü kapsamındaki alt sektörler önemli rol almaktadır. "Yükseköğretimden Endüstriye Nitelikli İnsan Gücü Yetiştirme Projesi" kapsamında öğrencilerin mesleki becerilerini ileri düzeye çıkarmak, iş hayatına uyumlarını sağlamak ve işyerinde eğitimi teşvik etmek amacıyla 2017-2018 eğitim ve öğretim yılından itibaren Organize Sanayi Bölgesi içinde kurulan 16 Meslek Yüksek Okuluna öğrenci başına eğitim desteği verilmeye başlanmıştır.

Destek verilen alanlar:

- Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi
- Biyomedikal Cihaz Teknolojisi
- Elektronik Teknolojisi

- Endüstri Ürünleri Tasarımı
- Endüstriyel Kalıpcılık
- Gıda Teknolojisi
- İklimlendirme ve Soğutma Teknolojisi
- Kaynak Teknolojisi
- Kimya Teknolojisi
- Lojistik

- Makine

- Mekatronik

- Otomotiv Teknolojisi

- Tekstil Teknolojisi

- Ayakkabı Tasarım ve Üretimi

- Dijital Fabrika Teknolojileri

- Metalurji

- Elektrik/Elektrik Enerjisi
Üretim, İletim ve Dağıtım

- Hibrid ve Elektrikli Taşıtlar
Teknolojisi

- İPolimer Teknolojisi

- Silah Sanayi Teknikerliği

- Tekstil ve Halı Makineleri

- Uçak Teknolojisi

- OSB MYO'larda; 74 Önlisans Programında Öğrenim Gören 4.315 Öğrenci için Her Yıl Öğrenci Başına Ortalama 6.932 TL Eğitim Desteği verilmektedir.

Avrupa Yükseköğretim Alanı 2020: Bologna Süreci Uygulama Raporu Türkiye Karnesi

2020 yılı Bologna Süreci Uygulama Raporu'na göre; yükseköğretime kayıtlı öğrenci sayısı bakımından Türkiye, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda birinci sırada yer almaktadır. Raporla yükseköğretim sisteminde yaşanan bu nicel genişlemeye paralel olarak ülkemizin Bologna sürecinde birçok alanda pek çok Avrupa ülkesinden daha iyi performans gösterdiği ortaya konmuştur. Türk yükseköğretim sistemi 2020 yılında;

- Dış Kalite Güvencesi ile Avrupa Kredi Transfer Sisteminin (AKTS) Uygulanmasının İzlenmesi,
- Diploma Eki Uygulanma Düzeyi,
- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulanma Düzeyi,
- Yükseköğretimde Avrupa Kalite Güvencesi Kayıt Ajansına (EQAR) Kayıtlı Ajansların Sınır Ötesi Kalite
- Güvencesine Açıklık Düzeyi
- Akademik Hedefler için Otomatik Tanıma Düzeyi

başlıklı beş alanda 5 üzerinden **5 tam puan** almıştır. Ayrıca, Türkiye'nin "Dış Kalite Güvence Sistemi'nde Öğrenci Katılım Düzeyi" ve "Dış Kalite Güvencesinde Uluslararası Katılım Düzeyi" ile "Non-formal ve Informal Önceki Öğrenmenin Tanınması" başlıklı alanlarında karne notu 5 üzerinden 4'dür. Raporla göre ülkemizin özellikle yetersiz grupların yükseköğretime erişimi, devamı ve hareketliliği, öğrencilere sağlanan kredi ve hibelerin taşınabilirliği ile dış kalite güvence sisteminin gelişimi alanlarında karne notu üye ülkeler ortalamasında ya da biraz altındadır. Bu alanlarda alınacak tedbirler ile önümüzdeki dönem Türkiye'nin notunun üye ülkelerin ortalamalarına çıkarılması hedeflenmektedir.

Yükseköğretim Kurulu Akademik Hareketlilik Projesi

Yükseköğretim Kurulu Akademik Hareketlilik Projesinin hazırlık çalışmalarına 2022 Yılında başlanılmıştır. Köklü üniversitelerin yetişmiş akademik kadro ve birikimini, 2006 yılından sonra kurulan yeni üniversitelerin istifadesine sunacak Proje için 57 üniversite; 100'ün üzerinde farklı uzmanlık alanındaki öğretim üyesi ihtiyacını Yükseköğretim Kuruluna bildirmiş olup YÖK Akademik Hareketlilik Projesiyle 43 temin edici üniversite gönüllük esasına göre 43 üniversitenin öğretim üyesi ihtiyacını karşılamak için görevlendirilmiştir. Projenin uygulanmasına Proje kapsamında görevlendirilecek ve özlük hakları kurumlarında devam edecek öğretim üyeleri görev yapacakları kurum kadrolarında çalışanlara sağlanan diğer haklardan da yararlanacaktır. YÖK Akademik Hareketlilik Projesine katkı sağlayan birimlerin teşvik edilmesi amacıyla Devlet Yükseköğretim Kurumlarında Öğretim Elemanı Norm Kadrolarının Belirlenmesine ve Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik'te yapılan değişikliklerle, Yükseköğretim Kurulu Akademik Hareketlilik Projesi kapsamında en az iki yarıyıl öğretim üyesi görevlendiren birimler anılan Yönetmelikte belirlenen 3/4 azami unvan oranına ilişkin düzenlemeden istisna tutulmuştur. Projenin uygulanmasına 2022-2023 Eğitim ve Öğretim Yılı Bahar Döneminde başlanacak ve 2023-2024 Güz Döneminden itibaren kapsamı daha da genişletilecektir.

Üniversite Sanayi İş Birliği Geliştirme Projesi

Yükseköğretim alanının sanayi ve iş dünyasına, iş dünyasının yükseköğretim alanına karşılıklı katkı ve desteğini en etkin biçimde gerçekleştirmek üzere sorunları tespit edip Yükseköğretim Kurulu'na öneriler sunmak amacıyla YÖK bünyesinde 2015 yılında YÖK-Üniversite-Sanayi İşbirliği Komisyonu oluşturulmuştur. Bu komisyonda ilgili bakanlıklar, başkanlıklar ve özel sektör temsilcileri bulunmaktadır. Komisyon marifetiyle projelerin bir an önce hayata geçirilmesi, daha hızlı karar alınması, tüm hizmetlerde sonuç odaklı olunması ve tüm süreçlerde verimlilik odaklı çalışılarak yeniliklere hızla adapte olunması sağlanarak ülkemizin stratejik hedeflerine ulaşılmaya çalışılmaktadır. Komisyon çalışmaları kapsamında alınan kararlar 11. Kalkınma Planı'nda da yer almıştır.

Siber Güvenlik Meslek Yüksekokullarının Açılması

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi (DDO) ve Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) arasında siber güvenlik alanında yetkin ve nitelikli iş gücü sağlanması amacıyla Siber Güvenlik Meslek Yüksekokulları açılmasına ilişkin protokol imzalandı. Protokol kapsamında siber güvenlik alanında yetkin ve nitelikli iş gücü inşa edilmesine yönelik "Siber Güvenlik Meslek Yüksekokulları"nın açılması, söz konusu okullar için siber güvenlik öğretim programlarının geliştirilmesi, yükseköğretimde mevcut siber güvenlik eğitim içeriklerinin zenginleştirilmesi, siber güvenlik öğretim programlarının yaygınlaştırılması ve siber güvenlik alanındaki istihdamın artırılması amaçlanmaktadır.

ÖDÜLLER

Üstün Başarı Ödülleri:

Üniversitelerdeki bilimsel araştırma ile gerçekleştirilen çalışmaları, projeleri, tezleri ve topluma hizmet faaliyetlerini teşvik etmek amacıyla, YÖK tarafından 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında ilk kez hayata geçirilmiştir. Her yıl Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde gerçekleştirilen ilgili yılın akademik açılış töreninde ödülü almaya hak kazananlara Cumhurbaşkanı tarafından üstün başarı ödülü verilmektedir.

Yükseköğretimin misyonuna uygun, özgün, yenilikçi ve üstün nitelikli her türlü bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili çalışma ve uygulamaları teşvik etmek üzere Yükseköğretim Kurulu tarafından verilen YÖK Üstün Başarı Ödülleri; bireysel ödül, kurumsal ödül, özel alan ödülü ve özel ödüllerdendir.

● Bireysel Ana Başlık Altında Verilen Ödüller:

Güzel Sanatlar ve Mimarlık Ödülü
Sosyal ve Beşeri Bilimler Ödülü
Sağlık ve Spor Bilimleri Ödülü
Fen ve Mühendislik Bilimleri Ödülü

● Özel Alan Başlık Altında Verilen Ödüller:

Milli Yenilik Ödülü
Bilim Diploması Ödülü

● Kurumsal Ana Başlık Altında Verilen Ödüller:

Dijital Dönüşüm ve Büyük Veri Çalışmaları Ödülü
Toplumsal Sorumluluk Ödülü
Uluslararası İş Birliği Ödülü
Üniversite-İş Dünyası İş Birliği Ödülü
Yerel Kalkınmaya Katkı

● Özel Ödül Başlık Altında Verilen Ödül:

İlme ve Talebeye Hizmet Ödülü

Engelsiz Üniversite Ödülleri:

Bireysel farklılıkları toplumsal bütünlüğe dönüştürmek ve sağlanan hizmetlere ulaşılabilirlik, adalet ve sosyal devlet anlayışının bir tezahürü o ülkenin gelişmişlik düzeyinin göstergesidir. Bu sebeple erişilebilirlik; engelli bireylerin sosyal hayata katılabilmeleri açısından üzerinde önemle durulması gereken konuların başında gelmektedir.

Toplumsal yaşamın her alanında olduğu gibi üniversitelerin de engelli öğrencilere yönelik vermekte olduğu yükseköğretimin kalitesi ve düzeyi; üniversitenin sağladığı olduğu imkânlar ile doğrudan ilgilidir.

Üniversite kampüs sınırları içerisinde engelli bireylerin tam, etkin ve eşit katılımını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen çalışmaların tespiti ve başarılı bulunanların ödüllendirilmesi ayrıca kamuoyunda farkındalık oluşturulması adına 2018-2019 eğitim öğretim yılından başlayarak Engelsiz Üniversite Ödülleri verilmeye başlanmıştır.

Engellilerin sağlık ve bakımdan kaynaklanan sorunlarının yanında, eğitim, sosyal ve kültürel sorunlarının çözümü için teşvik edici çalışmalar ve projeler kapsamında, ilk kez 2018-2019 eğitim öğretim yılında Engelsiz Üniversite Bayrak ve Engelsiz Üniversite Program Nişanı kategorilerinde verilen Engelsiz Üniversite Ödülleri, 2019-2020 eğitim öğretim yılı için Engelli Dostu Bireysel Ödülleri de eklenerek kapsam genişletilmiştir.

e-Devlet Kapısı Üzerinden e-Transkript Belgesi Temini

e-Devlet Kapısı Kimlik Doğrulama Sistemi

Giriş Yapılacak Adres www.turkiye.gov.tr
Giriş Yapılacak Uygulama **e-Devlet Kapısı**

 e-Devlet Şifresi	 Mobil İmza	 e-İmza	 T.C. Kimlik Kartı	 İnternet Bankacılığı
--	--	--	---	--

T.C. Kimlik Numaranızı ve e-Devlet Şifrenizi kullanarak kimliğiniz doğrulandıktan sonra işleminize kaldığınız yerden devam edebilirsiniz. [e-Devlet Şifresi Nedir, Nasıl Alınır?](#)

* T.C. Kimlik No
[Sanal Klavye](#) [Yazarken Gizle](#)

* e-Devlet Şifresi
[Sanal Klavye](#) [Şifremi Unuttum](#)

[İptal Et](#) [Sisteme Giriş Yap](#)

© 2019, Ankara - Tüm Hakları Saklıdır [Gizlilik ve Güvenlik](#) [Hızlı Çözüm Merkezi](#)

Cari sistemde sadece 4 üniversitemiz e-devlet kapısı üzerinden e-transkript belgesi verebilmektedir. Yükseköğretim Kurulunun başlattığı projenin 2020 yılı sonu itibariyle sonuçlanması ile Yükseköğretim sistemimizdeki tüm öğrenciler buldukları her yerden ücretsiz e-devlet kapısı YÖK üzerinden e-transkript belgesi alabileceklerdir. Yükseköğretim öğrencilerinin devletten talep ettikleri ilk sıradaki istekleri bu proje ile karşılanmış olacaktır.

Kamu kurumlarının yanında transkript belgesine ihtiyaç duyan diğer kurumlarında ihtiyacını karşılamak ve öğrencilerin işlerini kolaylaştırmak amacıyla transkript belgesi 09 Mayıs 2021 tarihinden itibaren e-Devlet kapısı üzerinden verilmeye başlandı.

Transkript belgeleri e-devlet kapısı üzerinden "Türkçe ve İngilizce" olarak çift dilde de alınabiliyor. Öğrenci ve mezunların online olarak alacağı Barkodlu/Karekodlu belgeler kurum ve kuruluşlara yapılacak başvuru ve işlemlerinde kullanılabilir.

Yükseköğretim sistemindeki öğrenci ve mezunlar buldukları her yerden ücretsiz e-devlet kapısı üzerinden e-transkript belgesi alabilmektedirler.

26 Ocak 2024 tarihi itibari ile toplam 22.297.399 transkript belgesi verilmiştir.

2022 yılında 8.103.724 ve 2023 yılında 3.478.509 transkript belgesi verilmiştir.

Diğer Önemli İş Birlikleri/Projeler/Programlar

Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi; Ulusal hedef ve politikalar kapsamında belirlenen öncelikli alanlarda bilimsel ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayacak nitelikteki araştırma için birden fazla devlet yükseköğretim kurumunun iş birliği ile koordinatör yükseköğretim kurumunun bünyesinde ortak uygulama ve araştırma merkezinin kurulmasıdır.

Sürdürülebilir ve İklim Dostu Kampüs Projesi; Kurulumuz Başkanlığı koordinasyonunda başta devlet üniversiteleri olmak üzere tüm üniversitelerde yer seçimi, tasarım, inşaat, işletme, bakım, tadilat, yıkım ve atıkların bertarafını kapsayan yaşam döngüsü boyunca sürdürülebilir, enerji verimli, doğayla uyumlu ve çevreye asgari düzeyde zarar veren kampüslerin oluşturulması, bu alanda duyarlılık ve farkındalığa yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi; üniversitelerde enerji kaynaklarının ve enerjinin verimli ve etkin kullanılması, israfın önlenmesi ve yenilenebilir enerji kullanımının sağlanması ile enerji maliyetinin bütçe üzerindeki yükünün hafifletilmesi, sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılması, çevrenin korunması, üniversitelerin sürdürülebilir ve iklim dostu kampüs dönüşümü sürecinde gerekli finansman araçlarına erişimi konusunda desteklenmesi yönünde, taraflar arasında işbirliği konularının belirlenmesi ve uygulanması amacıyla Başkanlığımız ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı arasında gerçekleştirilen Sürdürülebilir ve İklim Dostu Kampüs Oluşturulması Alanında İş Birliği Protokolü imzalanmıştır. Protokol kapsamında ilk etapta YÖK Yürütme Kurulu tarafından 11 pilot üniversite belirlenmiştir.

Muhtar Akademisi Projesi; Yerel yönetim yapımızın temel taşı olan muhtarlarımızın daha etki, verimli ve nitelikli hizmet verebilmelerinin yanı sıra insan odaklı, doğru iletişim temelli bir anlayışla çalışmalarını sürdürebilmelerini sağlama amacı taşımaktadır. Muhtarlarımızın eğitim durum ve ihtiyaçlarına hitap edecek şekilde oluşturulacak özel bir eğitim modülü ile Başkanlığımız ve İçişleri Bakanlığı arasında yapılan protokolle muhtarlarımıza ücretsiz eğitimler verilmesi planlanmaktadır.

YÖK-TUSAŞ İş Birliği; YÖK ile TUSAŞ arasında yapılan görüşmeler çerçevesinde 24 Haziran 2022 Cuma günü TUSAŞ'ta iş birliği protokolü imzalanmıştır. Protokol törenine Araştırma Üniversiteleri rektörleri de katılım sağlamıştır. Bilimsel Araştırma Programı kapsamında üniversitelerimizde doktora yapan 200 öğrencisinin TUSAŞ'ın belirlediği konularda çalışmaları planlanmaktadır.

Enerji Akademi Programı İş Birliği Protokolü; Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ile Elektrik Üretim A. Ş. (EÜAŞ) arasında "Enerji Akademi Programı İş Birliği Protokolü" imzalanmıştır. Protokol kapsamında Gazi Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Marmara Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi "Enerji Akademi Üniversiteleri" olarak belirlenmiştir. Protokol kapsamında enerji alanında uzun vadeli stratejiler, uygulamalar ve katma değeri yüksek milli teknolojilerin geliştirilmesi amacıyla üniversiteler tarafından giderleri EÜAŞ tarafından karşılanmak üzere enerji alanında projeler yürütülmesi hedeflenmektedir. Proje başvuruları tamamlanmıştır. Enerji Akademi İdari Kurulunca proje değerlendirme süreci devam etmektedir.

**TÜRKİYE
YÜZYILI**

**AK PARTİ
AR-GE VE EĞİTİM
BAŞKANLIĞI**